

Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

<http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks>

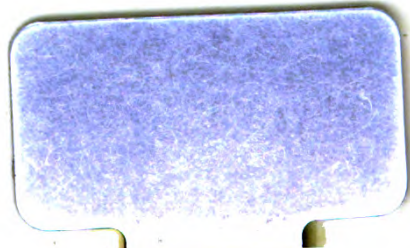
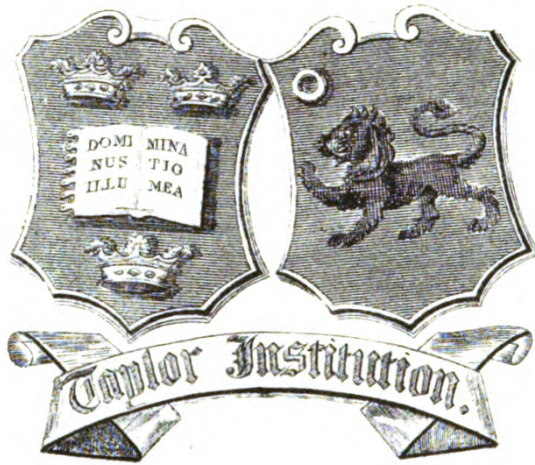

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

I / VII 20 -

56. d. 27.

ESAIAS TEGNÉRS

SAMLADE SKRIFTER.

ANDRA BANDET.

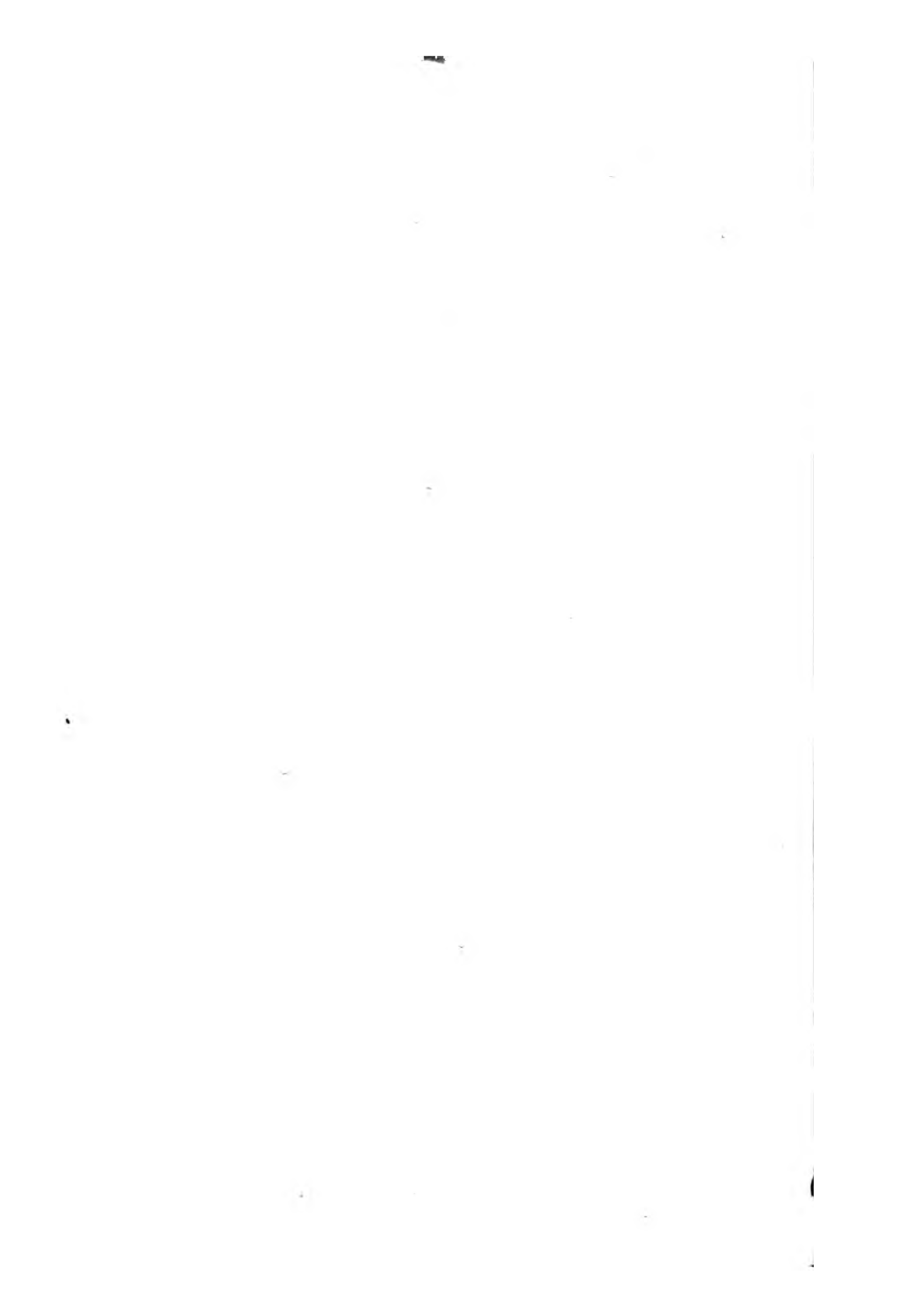

TREDJE UPPLAGAN.

STOCKHOLM, 1857.

P. A. NORSTEDT & SÖNER,
Kongl. Boktryckare.

A X E L.

/

TILL
LEOPOLD.

---

*Der satt på en af Pindens throner.
En sångarkung i utdödt hof,
Och harpan med de rena toner
Låg tystnad på hans arm och sof.*

*Han var ej mer, som förr, den glade
Förtjusarn hörd af stad och land,
Och mörkret, för att hämnas, hade
Uppå hans ögon lagt sin hand.*

*Då reste sig ett yngre slägte
Med sorl ur sina dalars natt.
De stormade, men ingen räckte
Till thronen, der den gamle satt.*

*Gick så en främling med sin lyra
Den vilda tummelplats förbi.
Han såg väl striden och dess yra,
Men icke meningen deri.*

*"Hvad vill," sad' han, "det långa kifvet?
Den höges måttstock är ej vår.
Från andra höjder såg han lifvet,
Hans sång på andra toner går.*

*"Från himlen kommer sångarljuset,
Dess första färg har ingen sett.
Det bryts i skyn, det bryts i gruset,
För Gud allena är det ett.*

*"Som blomstren skifta i det gröna,
Så skiftar diktens lätta här.
I många former trifs det Sköna,
Och skönt är allt, som snillrikt är.*

*"Hell dig, bland klassiska ruiner
Du gamle, hög och undransvärd!
Du Farus, som står kvar och skiner
Ur en förgången sångarverld!*

*"Till skum slås vågorna och stanna
Emot din fot: för seglarns syn
Du står med lågan på din panna
Och lyser djupet, tänd i skyn." —*

*Så talade han rörd, och lade
För skaldens fötter ned sin krans.
Den krans var ringa, men han hade
Ej någon bättre då till hands.*

*Och solen sjunker i det samma,
Och natten står på bergets topp;
Och rundt kring sångarns hjessa flamma
Det gamla minnets facklor opp.*

AXEL.

Den gamla tiden är mig kär,
Den gamla Carolinska tiden,
Ty glad han var som samvetsfriden
Och modig såsom segren är.
Än ligger i de norra landen
Dess återsken kring himlaranden,
Och mäktiga gestalter gå
Med bälten gula, rockar blå,
I aftonrodnan upp och neder.
Med vördnad ser jag opp till eder,
J hjeltar från en högre verld
Med kyller och med långa svärd!

En af de gamla Caroliner
Jag kände i min barndoms dar.
På jorden stod han ännu qvar,
Ett segertecken i ruiner.
Från hundraårig hjessa sken
Allt silfver, som den gamle hade,

Och ärren på hans panna sade
Hvad runor på en bautasten.
Väl var han fattig, men förtrogen
Med nöden, lekte han med den;
Som förr i fält han lefde än,
Och bodde i ett torp i skogen.
Dock ägde han klenoder två,
Mot dem han ansåg verlden ringa:
Sin bibel och sin gamla klinga
Med Carl den tolftes namn uppå.
Den store konungens bedrifter,
Som letas nu i hundra skrifter,
(Ty vida kring den örnen flög)
De stodo i den gamles minne,
Som kämpe-urnorna stå inne
Uti en grönklädd ättehög.
O! när han talte om en fara
För kungen, för hans gossar blå,
Hur högt han bar sitt hufvud då,
Hur tindrade hans ögon klara,
Och kraftigt som ett svärdshugg klang
Hvart ord, som från hans läppar sprang.
Så satt han ofta långt på natten
Och talte om den fordna tid,
Och hvar gång Carl blef nämnd dervid
Han lyfte på den slitna hatten.

Förundrad stod jag vid hans knän,
(Ty längre opp jag då ej räckte)
Och bilden af hans helteslägte
Den har jag från min barndom hän.
Och månet dunkelt sagominne
Bor sedan dess uti mitt sinne,
Svärdsliljan likt, när i sitt frö
Hon sofver under vintrens snö.

Den gamle hvilar hos de döde.
Frid med hans aska! Sagans ord
Har jag af honom. Tag den, Nord,
Och gråt med mig vid Axels öde!
Mot gubbens ord min sång är matt,
I enkla rim tillhopasatt.

Den store kungen låg i Bender.
Förödda voro re'n hans länder,
Beledt hans namn, nyss ärorikt.
Hans folk, en sårad kämpe likt,
Som re'n af döden känner kölden,
Stod, fäktande på knä, bak skölden,
Och intet hopp om räddning fanns

I något annat bröst än hans.
Fast stormen bläddrade i bladen
Af ödets bok, fast jorden skalf,
Lugn stod han, som ett bombfritt hvalf
Står qvar i den förbrända staden,
Som klippan i det vilda haf,
Som sinnesstyrkan på en graf.

En afton han till Axel sade:
”Här är ett bref — ett bref han lade
Uti hans händer — Axel, tag
Och rid igenom natt och dag
Till Sverige opp: när dit du länder,
Du lemnar det i Rådets händer.
Far hän med Gudi än i qväll,
Och helsa till de gamla fjäll!” —

Ung Axel älskade att rida.
Glad tog han brefvet, sydde in
I bältet det. Vid Holofzin
Hans fader föll vid kungens sida,
Och, öfvergifven, lägrets son
Uppväxte ibland vapnens dån.
Det var en skön gestalt, som Norden

Dem föder ännu någon gång,
Frisk som en ros, men smärt och lång
Som tallar i den Svenska jorden.
Som himlen på en molnfri dag
Var pannans hvalf så fritt och herrligt,
Och allvarsamt och bottenärligt
Hvart enda af hans anletsdrag.
Det syntes på hans klara öga
Att det var gjordt att blicka opp
Med redlig tillförsigt och hopp
Till ljusets fader i det höga,
Och blicka utan fruktan ner
På honom, som blott natten ser. —
En plats bland konungens drabanter
Han fick, ibland sin själs förvandter:
En ringa hop, ty deras tal
Var sju, som Carlavagnens stjernor,
Högst nio, såsom Minnets tärnor,
Och strängt var deras fria val.
De pröfvade med svärd och lågor;
Det var en kristnad vikingstam,
Ej olik den, som fordom sam
På drakar öfver mörkblå vågor.
De sofvo aldrig uti säng,
Men på sin kappa, bredd på jorden,
Bland storm och drifvor ifrån norden

Så lugnt som på en blomsteräng.
En hästsko kramade de samman,
Och aldrig såg du dem kring flamman,
Som sprakar ifrån spiselns häll;
De eldade med kulor gerna,
Så röda, som när dagens stjerna
Går ner i blod en vinterqväll.
Det var en lag i stridens våda,
Att *en* fick vika först för sju,
Med bröstet vänt mot dem ännu,
Ty ryggen skulle ingen skåda.
Och slutligt var det ock ett bud
Helt svårt, det svåraste kanhända:
Till ingen mö de fingo vända
Sin håg, förr'n Carl tog sjelf en brud.
Hur himmelsblått två ögon lyste,
Hur rosenrödt två läppar myste,
Hur barmens svanor summo på
Sin insjö, likaledes två,
De måste blunda — eller springa:
De voro vigde vid sin klinga.

Ung Axel sadlar gångarn gladt
Och rider genom dag och natt.
Så kom han hän längs Ukräns gränser,

Då plötsligt det i skogen glänser
Af spjut och sablar rundtomkring.
På en gång knäpps den blanka ring
Ihop. "Du för ett bref från Bender,
Stig af, gif det i mina händer,
Gif, eller dö!" — Ett svärdshugg var
Hans tydliga, hans Svenska svar,
Och talarn, plötsligt ödmjuk vorden,
Sig bugar i sitt blod till jorden.
Med ryggen stödd emot en ek
Den kämpe leker nu sin lek.
Hvartut det tunga slagsvärd susar,
Der böjs ett knä och blodet frusar,
Och ärligt löste han sin ed.
Ej en mot sju — det vore ringa, —
Men en mot tjugu flög hans klinga.
Han stridde som Rolf Krake stred.
Der var ej mera hopp i nöden,
Han stred för sällskap blott i döden;
Och månget sår med purpurmund
Re'n hviskar om hans sista stund,
Och blodet kring hans hjerta somnar,
Och handen, grodd vid fästet, domnar:
Det svartnar för hans öga. Matt
Han sjunker i den långa natt.

Halloh! det skallar genom skogen,
Och falcken dristig, hunden trogen,
Förfölja rofvet. I galopp
En jägarskara svänger opp.
Främst på en tigerfläckig fåle,
Med riddrägt grön, med rosenkind,
Framsusar som en hvirfvelvind
En sköldmö, skön som dagens stråle.
Förfärad röfvarhopen flyr,
Men gångarn för de döda skyr,
Och med ett språng står hon på jorden.
Der låg han, som uti en dæld
En ek utöfver småskog fälld,
När stormen rasat ifrån norden.
Hur skön han låg uti sitt blod!
Och lutad öfver honom stod
Maria, liksom förr Diana,
Nedstigen från sin himmelsbana,
På Latmos, långt från jagtens dån,
Stod öfver sin Endymion.
Den slumrarn, som förtjuste henne,
Han var ej skönare än denne.
En gnista lif ännu förspörjs
Uti hans barm, fast sönderskjuten,
Och på en bår, af qvistar knuten,
Som i ett ögonblick besörjs,

Den bleknade de varsamt bära
Till hennes boning, som var nära.

Hon satt bredvid hans hufvudgård
Af ömkan och af sorg betagen,
Och fäste på de bleka dragen
En blick, ett kungarike värd.
Hon satt, liksom i Greklands lunder
(Den sköna verld, som nu går under,)
En yppig ros, som växer vild
Bredvid en fallen Herkuls-bild.
Till slut han vaknar ur sin dvala,
Och ser sig om, och börjar tala.
Men ack! hans öga, förr så mildt,
Nu var det stirrande och vildt.
"Hvar är jag? hvad vill du mig, flicka?
På mig får ej en qvinna blicka.
Jag hör till kung Carl. Din tår
Får icke falla i mitt sår.
Min fader bor i vintergatan,
Han vredgas, han har hört min ed.
Hur skön är dock den frestarn led!
Hur lockande! vik från mig, satan!
Hvar är mitt bälte? Hvar mitt bref?
Med egen hand kung Carl det skref.

Min faders svärd är godt, det biter
I synnerhet på Moscoviter.
Det var en glädje till att slå,
Jag önskar, kungen sett derpå.
Som mogna ax för lian strödde!
Mig tycktes nästan sjelf jag blödde.
Och brefvet jag till Stockholm för,
Min ära står i pant därför.
Upp! ögonblicken äro dyra." — —
Så talar han i feberyra,
Och dödsblek sjunker stridens vän
På fredlig kudde ner igen.

Och lif och död de stridde båda
Om ynglingen; men lifvet vann,
Och faran småningom försvann,
Och Axel kunde nu beskåda
Med sansad blick, fast skum och matt,
Den engel vid hans sida satt.
Hon var ej som idyllens sköna,
Som gå och sucka i det gröna,
En evig trånads konterfej,
Med lockar gula såsom solens,
Och kinder såsom nattviolens,
Och ögon som förgätmigej.

Hon

Hon var ett Österns barn: de rika,
De svarta lockar lågo lika
En midnatt kring en rosengård,
Och glädjens mod, det enda sanna,
Stod stolt och ädelt på dess panna,
Som Segrens bild på sköldmöns vård.
Dess färg var frisk, som konstnärn målar
Auroras i en krans af strålar.
Växt var hon som en Oread,
Och gången dansande och glad.
Och höga gingo barmens vågor
Af ungdomen och hälsan häfd:
En kropp af ros och lilja väfd,
En själ af idel eld och lågor,
En sydlig sommarhimmel, full
Af blomsterdoft och solens gull.
Der stridde i dess dunkla öga
En himmelsk och en jordisk brand.
Hon blickade så stolt ibland
Som Jofurs örn ifrån det höga,
Och åter som det dufvopar,
Som Afrodites skyvagn drar.

O Axel! snart är sårens smärta
Förbi, blott ärren återstå.

Ditt bröst det läkes utanpå,
Men ack! hur går det med ditt hjerta?
Se ej så kärligt på den hand,
Som ständigt dina sår förband!
Den marmorhvita hand, den fina,
Hon får ej hvila mellan dina.
Mer farlig är hon än i fjol,
Vid kabbaliken uti Bender,
De hårda Ottomanska händer
Med krokig sabel och pistol.
De röda läpparna, de friska,
Som öppnas endast för att hviska
Om tröst och hopp en andesång:
Det vore bättre att du hörde
De åskor, som Czar Peter körde
Vid Pultava ännu en gång.
Och går du kring i sommarvarmen
Än stapplande och blek och tärd,
Så stöd dig, Axel, vid ditt svärd
Och icke vid den runda armen,
Den Amor just beställt sig så
Till örngott att få hvila på!

O kärlek! jords och himmels under!
Du salighetens andedrägt!

Gudomlighetens friska flägt
I lifvets qualm-uppfyllda lunder!
Du hjerta i Naturens bröst,
Du människors och Gudars tröst!
I hafvet söker droppen droppe,
Och alla stjernorna deroppe
De dansa ifrån pol till pol
En bruddans blott omkring sin sol.
Du är ännu i menskans sinne
En aftonglans, ett bleknadt minne
Af skönare, af bättre dar,
Då hon ännu på barnbal var
I himlen, i det blå gemaket
Med silfverkronorna i taket,
Och sof, se'n hon sig dansat varm,
Hvar afton på sin faders arm.
Då var hon rik som Bildningsgåfvan,
Och hennes språk var blott en bön,
Och hennes broder var hvar skön,
Hvar vingad himlason derofvan.
Men ack! hon föll hit ner, och se'n
Är icke hennes kärlek ren.
Dock hos den älskade hon känner
Ett drag af fordna himlavänner,
Hör deras stämma än en gång
I vårens eller skaldens sång.

Då glädes åter hennes sinne,
Likt främlingens från Schweitz, som hör
En hemlands-ton, som återför
Hans Alpers och hans barndoms minne. —

Det var en afton. Qvällen låg
Och drömde på sin bädd i vester,
Och tysta som Egyptens prester
Begynte stjernorna sitt tåg.
Och jorden stod i stjerneqvällen
Lycksalig som en brud, som står
Med kronan i de mörka hår,
Och ler och rodnar under pellen.
Af dagens lekar trött och varm,
Najaden stilla låg och myste,
Och aftonrodnan satt och lyste,
En präktig ros, i hennes barm.
Hvar kärlekgud, som legat bunden
När solen sken, blef lös och red
På månens strålar upp och ned
Med pil och båge genom lunden,
Den dunkelgröna äreport,
Der våren nyss sitt intåg gjort.
Ur ekarna slog näktergalen;
Den sången klingade i dalen

Så öm, så oskuldsfull, så ren,
Som något qvåde af Franzén.
Det var som om naturen sade,
Att nu sin herdestund hon hade,
Så lifligt och så tyst ändå,
Du kunde hört dess hjerta slå. —
Då gingo med förtjusta sinnen
Bredvid hvarann de unga två:
Som brudpar vexla ringar, så
De vaxlade sin barndoms minnen.
Han talte om de glada dar,
Då i sin moders hus han var,
Det furutimrade, det röda,
Som stod bland tallar högt i Nord,
Och om den kära fosterjord,
De kära syskon, alla döda.
Han talte om, hur mången gång
Den gamla, djupa kämpesång,
De läderbundna sagoskrifter,
Hans längtan väckte till bedrifter,
Och hur i drömmen mången natt,
En kämpe utaf stål, han satt
På tolffots höge gångarn Grane
Och red, som Sigurd Fofnisbane,
Igenom Vafurlågor hän
Till Minnets mö, hvars borg på fjällen

Stod flammande i månskensqvällen
Uti en lund af lagerträ.
Qvaft blef hans bröst, qvaf blef hans kammar,
Han flydde mellan skogens stammar
Och steg med barnslig glädje opp
Till örnen uti furens topp,
Och gungade för nordanvinden;
Det svalkar hjertat, svalkar kinden.
O! den som finge åka i
Den vagn af moln, som far förbi,
Och draga fjerran öfver fjärden
Långt bort uti den sköna verlden,
Der segren vinkar, ryktet står
Med kransen för den tappres hår,
Och der kung Carl (han har allenast
Sju och ett halft år mer än du)
Med svärdet plockar kronor nu
Och, gudaskönt! ger bort dem genast.
Vid femton år min moder höll
Mig längre ej, med gråt jag föll
Till hennes barm, och drog till Polen.
I lägret se'n mitt lif försvann,
Och troget som en vakteld brann
Det bland kanonerna och stålen.
Men såg jag fåglarna ibland,
Som närde sina små och smekte,

Såg jag ett barn, som låg och lekte
Bland blommorna vid bäckens rand;
Då syntes tomt mig krigets dunder,
Och fridens bilder växte strax
Uti min själ, med gyllne ax,
Med glada barn, med gröna lunder.
Och vid en stilla hyddas dörr
En flicka stod, och qvällens flamma
Låg på dess anlet, just det samma,
Jag stundom sett i drömmen förr.
Nu på en tid de bilder fara
Beständigt kring uti min själ:
Jag sluter ögat, och likväl
Jag ser dem lefvande och klara,
Och flickan, som står midt deri,
Hon är din spegelbild, Marie!" —

Förvirrad svarade Maria:

"Hur lycklig likväl mannen är!
Den starke ingen boja bär,
Han hör från början till de fria,
Och farans tjusning, ärans glans,
Och jord och himmel äro hans.
Men qvinnans öde det är gifvet
Till mannens bihaug genom lifvet,

Förbindningen uppå hans sår,
Förgäten sedan de grott samman:
Hon offret är, han offerflamman,
Som präktig emot himlen går. —
Min fader föll i Czarens härar,
Jag minnes knappt min moders bild,
Och öcknens dotter växte vild
I detta slott, der slafven ärar
I herrskarns nycker, som han tål,
Sin egen uselhets idól.
Ett ädelt sinne måste vämjas
Vid väsen, som så villigt tämjas.
Såg du uppå oändlig slätt
Vår sköna, vilda gångar-ätt?
Som hjälten modig, lätt som hinden,
Hon hör ingen herre till;
Med örat spetsadt står hon still
Och vädrar faran, vänd mot vinden,
Och plötsligt i ett moln af dam
Hon jagar öfver fälten fram,
Och strider sina egna strider
Med oskodd hof, och gläds och lider.
”J öcknens fria barn, hur sällt,
”Hur skönt ert lif på gröna fält!”
Så ropte jag, och bad dem bida
Hvar gång min gnäggande Tatar,

En betslad slaf, mig lydigt bar
Vid sina fria bröders sida;
Men skaran lydde ej, och gick
Förbi oss med föraktlig blick.
Odrägligt för min fria anda
Blef slottets evigt enahanda;
Och kriget har jag flitigt lärt
Mot skogens ulf, mot bergens gamar,
Och ofta köpt ur björnens ramar
Ett lif, som då blef något värdd.
Men ack! Natur, vi öfvervinna
Ej dig: i hydda som på thron,
Som sömmerska, som amazon,
Din qvinna blir ändå en qvinna,
En ranka vissnad, om ej stödd,
Ett väsen, hvartill hälften felas:
Hon har ej sällhet, som ej delas,
Och hennes fröjd är tvilling född.
Det klappar i min venstra sida
En oro, ljuf ändå att lida,
En längtan till, jag vet ej hvad,
Så smärtsam och ändå så glad.
Den har ej gräns, den har ej syfte;
Det är, som om mig vingar lyfte
Från jorden, från det låga grus,
Till stjernorna, till Gudars hus;

Och åter som jag fölle neder,
 J kära varelses, till eder,
 J trån, som jemte mig växt opp,
 Du kulle med din blomstertopp,
 Du bäck med dina kärlekssånger!
 Jag hört, jag sett er tusen gånger,
 Men liknöjd som en bildstod ser, —
 Nu först, nu först jag älskar er.
 Det är mig sjelf jag älskar minder,
 Det är en känsla mera hög,
 Mer ren än förr, alltse'n —. ” Här flög
 En rodnad öfver jungfruns kinder,
 Och meningen, som ej fick slut,
 Uti en halvesuck taltes ut. —

Och näktergalen slår i skogen,
 Och månen står bak skyn och lyss;
 Och med en lång, en evig kyss,
 Som lifvet varm, som grafven trogen,
 Upplöstes deras själar i
 En enda salig harmoni.
 De kysstes som, när offret brinner,
 Två flammor kyssas; de bli *en*,
 Som strålar med ett högre sken
 Och närmare mot himlen hinner.

För dem var icke världen till
Och tiden i sin flygt stod still.
Ty hvarje stund i dödligheten
Af tiden mäts och har sin gräns,
Men dödens kyss och kärlekens
De äro barn af evigheten.
De lycklige! Om jorden all
Gått opp i rök, ej *de* sett flamman,
Och fästet kunde störtat samman,
De hade icke hört dess fall.
Som Söderns Genius och Nordens
Med mund mot mund de hade stått,
Och icke vetat, att de gått
Till himlens salighet från jordens.

Tillbaka från sin himmelsfärd
Kom Axel först. "Nu, vid mitt svärd,
Vid Nordens ära, vid de stjernor,
Som stå likt hvita bröllopstärnor
Och lysa genom lunden in,
För jord och himmel är du min.
O! den som långt, rätt långt från striden,
I någon vänlig dal, der friden
Emellan bergen bosatt sig,
Fick lefva och fick dö med dig!

Men ack! en ed, en ed mig binder.
Med hotfull blick, med bleka kinder,
Hon lägger stum sin kalla hand
Emellan våra bröst i brand.
Förskräcks ej! än kan allt förbytas,
Den ed vill lösas, icke brytas.
Jag måste hän. När Maj härnäst
Oss bjuder på sin blomsterfest,
Då är jag säkert här tillbaka,
Då hämtar jag min brud, min maka.
Farväl, du hälften af min själ,
Farväl tildess, ett långt farväl!"

Med dessa ord han bort sig vänder,
Han tar sitt bälte, tar sitt svärd,
Och börjar oförskräckt sin färd
Igenom Czarens hundra länder.
I skogen göms han, dagen lång,
Men natten om han styr sin gång
Allt efter himlahvalfvets kärna,
Vår Nords orubbeliga stjärna,
Och efter Carlavagnen huld,
Som icke vet af nedergången,
Den vagn med blanka tistelstången,
Med hjulspik smidda utaf guld.

Så kom han genom tusen faror,
Emellan fiendernas skaror,
Till Mälarns kungastad, der allt
Med undran hör den djerfves frälsning,
Och lemnade båd' bref och helsning
I Rådet, som kung Carl befallt.

Emedlertid i öde salar
Maria suckar Axels namn.
Hon suckar det i skogens famn
Och lär dess ljud åt berg och dalar.
”Hvad är för ed, som honom band?
En flicka i hans fosterland,
En äldre kärlek? ges det mera
Än en? mitt hjerta jäfvar flera.
Du snöbetäckta Nordens mö,
En af oss begge måste dö!
Du känner icke söderns lågor.
Långt bakom dina frusna vågor,
Långt bakom dina fjällars snö,
Jag söker dig, du måste dö.
Dock — kom ej Axel ifrån Norden
Som barn? Han såg ej fosterjorden
Se'n dess, och långt från lägrets gny
Den skygga kärleken plär fly.

Ack! intet svek, blott tro och heder
Bo på en panna, hvälfd som hans.
Jag såg ifrån hans ögas glans
I botten på hans hjerta neder,
Som Dagen ser i botten på
En källa frisk och silfverblå.
Hvi flyr du då? Hvad förestafvar
Din ed? Att krossa detta bröst?
Hvad — men i rymden dör min röst,
En enka suckande bland grafvar,
En dufva, som med klagan far
Kring jord och himmel utan svar.
Ack! skogar susa, böljor rinna
Emellan oss, han hör mig ej.
Hvad? om jag följde honom? Nej,
Det passar icke för en qvinna.
En qvinna? Hvem vet det? Jag bär
Ett svärd, och mannen färdig är.
Med faran har jag ofta spelat
Om lif och död ett tärningkast:
Vid gångarn är jag vuxen fast,
Och aldrig än mitt lod har felat.
Den tanken ger en Gud mig in,
Nu Axel, Axel, är du min.
Jag söker dig i höga Norden,
Jag söker dig kring hela jorden,

Från dal till dal, från strand till strand,
Och eden från din mund jag tvingar.
Tag mig, o krig, på dina vingar.
Och sätt mig ner i Axels land!"

Så sagdt, så gjordt. Beslut och handling
Är ett hos qvinnan. Sin förvandling
Hon skyndar. Under krigarns hatt
Hon gömmer sina lockars natt.
Den rika barmen snörs i kyller,
Med krut och bly hon renseln fyller,
Och öfver skullran, mjell och fin,
Hängs dödens synrör, en karbin.
Ur gördeln, känd af Grekens fabel,
Nerblixtrar nu en krokig sabel,
Och rundt kring läpparna hon drar
En skuggning, som skall skägg betyda:
Det var, som om du ville pryda
Med sorgeflor ett rosenpar.
Hon liknade, med svärd och bälte,
Gud Amor sjelf förklädd till hjelte,
Som Klinias' son den målad bar
På skölden, blank och spegelklar.

"Farväl, du faderliga boning!
En gång, med kärlek och försoning,

Jag kommer väl till dig igen.
Nu kan jag icke längre dröja,
Tag mig, o Natt, uti din slöja
Och för mig till mitt hjertas vän!" —
Der låg re'n då på vunna stränder,
I ögonvrån af somnad Nord,
Czar Peters stad, dit nu en jord
De pantförskrifna kronor sänder.
Då var han ringa. I sin vik
Han låg, en nyfödd drake lik.
Men arten röjes hos den unga,
Som ringlar sig i solvarm sand;
Re'n kokar giftet i hans tand,
Re'n hväser han med klufven tunga.
Der lastades mot Svea strand
En flotta då med mord och brand.
Dit styrer nu Maria färden,
Och, mellan fanorna och svärden,
Hon framstår och en plats begär
På flottan emot Nordens skär.
En höfding för de vilda hopar
Betraktar henne skarpt, och ropar:
"Mer farlig syns du, ungersven,
För Nordens mör än för dess män.
Hvarthelst emot dem vi dig skicke,
I skägget gripa de dig icke.

Men

Men kriget kan du lära dig
Af dem i grund: det är ett krig
På lif och död; men öfver båda
Gud ensam och Sanct Niklas råda." —

Och seglen svälla, kölen far
I skum utöfver östervågor,
Och snart i aftonsolens lågor
Stå Sveas berg: än stå de kvar
Bland böljornas och tidens tummel,
Naturens gamla jättekummel.
De landade vid Sotaskär,
En strand för trogna hjertan kär.
Der skildes fordom sista gången
Ung Hjalmar och skön Ingeborg;
Der dog hon sedan utaf sorg,
När kämpen var till Oden gången,
Och hennes ande sitter än
På klippan, sörjande sin vän.
Du Nordens Leukas, Norden glömmer
Ditt namn, i sagans dar berömdt,
Men Hjalmars dödssång dig ej glömt,
Och skaldens bröst dig evigt gömmer. —

Men redan brinner by vid by,
Och barnen skrika, qvinnor fly,
De känna väl den Ryska fejden;
Och klockorna gå rundt i nejden
Båd' natt och dag förutan ro;
Men ack! de väcka ej de döde.
Ve dig, du arma land, du öde,
I grafven dina kämpar bo!
Dock samlar ännu landets fara
Af gubbar och af barn en skara
Med svärd, som på Germaniens fält
Tjent under Gustaf Adolfs fana,
Och hillebarder, segervana
Den tid de gingo öfver Belt,
Och en och annan muskedunder
Med rostadt lås och itändt tunder.
Det var hvad Svea ägde då,
En ringa hop, och illa väpnad,
Men utan tvekan, utan häpnad,
Den gick mot fienden ändå.
Men icke man mot man han strider,
Sitt moln han vidt kring fälten sprider,
Och ljungar ifrån klippans topp,
Dit intet mod kan tränga opp,
Och döden slår beständigt neder
Ohämnad i de glesa leder.

Då kommer som den vrede Thor
Med hammaren, med mandomsbältet,
Så kommer Axel öfver fältet,
Der flykten sprids och fasan bor,
En hjelpens engel, sänd i nöden:
Hans bröst är stål, hans arm är döden.
Han ordnar striden. Hit och dit
Han flyger uppå gångarn hvit.
”Stån, Svenskar, sluten edra leder!
Kung Carl har skickat mig till eder,
Hans helsning jag till eder bär,
Gud och kung Carl vår lösen är.”
”Gud och kung Carl” kring fältet skallar:
De höra, när den tappre kallar,
Och klippan, hvarfrån döden gick,
Är stormad i ett ögonblick.
Då slockna alla afgrundsgapen,
Och fältet sås med lik och vapen,
Och svärdet rasar blindt, men tryggt,
I nacken på den vilda flykt,
Och häpne skynda rövvarbanden
Med kappadt ankartåg från stranden.

Ett mättadt rofdjur lik låg re'n
Den slagtning still och sof på fältet,

Och månen göt från himlatältet
Ner på förödelsen sitt sken.
Längs utmed nattomhöljda viken
Går Axel, suckande, bland liken.
De ligga parvis, man vid man,
Hur hårdt omfamna de hvarann!
Vill du ett trofast famntag skåda,
Se ej på kärlekens, der båda
Omarma ömt hvarann och le:
Gå på ett slagfält hän och se
Hur hatet, under dödens smärta,
Sin ovän trycker till sitt hjerta.
Ack! kärlekens och glädjens rus
De flykta som en vårvinds sus;
Men hatet, sorgerna och nöden,
De äro trogna uti döden.
Så suckar han, och plötsligt hör
En stämman, klagande i natten:
"Jag törstar, Axel, gif mig vatten,
Och tag mitt afsked, förr'n jag dör!"
Vid denna röst, den välbekanta,
Han störtar fram bland klippor branta,
Och ser — en okänd yngling, stödd
Mot berget, sårad och förblödd.
Men månen går ur moln, och lyser
På bleka anletsdrag; då ryser,

Då skriker han med fasans ton:
"O herre Jesus, det är hon!"

Ack! det var hon. Med kufvad smärta
Hon hviskar, med en röst så matt:
"God afton, Axel, nej god natt,
Ty döden sitter vid mitt hjerta.
Spörj icke hvad som hit mig fört,
Min kärlek blott har mig förfört.
Ack! när den långa natten skymmer,
Och menskan står vid grafvens dörr,
Hur annorlunda då än förr
Syns lifvet och dess små bekymmer,
Och blott en kärlek, skön som vår,
Tas med, när man till himlen går.
Den ed, du svor, jag ville veta,
Nu skall jag den bland stjernor leta.
Der står hon skrifven, jag skall se
Din oskuld lika klart som de. —
Jag vet, jag handlat oförsigtigt,
Jag vet, du sörjer mig uppriktigt;
Förlåt mig, för min kärleks skull,
Hvar tår, du fäller på min mull!
Jag har ej bror, ej far, ej moder,
Du var mig far och mor och broder,

Du var mig allt, — O Axel, svär
I döden att du har mig kär!
Du svär: — hvi skulle jag väl klaga?
Det skönaste utaf sin saga
Har lifvet mig förtäljt. Din mö
Får hon ej vid ditt hjerta dö?
Och blir ej hennes stoft förvaradt
Uti det land, du nyss försvarat?
Se, Axel, öfver månen får
Ett moln: när det försvunnit har,
Då är jag död, då sitter anden
Förklarad på den fjerran stranden,
Och beder godt för dig, och ser
Med alla himlens ögon ner.
Men sätt en utländsk ros på grafven,
Och när hon dör, i snön begrafven,
Det solens barn, tänk på din mö,
Som sofver under Nordens snö!
Dess blomningsdagar voro korta; —
Se, Axel, nu är molnet borta,
Farväl, farväl!" — En suck hon drog,
Och kramade hans hand, och — dog.

Då steg från underjordens floder
Ej Döden, men hans yngre broder,

Det bleka Vanvett opp, som går
Med vallmokrans kring spridda hår,
Och ömsom stirrar mot det höga,
Och ömsom ner till jordens grund,
Med löjet kring förvriden mund
Och tårar uti halfsläckt öga.
Vid Axels hufvud rörer det,
Och sedan irra jemt hans fjät
Kring grafven, som i forntids-sagan
Den döde kring sin gömda skatt,
Och stranden hörer dag och natt
Hans rörande, hans hemska klagan:

”Var tyst, var tyst, du bölja blå!
Du får ej så mot stranden slå.
Du störer endast mina drömmar;
Jag älskar icke dina strömmar,
De skummande, med blod ibland, –
Du förer döden till min strand.
Här låg en yngling nyss och blödde,
Hans graf med rosor jag beströdde,
Ty han var lik, jag vet väl hvem:
Till våren för jag henne hem.
De säga mig, att jorden söfver
Min brud, och gräset växer öfver

Det trogna bröst, det är ej sannt:
Hon satt i natt på klippans brant.
Blek var hon, som man döden målar,
Det kommer sig af månens strålar,
Och kall om läppar och om kind,
Det kommer sig af nordanvind.
Jag bad den älskade att stanna,
Hon strök med fingret på min panna,
Det var så tungt, så mörkt i den:
Då blef det åter ljust igen.
Och fjerran utur öster klarna
De dagar, ack! de hädanfarna,
De sköna dar, de himmelsblå:
Hur säll var stackars Axel då!
Der stod ett slott i lunder gröna,
Det slottet hörde till den sköna.
Jag låg i skogen mördad nyss,
Hon gaf mig lifvet med en kyss,
Hon gaf sitt hjerta åt mig arma,
Det rika hjertat, och det varma!
Nu ligger det och fryser i
Förvissnad barm — det är förbi!
J stjernor, som på himlen brinnen,
Jag ber er, slocknen och försvinnen!
Jag vet en morgonstjerna god,
Ner gick hon i ett haf af blod.

Det luktar blod ännu från stranden,
Och blodig är jag sjelf på handen." — —

Så klagar han på Sotaskär.
När dagen tändes, är han der,
När natten sänks, går han ej åter:
Han sitter ständigt der och gråter.
En morgon satt han död vid sjön,
Med händren knäppta hop till bön,
Och tårar på den bleka kinden
Halfstelnade i morgonvinden;
Och emot grafven, der hon låg,
Ännu det Brustna ögat såg. —

Så var den saga, som jag hörde.
Hur djupt, hur ömt hon då mig rörde!
Fast tretti vintrar snögat se'n,
Hon lefver i mitt hjerta än.
Ty med bestämda drag, med skarpa,
De barndomsbilder tryckta stå
I skaldens själ: der bo de små,
Som Aslög i kung Heimers harpa,
Tilldess, som hon, de träda fram,

Förrådande sin gudastam
Med präktig dräkt, med later höga,
Och gullgult hår och kungligt öga.
Ack! barnets himmel hänger full
Med lyror af det röda gull,
Och allt hvad mannen diktar sedan,
Som hjeltar stort, som blommor smått,
I skönare gestalter gått
Förbi hans barndoms-öga redan.
Ännu ibland när vakteln slår
Melodiskt i den gröna vår,
Och månen går ur österhafven,
En vålnad stigande ur grafven,
Och målar dalar, målar berg
Bedröfligt med de dödas färg,
Då susar det uti mitt öra,
Då tycker jag mig ännu höra
De gamla, välbekanta ljud
Om Axel och hans Ryska brud.

Förklaringar

till poëmet Axel.

- Aslög.** Dotter af Sigurd och Brynhilda, gömd, efter deras död, i en harpa af gamle kung Heimer. Utmärkt för sin skönhet blef hon slutligen Ragnar Lodbroks gemål.
- Bautasten.** Grafsten från nordiska hedna-åldern, vanligen med runor försedd.
- Bender.** Stad i Bessarabien. Nära intill ligger byn Warniza, länge Carl den XII:s vistelse-ort.
- Endymion.** En skön, grekisk yngling, föremål för Dianas kärlek.
- Farus.** En i forntiden berömd fyrbåk på ön Farus utanför hamnen till Alexandria i Egypten.
- Grane.** Sigurd Fofnisbanes stridshäst.
- Heimer.** Nordisk konung, Brynhildas fosterfader.
- Hjalmar den hugfulle.** Berömd nordisk kämpe, hvars öden skildras i Hervara-Sagan, som äfven (cap. 5) förvarar hans *dödssång*.
- Holofzin.** Stad i Lithauen, ryktbar för Carl XII:s seger öfver Ryssarna d. 4 Julii 1708.
- Ingeborg.** Hjalmar den hugfulles brud, dotter af Upsalakonungen Ane den gamle.
- Kabbalik.** eg. *Kalabahlik* (af arabiska ordet *Galabah*, med turkiska ändelsen *lik*). Anfall, fäktning. Här: Carl XII:s hjeltestrid d. 1 Febr. 1713, till försvar för sin boning i Warniza, mot Turkar och Tatarer.
- Klinias' son.** Alcibiades, om hvars sköld Plutarch berättar, att kärleks-guden der var föreställd som åsk-gud.
- Latmos.** Berg i mindre Asien; Endymions vistelse-ort.
- Leukas** l. *Leukadiska klippan*, från hvars spets skaldinnan Sappho, förtviflad öfver Faons otrohet, störtade sig i hafvet.
- Muskedunder.** En art gammaldags, tunga skjutgevär.

Najad. Vatten-nymf.

Oread. Berg-nymf.

Pinden. Åt sånggudinnorna helgadt berg i Grekland.

Pultava. Stad i Ukrän, bekant genom Carl XII:s nederlag
d. 28 Juni 1709.

Rolf Krake. Berömd kämpe från nordiska sago-åldern, konung slutligen i Leire på Seland.

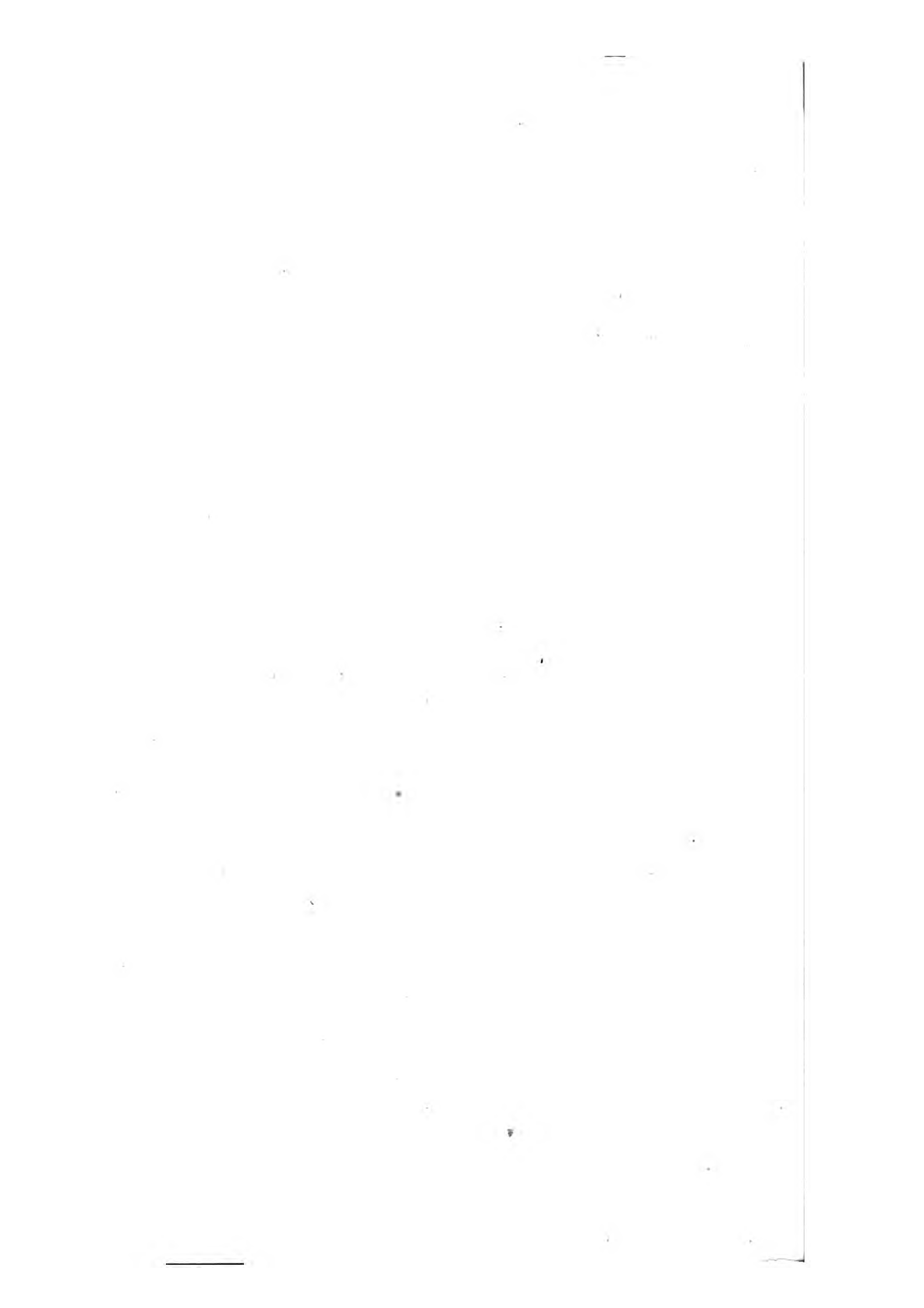
Sigurd Fofnisbane. Se "förklaringar till Frithiofs saga" (1 Band. sid. 197).

Sotaskär. I Södermanlands skärgård, Sotholms härad.

Wafurlågor. Förtrollad eld, som omgaf Brynhildas borg.

NATTVARDSBARNEN.

TILL
NORBERG.

*M*ins du det land, der förr du trifes gerna,
Den blomsterplan med sina hvita torn,
Der Sundets vågor gå på vakt och värna
För gröna ekar och för gyllne korn?
*M*ins du det land och dina vänner alla?
*J*ag deras härold är, vi nu dig återkalla.

*J*ag vet det väl, du längtade till Norden,
Till fädrens grafvar kring den kända elf;
*T*y klarare är himlen der, och jorden
Är honom närmre, är ett stjernland sjelf,
Med sällsam glans utöfver land och vatten,
Och solen somnar ej, som här, midsommars-natten.

Jag vet det väl, ty jag har äfven längtat
 Till mina berg, till mina skogars sus.
 Som skalden till sin himmel, har jag trängt
 Till björkarna omkring min moders hus.
 Ack! i hvar själ en hembygds bilder glöda;
 Mer blå är himlen der, och rosorna mer röda.

Dock, är ej äfven här den Svenska jorden,
 Den fria, som ännu ej bar en slaf?
 Står icke här, på udden utaf Norden,
 En fyrbåk byggd att lysa strand och haf?
 En Grekisk eld, som aldrig släcks, blott tänder?
 Har du ej vårdat den, du sjelf, med trogna händer?

Hvar är väl mannens fosterbygd? De trakter,
 Der slumpen ställt hans vagga, eller de,
 Der han har offrat åt de högre makter,
 Åt ljusets makter, hvad han bäst kan ge:
 Sitt väsens kärna, blomman af sitt snille:
 Det sanna, som han tänkt, det ädla, som han ville?

I fyrti år den höga forntids-lära
 (En helig Adams-bok) du tydde här.
 Från Lundagårdens kronor flög din ära,
 Ditt namns, ditt ryktes fosterbygd är der.
 Vår blef du då, vår är du. Vi bevaka
 Vår rätt till dig i dag: vi börda dig tillbaka.

Kom,

*Kom, Orientens vän och Nordens heder,
 Du man från fabelns glömda dar af gull,
 Med patriarkers språk, med deras seder,
 Som åldren vis, som barnet oskuldsfull!
 Kom åter till de välbekanta ställen,
 Sitt neder, och förtälj för oss i vinterqvällen;*

*Förtälj om undren, som vi ej förgäte,
 Från solens länder, dem du såg en dag:
 Om Hellas, minnets gamla enkesäte,
 Om Rom, den höga fornvärlds sarkofag!
 Förtälj oss det, och, liksom barn sig samla
 Omkring en älskad far, vi samlas kring den gamla;*

*Och sitta, liksom de, med knäppta händer,
 I vördsam tystnad kring hans stol, och lyss:
 Se'n gå vi hem, och drömmen till oss sänder
 En bild, ej olik hvad vi skådat nyss:
 En vis med silfverhår, som står och talar
 Ur morgonrodnans port; då ljusna berg och dalar,*

*Och Forntid reser sig ur dunkla grifter,
 Och Isis-slöjan faller från dess syn.
 Persepolis' och Obeliskens skrifter,
 Dem solen såfängtt läste på ur skyn,
 De tydas alla, och Eleusis biktar
 Sin hemlighet för oss. Hur skönt dock drömmen diktar! —*

*Till dess, tag mot en helsning från den stranden,
Der i hvarth bröst du dig ett altar byggt,
Tag mot en ringa gåfva från den handen,
Som du så ofta faderligt har tryckt;
En ringa gåfva! — Ack, den nya tiden
Är fattigdomens tid: den rika är förliden.*

NATTVARDBARNEN.

Pingst, hänryckningens dag, var inne. Den landt-
liga kyrkan
Stod hvitmenad i morgonens sken. På spiran af
tornet,
Prydd med en tupp af metall, vårsolens vänliga
lågor
Glänste som tungor af eld, dem Apostlarne
skådade fordom.
Klar var himlen och blå, och Maj, med rosor i
hatten,
Stod i sin helgdagsskrud på landet, och vinden
och bäcken
Susade glädje och frid. Gudsfrid! med rosiga
läppar
Hviskade blommornas folk, och muntert på gun-
gande grenar
Fåglarna sjöngo sin sång, en jublande hymn till
den Högste.
Kyrkogården var sopad och ren. Så grann som
en löfsal

Stod dess åldriga port, och derinnanför på hvart
jernkors
Hängde en doftande krans, nyss bunden af älskande händer.
Sjelf solvisarn, som stod på en kulle emellan de döde,
(Hade väl stått der i hundrade år) var sirad med blommor.
Liksom den åldrige far, ett orakel i byn och i släkten,
Som på sin födelsedag bekransas af barn och af barnbarn,
Alltså stod der den gamle profet, och stum med sitt jernstift
Pekte på taflan af sten, och mätte den vexlaude tiden,
Medan rundt om hans fot en evighet slumrade roligt.
Innantill var kyrkan ock prydd; ty i dag var den dagen,
Då de unga, föräldrarnas hopp och himmelens kärlek,
Skulle vid altarets fot förnya sitt döpelselöfte.
Derför hvar vinkel och vrå var fejad och putsad, och dammet

Blåst från väggar och hvalf och från oljemålade
bänkar.

Kyrkan stod som en blomsterparterr: löfhyd-
dones högtid

Såg man i lefvande bild. Ur adliga vapnet på
muren

Växte en buske af löf, och predikstolen af ekträd
Grönskade ännu en gång, som fordom stafven
för Aron.

Bibeln derpå var sållad med blad, och försilf-
rade dufvan,

Fästad inunder dess tak, ett halsband hade af
sippor.

Men, i choret framför, kring altartaflan af Hör-
berg

Kröp en ofantelig krans: ljuslockiga hufvu'n af
englar

Tittade fram, som solen ur moln, ur det skug-
giga löfverk.

Messingskronan jemväl nyskurad blänkte från
hvalfvet,

Och i stället för ljus pingstliljor i piporna suto.

Redan klockorna gått, och den hvimlande ska-
ran var samlad

Fjerran från dalar och berg att förnimma det
heliga ordet.
Hör! då brusa med ens de mäktiga toner från
orgeln,
Sväfva som röster från Gud, som osynliga an-
dar i hvalfvet.
Liksom Elias i skyn, då han kastade manteln
ifrån sig,
Alltså kastade sinnet sin jordiska dräkt, och med
en röst
Föll församlingen in, och sjöng ett evärdeligt
qväde
Af den höge Wallin, af Davidsharpan i Norden,
Stämd till Luthers choral, och sången på väl-
diga vingar
Tog hvar lefvande själ och lyfte den stilla mot
himlen,
Och hvart anlete sken, som den heliges anlet
på Thabor.
Se, då trädde der in i kyrkan den värdige lärarn.
Fader han nämndes och var i församlingen:
kristelig enfald
Klädde från hufvud till fot den sjuttiårige gub-
ben.
Vänlig var han att se, och glad som bebådel-
sens engel

Gick han bland skarorna fram, men derjemte
tänkande allvar
Låg på hans panna så klart, som på mossiga
grafvar ett solsken.
Som i ingifvelsens stund (en aftonrodnad, som
bleknad
Skimrar i människans själ ännu af skapelseda-
gen,)
Konstnärn, himmelens vän, sig tänker Johannes
på Patmos,
Grånad, med blicken mot himmelen höjd, så
syntes den gamle,
Sådan var ögonens glans, och sådant lockarnas
silfver.
Hela församlingen reste sig opp i numrerade
bänkar.
Men med hjertelig blick den gamle till höger,
till venster,
Vinkade helsning och frid, och försvann i det
innersta choret.

Enkel och högtidsfull gick nu den kristliga
gudstjenst,
Sånger och bön och till slut ett lågande tal af
den gamle.

Månget bevekligt ord och förmaning, tagen ur
hjertat,
Föll som morgonens dagg, som manna i öcknen,
på folket.
Sedan, då allt var förbi, framträdde lärarn i
choret,
Följd af de unga dit upp. Till höger gossarna
ställdes,
Smärta gestalter med lockiga hår och med ro-
siga kinder.
Men till venster om dem, der stodo de darrande
liljor,
Stänkta med morgonrodnadens färg, de sediga
tärnor,
Händerna knutna till bön och ögonen fästa på
golfvet.
Nu med frågor och svar begynte förhöret. I
början
Svarade barnen med brydd och stapplande stäm-
ma, men gubbens
Vänliga blickar dem muntrade snart, och de
eviga läror
Flöto som källornas våg så klart från oskyldi-
ga läppar.
Hvar gång svaret var slut, och så ofta som Fräl-
saren nämndes,

Gossarna bugade djupt sitt hufvud och flickor-
na nego.

Vänlig läraren stod som en ljusets engel ibland
dem,

Tydde för barnen det heliga ut, det högsta, i få ord,
Grundligt, men enkelt och klart, ty allt det
höga är enkelt

Både i lära och sång, ett barn kan fatta dess
mening.

Liksom den grönskande knopp utvecklas, när
våren är inne,

Blad framsticka vid blad, och, värmda af strå-
lande solen,

Målas med purpur och gull, tills sist fullända-
de blomman

Öppnar sin doftande kalk och vaggar med kro-
nan i vinden:

Så utvecklades här den kristliga salighets-lära
Stycke för stycke ur ungdomens själ. Föräl-
drarna alla

Stodo i tårar bakom, och gladdes åt träffande
svaren.

Nu steg gubben för altaret upp: förvandlad
på en gång

(Alltså syntes det mig) var då den vänlige lärarn.
Hög som en Herrans profet, allvarlig som döden,
som domen,
Stod han, ett Guds ombud, ett pröfvande, skickadt
till jorden.
Blickar, skarpa som svärd, i genomskådade
hjertan
Sköt han; hans stämma var djup, var dof som en
åska på afstånd.
Alltså förvandlad med ens, han stod der och
talte och sporde:

”Detta är fädernas tro, den tro, som Apost-
larne lärde,
Detta är äfven den tro, hvartill jag har döpt er,
då än J
Lågen vid mödrarnas barm och närmre till him-
melens portar.
Slumrande lyfte er då den heliga kyrkan i skötet:
Vaknade ären J nu, och ljuset med strålarna alla
Regnar från himmelen ner: i dag på ungdo-
mens tröskel
Ställer hon ärligt er fria igen att pröfva och välja,
Ty hon vet ej af tvång, blott öfvertygelse vill
hon.

Detta är pröfningens stund, det är vändnings-
punkten af lifvet,
Fröt till de kommande dar: oåterkalleligt flyger
Ordet från läpparna nu: besinnen er, innan J
svaren!

Tänken ej heller med svek att gäcka den spör-
jande lärarn,
Skarpt är hans öga i dag, och förbannelse hvi-
lar på lögnen.

Börjen ej lefnadens väg med en lögn: försam-
lingen hör er;

Syskon, föräldrar och slägt, hvad kärt och he-
ligt på jorden

Finnes, det står för er syn som vittnen: den
evige domarn

Blickar ur solen till er, och engeln, som står
vid hans sida,

Ristar bekännelsen in i evärdliga taflor med
eldskrift.

Alltså, tron J på Gud, på Fadren, som skapade
verlden,

Sonen, som frälsade den, och på Anden, som
enar dem båda?

Viljen J lofva mig här (ett heligt löfte!) att älska
Mer än det jordiska Gud, och hvar människa
såsom en broder?

Viljen J lofva mig här att bestyrka er tro med
er lefnad,
Kärlekens himmelska tro, förlåta, fördraga och
hoppas,
Huru ert öde må bli, och att redliga vandra
för Herran?
Viljen J lofva mig det för Gud och för men-
skor?" — Med klar röst
Svarade gossarna *ja*, och *ja* med hviskande
läppar
Svarade flickorna ock. Då smälte på lärarens
panna
Molnet med åskorna i, och han talte med mil-
dare stämma,
Ljuflig som aftonens fläkt, som harpor vid Ba-
bylons elfver:

"Varen mig helsade då, välkomna till him-
melens arfskap,
Barn ej mer från i dag, men bröder och systrar
i trone!
Dock — hvarföre ej barn? Till barn hör himme-
lens rike.
Nere på jorden en samling af barn, och i him-
len en fader,

Styrande dem som sitt hus, förlåtande, straffande ömsom,
 Detta är människolefnadens bild, som Skriften
 har lärt oss.

Salige äro de rene för Gud! På renhet och oskuld
 Hvilar den kristliga tro, hon sjelf är ett barn
 ur det höga.

Starka som männer och fromma som barn, är
 summan af läran,
 Som den Gudomlige lärt, och lidit och dött
 för på korset.

Ack! då J vandren i dag ur barndomens heliga
 fristad

Ned och allt djupare ned i årens kyliga dalar,
 O! hur kommen J snart, för snart, att längta
 tillbaka

Upp till dess kullar igen, till de solbeglänsta,
 der straffet

Stod som en fader för er, och förlåtelsen, klädd
 som en moder,

Gaf er att kyssa sin hand, och det älskande
 hjertat var skuldfritt,

Lifvet var lek, och er hand grep efter himme-
 lens rosor!

Sjuttio år har jag lefvat alltre'n, den evige fa-
 dren

Skänkte mig glädje och sorg, men lifvets skö-
naste stunder,
När jag blott såg dem i ögonen rätt, jag kände
dem genast,
Kände dem alla igen: de voro min barndoms
bekanta.
Derföre, tagen derfrån till ledare lifvet igenom
Bönen med blicken mot skyn, och Oskuld, men-
niskans barnbrud.
Oskuld, älskade barn, är en gäst från sällare
verldar,
Skön med sin lilja i hand: på lifvets brusande
vågor
Gungar hon trygg, hon märker dem ej, hon
sofver i skeppet.
Lugn hon ser sig omkring i menniskohvimlet: i
öcknen
Stiga englarna fram och tjena henne, hon sjelf vet
Ej sin herrlighet af, men hon följer trogen och
ödmjuk,
Följer, så länge hon får, sin vän: förskjuten ej
hennes,
Ty hon är kommen från Gud och hon har him-
melens nycklar. —
Bönen är oskulds vän, och den villiga flyger
beständigt

Mellan jorden och skyn, hon är dufvoposten till
himlen.

Anden, en evighets son, landsflyktig och fjettrad
i tiden,

Rycker på kedjorna jemt och sträfvar som lå-
gorna uppåt.

Ty än minnes han rörd sin faders boningar
många,

Minnes sitt fädernesland, der det blomstrade
friskare blommor,

Lyste en skönare sol, och han lekte med vin-
gade englar.

Då blir jorden för liten, för qvaf, och till him-
melen hemsjuk

Längtar den vilsne igen, och andens längtan är
andakt,

Andakt heter hans skönaste stund: dess tunga
är bönen.

Ack! när lifvets oändliga tyngd nedfaller uppå
oss,

Trycker till jorden vårt hopp, och inunder jor-
den, i grafven,

Väl är det skönt att bedja till Gud, ty de kla-
gande barnen

Visar han ej från sin dörr, men han tröstar
och läker och hjälper.

Skönare är det likväl att bedja, när allting oss
väl går,

Bedja i lyckones dar, ty livvets skönaste lycka
Ligger på knä för den eviges thron, och med
händerna knäppta

Prisar hon, tacksam och rörd, det godas gifvare
ensam.

Eller veten J, barn, ett godt, som ej kommer
från Herran?

Hvad har menniskan väl, den arma, som icke
hon undfått?

Derföre, fallen i stoft, tillbedjen! Seraferna tillbe,
Skyla med vingarna sex sitt anlet för glansen
af den, som

Hängde på intet sitt murarelod, då han murade
verlden.

Jorden bevittnar hans makt och fästet förtäljer
hans ära.

Slägten blomstra och dö, och stjernorna falla
från himlen

Neder som vissnade blad, årtusen med döende
tolfslag

Lägga sig ned för hans fot, och han ser dem,
men räknar dem icke.

Ho består för hans syn? Förfärligt är doma-
rens allvar,
Störtar

Störtar de trotsiga ned med en vink: när han
  talar i vrede,
Höjderna hoppa som kid och bergen springa
  som rådjur.
Dock — hvi frukten J eder, J barn? Den för-
  skräcklige hämnarn
Ack! han är kärlekens Gud: Guds röst var icke
  i jordskalf,
Icke i eld eller storm, men hon var i den su-
  sande fläkten.
Kärlek är skapelsens rot, Guds väsen: oändliga
  verldar
Ligga som barn vid hans barm: han skapte dem
  endast fördenskull.
Endast att älska och älskas igen, han blåste sin
  anda
In i det slumrande stoft, och upprätt stod det
  och lade
Handen på hjertat, och kände det varmt af den
  himmelska lågan.
Släcken den, släcken den ej! hon är andedräg-
  ten af lifvet,
Kärlek är lif, men hatet är död. Ej fader, ej
  moder,
Älskade eder som Gud, ty, att J må salige
  varda,

Gaf han sin endaste son. När han böjde sitt
hufvud i döden,
Firade kärleken glad sin triumf; fullbordadt
var offret.
Se, då remnar med hast förlåten i templet,
som skilde
Jorden och himmelen åt, och de döde stiga ur
grafven,
Hviskande sakta hvarann i örat med bleknade
läppar
Ordet, blott anadt förut, till skapelsens gåta:
Försoning!
Kärlekens djup är försoningens djup, försoning
är kärlek.
Derför, du människobarn, du älske förbarmande
fadren,
Vilj hvad den helige vill, och af kärlek, men
icke af fruktan:
Fruktan är slafvarnas dygd, men det älskande
hjertat är villigt;
Var fullkommen för Gud, fullkommen är kär-
leken ensam.
Älskar du Gud, som du bör, då älskar du brö-
derna äfven:
Solen på himlen är en, och en är kärleken
också.

Bär ej hvar mensklig gestalt det Gudomligas tecken på pannan?
Läser du ej i hans drag ditt ursprung? Seglar han icke
Vilsen, som du, på ett främmande haf, och leda ej honom
Samma stjernor som dig? Hvi skulle du hata din broder?
Hatar han dig, tillgif! Det är skönt att dock stamma en bokstaf
Fram af den eviges språk: Förlåtelse nämns det på jorden.
Känner du den, som förlät, med törnekronan kring hjessan,
Bad för sin fiende ömt, för sin bödel? Känner du honom?
Ack! du bekänner hans namn, så följ hans exempel tillika,
Tänk om din broder ej argt, men öfverskyl med hans brister,
Visa den irrande rätt; ty den gode, den himmelske herden
Tog det förvillade lamm på sin arm och bar det till modren.
Detta är kärlekens frukt, och på frukterna känna vi honom. —

Kärlek hos Gud är de skapades väl, men kär-
 lek hos menskan
 Är en oändelig suck, han längtar och tål och
 fördrager,
 Lider, men glädes ändå, och med tårar i ögo-
 nen ler han.
 Hopp, så heter hans jordiska lön. Det vänliga
 Hoppet
 Gör hvad det kan, ty det pekar alltjemt åt him-
 len, och trofast
 Hugger sitt ankars tand i grafvens djup, och
 derunder
 Diktar en skönare verld, ett dunkelt, men äl-
 skeligt skuggspel.
 Släkten, bättre än vi, sig stödt vid dess vack-
 lande löften,
 Hade ej annat än hopp. Så prisom vår fader
 i höjden,
 Hvilken har gifvit oss mer, ty för oss är hop-
 pet förklaradt,
 Famlar ej längre i natt, det är tro, det är lef-
 vande visshet.
 Tron är det klarnade hopp, hon är ljus, hon
 är kärlekens öga,
 Tyder den längtandes dröm och hugger dess
 syner i marmor.

Tro är lefnadens sol, och dess anlete skiner
som Mosis,

Ty hon skådade Gud: den välbefästade himlen
Drar hon med kedjor hit ner, och det nya Je-
rusalem sjunker

Präktigt, med portarna tolf, i gyllene skyar till
jorden.

Hänryckt vandrar hon der och betraktar de
höga gestalter,

Räds ej det vingade folk, hon är hemmastadd
bland dem alla.

Derföre, älsken och tron: då följer ock gernin-
gen sjelfmant,

Likasom dagen med sol: det Rätta är son af det Goda,
Kroppen till kärlekens själ; den kristliga ger-
ning är endast

Lefvande kärlek och tro, som blomman är lef-
vande våren.

Gerningen följer oss alla till Gud, der står hon
och vittnar

Ej hvad hon syntes, men blott hvad hon var:
lycksalig är den, som

Hör dess bekännelse trygg; hon är stum på
jorden, tills döden

Öppnar den tigandes mun: J barn, ej frukten
J döden?

Eder jemväl, J älskade barn, upptager han en
gång,
Glömmer de tröttade ej: välkomna, J älskade,
efter!
Glömmen till dess ej edernas helgd, förgäten
ej löftet,
Vandren i salighet hän och till salighet, akten
ej jorden;
Jorden är stoft, men himlen är ljus; jag har
vigt er till himlen.
Hör mig, du verldarnas Gud, du kärlekens
eviga källa,
Hör på din tjenares röst, jag skickar min bön
i din himmel!
Låt mig ej sakna en dag för din thron en enda
af dessa,
Dem du förtrodde mig här; som en far har
jag älskat dem alla.
Måtte de vittna för mig, att jag lärde dem vä-
gen till lifvet
Redligt, så långt jag förstod af ditt ord; må de
känna mig ännu,
Falla till lärarens bröst, och jag ställa dem
fram för ditt anlet
Rena som nu, men blott pröfvade mer, och
ropa med glädje:

Fader, se, jag är här, och barnen, som du mig
har gifvit!" —

Gråtande talte han så, och nu, på en vink
af den gamle,
Knä vid knä de knöto en krans kring altarets
rundel.
Knäböjd läste han då den heliga bönen, och
sakta
Läste de unga den med, och till slut med dar-
rande stämma
Lyste han himmelens frid, välsignelsen öfver
dem alla.
Skulle nu ändas hans värf för i dag; den kom-
mande söndag
Var för de unga bestämd att begå den heliga
nattvard.
Plötsligt, som träffad ur skyn, stod läraren
stilla och lade
Handen på pannan och blickade upp: gudomliga
tankar
Flögo igenom hans själ, och förunderligt glänste
hans ögon.
"Nästa söndag, hvem vet, kanske jag hvilar i
grafven,

Kanske någon af er, en lilja bruten i förtid,
Sänker sitt hufvud till jord; hvi dröjer jag,
stunden är inne!

Hjertat är varmt, jag vill så, ty i dag gror
himmelens säde.

Hvad jag begynt, fullbordar jag nu: för hvad
feladt är deri,

Svarar jag gamle för Gud och för högvördige
fadren.

Sägen mig endast, J barn, J himlens medbor-
gare nya,

Ären J redo i dag att begå försoningens måltid?
Hvad den betyder, J veten det väl, jag sade
det ofta.

Nya förbundets symbol är hon, är försoningens
tecken,

Stiftad emellan himmel och jord. Den syndi-
ga menskan,

Bort är hon kommen från Gud, från hans vä-
sen. I dagarnas början

Föll hon vid kunskapens träd, och det hänger
sin krona utöfver

Fallet ännu: i tanken är fall, i hjertat försoning.

Fallet oändeligt är, oändlig försoningen äfven.

Se, tillbaka så långt som det gamla Minnet,
och framåt

Långt som det flygande Hopp kan nå på tröt-
 tade vingar,
 Synd och försoning alltjemt gå menniskolifvet
 igenom.
 Fullväxt synden är född, men försoningen slum-
 rar i hjertat,
 Tyst som det vaggade barn, och drömmer om
 himmel och englar,
 Mäktar ej vakna till sans: hon är som de toner
 i harpan,
 Fängslade andar, som vänta alltjemt på befria-
 rens finger.
 Derfor, älskade barn, nedsteg försoningens För-
 ste,
 Väckte den slumrande opp, och nu står hon med
 strålande ögon
 Klara som himmelens hvalf, och kämpar med
 synden och segrar.
 Neder till jorden han steg, och förklarad vände
 han derfrån,
 Icke från hjertat likväl, ty der lefver han ännu
 i Anden,
 Älskar, försonar alltjemt. Försoningen varar som
 tiden.
 Derfor, anammen med vörtnad i dag dess syn-
 liga tecken!

Tecknet är dödt, om ej saken har lif. Det eviga
ljuset
Är för de blinde ej till, men det föds af det
seende ögat.
Icke i bröd och ej heller i vin, i det renade
hjertat
Ligger förlåtelsen gömd: uppsätet till bättring
allena
Adlar de jordiska frukter till himmelska ting,
och förtager
Synden och syndenes lön. Blott kärlek med
öppnade armar,
Ångren, som gråter och ber, den pröfvade viljan,
hvars gull går
Sofradt ur lågorna fram, med ett ord, den för-
sonade menskan
Bryter försoningens bröd och dricker försonin-
gens vinkalk.
Men den, som stiger hit fram ovärdig, med
hatet i hjertat,
Gäckande menskor och Gud, han är saker på
Herrans lekamen,
Saker på medlarens blod, han äter och dricker
sig sjelfvom
Döden och domen: därför bevare oss, himmel-
ske fader! —

Ären J redo, J barn, att begå försoningens
måltid?"

Alltså han frågade rörd, och på en gång sva-
rade barnen

Med högtsnyftande *ja!* — Då läste han bönerna
alla,

Läste instiktelsens ord, och in föll orgeln och
sången:

"O! Guds helige lamm, som förtager världens
synder,

Hör oss, gif oss din frid, varkunna dig öfver
oss alla!"

Gubben, med darrande hand och med himmel-
ska perlor i ögat,

Fyllde nu kalk och patén, och delte de mysti-
ska gåfvor.

O! då syntes det mig som Gud med middagens
öga

Klarare såg i fönsterna in, och träden derute
Böjde sin grönskande topp, och gräset på graf-
varna skälfde.

Men hos de unga (jag märkte det väl, jag kän-
de det,) för en

Rysning af salighet hän igenom isade lemmar.
Prydd som ett altar för dem stod grönskande
jord, och deröfver

Öppnade himmelen sig, som för Stefanus for-
dom: de sågo
Fadren i strålande glans, och Sonen till höger
om honom.
Under dem höra de harpornas klang, och eng-
lar ur gullmoln
Nicka dem broderligt till, och hvifta med vin-
gar af purpur.

Slutadt var lärarens värf, och med himlen i
blick och i hjertan
Reste de unga sig upp, och gråtande böjde en
hvar sig
Neder att kyssa den vördades hand: men han
tryckte dem alla
Rörd till sitt hjerta, och lade med bön välsig-
nande händer
Nu på de saliga bröst, nu på hufvudets lockiga
oskuld.

Förklaringar

till poëmet Nattvardsbarnen.

Adams-bok. Så kallas Zabiernas (Johannis-sektens) på syriska språket skrifna religions-bok, hvaraf en berömd upplaga, med latinsk öfversättning, utgafs 1815 af den frägdade orientlisten, kansli-rådet D:r *Matthias Norberg*, hvilken närvarande poëm är tillegnad. Kort före dettas utgifvande första gången af trycket, hade han nedlagt sitt 40-åriga läroembete i Lund och återflyttat till sin födelsebygd i Norrland. Det är härpå, som andra versen af dedikationen har afseende.

Eleusis. Berömd stad i det gamla Grekland, ryktbar genom den åt Ceres och Proserpina der egnade gudadyrkan och dermed sammanhängande *mysterier*.

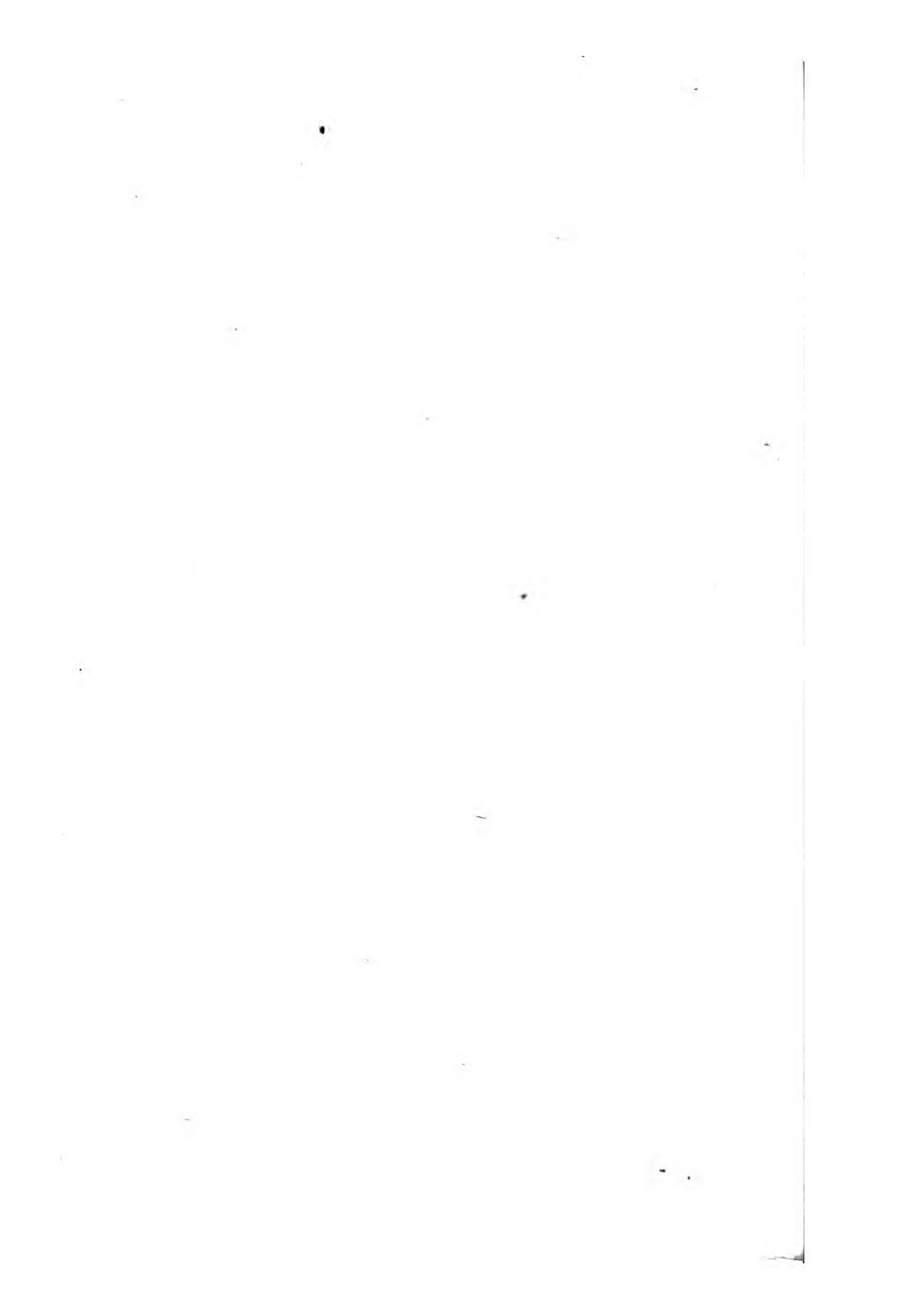
Isis. Egyptiernas förnämsta, evigt beslöjade, gudinna, en personifikation af den qvinliga, alstrande natur-kraften.

Patmos. En till Sporaderna i grekiska arkipelagen hörande ö, känd såsom evangelisten Johannis förvisnings-ort. Under ett träd på denna ö anses han hafva författat sin *uppenbarelse*.

Persepolis. Persernas gamla hufvudstad, der ännu ruiner och inskrifter ses från detta folks äldsta, blomstrande tidehvarf.

KRONBRUDEN.

Anmälan.

Poëmet *Kronbruden* tillhör den sista perioden af författarens skalde-verksamhet. Han skref det i början af året 1841, kort efter tillfrisknandet från sin sinnes-sjukdom, och sannolikt ännu under vistelsen i Schleswig. Såsom representant af denna period äger det för mycken litterär-historisk och psykologisk betydighet att ur samlingen af hans skrifter böra uteslutas, och försvarar äfven genom sitt poëtiska interesse ett rum deri, om än, emellanåt, lyrans slag förråda en tröttnande hand, och versens metriska byggnad ej alltid är den grekiskt lätta, som t. ex. i *Nattvardsbarnen*. Sjelf har skalden ej hunnit lägga sista handen vid sitt verk, och en annan har ej dristat att göra det. Endast några smärre förkortningar har utgifvaren tillåtit sig, der olika läsart i original-exemplaren sådant föranledt.

Den landtliga scenen för denna idyll är den i Allbo härad af Småland belägna Skatelöfs socken, hvars stränder sköljas af sjöarna Åsnen och Salen, dem Helgeån förenar. Prosten, "den silfverhårige vise," är den för sin lärdom i österländska språken, företrädesvis i det syriska, berömde D:r C. M. Agrell, som dog 1840, efter att i trettiosem år hafva varit nyssnämnda församlings själasörjare. Hans närmaste företrädare var (1786—1804) prosten Jonas Kellgren, en broder till skalden. Mellan denne och hans svägerska antydes i poëmet en romantisk själs-frändskap,

som, så vidt man vet, saknar all historisk grund. Hennes namn Kristina — tillika namn på en af Kellgrens vackraste dikter — synes närmast hafva gifvit författaren anledning till detta fantasi-spel.

I det lekande sätt, hvarpå skalden för öfrigt här ger sig sjelf, så att säga, åt läsaren till pris, och ställer sin egen bild midt i den grupp, han målar, blottas, måhända mer än i någon af hans öfriga dikter, drag af en individualitet, dem ingen, som personligen känt honom, kan undgå att med rörelse igenkänna. Det synes, som hade han, på främmande jord, stängd inom de dystra murarna af en sjuk-anstalt, sökt en tröst i att förflytta tankarna till kretsen för sin förra verksamhet, och sysselsätta fantasien med de leende bilderna af hem och barnbarn, nordisk midsommar och svensk allmoge.

De i poëmet förekommande ort-namn tillhöra ställen, belägna dels i Skatelöf, dels i andra socknar af Varend. Kändt är, att äfven Småland äger en Bråvalla-hed och, lika väl som Östergötland, gör anspråk på, att slaget der skall hafva stått mellan Sigurd Ring och Harald Hildetand. Den sednares grafhög visar man der ännu.

TILL

FRANZÉN.

Jag mins — snart är det femti vintrar sedan —
Då dina sånger först förtjuste mig.
Jag var ett barn ännu, men allaredan
Med rim och meter låg jag då i krig.
Jag hörde dig och undrade, emedan
Din sång var ny, var ingen lik, blott sig;
Han kom ur Östern, ja ur Edens sommar,
Der näktergalen slår och morgonrodnan blommar.

Jag, fattig vilde, plägade beundra
Helt annat, och din sång var skild från allt,
Jag hittills känt. Ej hördes åskor dundra,
Och intet märktes der af skämtets salt;
Men mera skön, mer oskuldsfull, än hundra,
Jag känna lärt, der framflög en gestalt;
Hur ömt, hur enkelt, sjöng hon! På det viset,
Som Eva, förr'n hon föll, sjöng uti paradiset!

*Förtjust jag var, men dock ej härma ville,
 Jag märkte väl, det hörde mig ej till.
 Det gifves många slag af sångarsnille
 (Jag sade), jag mitt eget följa vill.
 Jag räknar mig till Brages diktargille
 Och rymmer ej derur, nej, jag blir still.
 Jag öfvergifver icke Nordens sana,
 Hon mina fäders var, — der vill mig seger ana.*

*Så skildes mer och mera våra banor.
 Min mera djers, mer klippig, mera vild,
 Och hopen jublade, ty Nordens fanor
 Framför mig drogo med sin Valhalls-bild.
 För Odins korpar mer än Frejas svanor
 Har Nordbon sinne, hugstor mer än mild;
 Från dina vestanväder han sig vände,
 Men stormen känner han, sin lekkamrat, sin frände.*

*Ensidig är dock sång, allena Nordisk,
 Frisk är dess ton, men vild likväl och rå;
 Med Göthisk kraft, så rytande, så mordisk,
 Drifs mycket apespel tyvärr också.
 En gäst på jorden, fastän öfverjordisk,
 Är Poësiën, den himmelska, ändå;
 För allt, som lefver, rör sig och bildas,
 Är hon organ, så väl det bildades som vildas.*

*Jag gått mig trött i Goethes pelargångar,
 Hur präktigt, hur förnämt är allting der!
 Det ambra är och rosendoft som ångar,
 Naturen der sin krönings-mantel bär.
 Och Konst, en prisma, ställd på höjden, fångar
 Hvar stråle opp, och alla former lär,
 Blott ej hans egen. Men — mitt hjerta glädes,
 Skald ser jag öfverallt, fast menskan ingenstädes.*

*Dock — djup är Faust, och hur Tasso glöder!
 Hur varm Otilia, innerlig Mignon!
 Förstånd från Norden, känslor ifrån Söder,
 Försmälta skönt uti hans gudasång.
 Hvar hjertat älskar, hjertat gläds och blöder,
 Der har den väldige sin stilla gång.
 I Vettenskap, som Konst, vi ständigt möte
 På spetsen af sin tid den blott för lugne Goethe.*

*Hos store Byron är det annorlunda,
 Hos Ariost och Schiller äfvenväl.
 Form måste finnas, och den skall du runda,
 Men gjuta in deri din egen själ.
 All poësi är lyrisk, — ingalunda
 En abstraktion af skönhet, som du stjäl
 Från alla håll ihop. Träd fram i dagen,
 Tag masken af, o skald, låt se de egna dragen!*

Der vexla sorg och glädje om hvarannan,
 Der gråts, der les på andra menskors sätt.
 Än klarnar opp, än åter mulnar pannan,
 Än synes lifvet tungt, än åter lätt.
 Skald menska är. Till lifvets gåta fann han
 Sin egen nyckel, och — så är det rätt.
 Hur högt det Skönas ideal må gälla,
 I skaldens eget bröst är diktens ursprungs-källa.

Hur skulle det i sången lefva kunna,
 Som aldrig lefvat i din egen håg?
 En jungfru Sångmön är och ej en nunna,
 Som tror och känner hvad hon aldrig såg.
 Den luftgestalten må vi andra unna,
 Mig är hon vidrig, tillgjord, skef och låg.
 Dikt är de högre verldars morgonrandning,
 Ej tom allmänlighet, men verklighet och sanning.

Är icke Sagan tidehvarfvens minne,
 Som lefvat uti tusen menskobröst,
 Och lefvat utanför, ej blott derinne,
 Med sorg och glädje, motgång eller tröst?
 En verklig verld vi, fast försvunnen, finne,
 Som lefver än i fordna tiders röst.
 Hur tanken hårklyfs, spetsas och förblandas,
 Den verlden är mig kär, hon lefver och hon andas.

Jag kan ej skilja mig från höga fäder,
 Min håg står jemt till denna sagoverld,
 Der kraft, fast vild, alltjemt i dagen träder,
 Och äran växer på det breda svärd.
 Jag vet det väl, en annan tid oss gläder,
 En mera bildad. Är han sången värd? —
 Hur skalden stormar, hur han gläds och klagar,
 Ett Eko syns han mig ifrån försvunna dagar.

En dunkel hågkomst fyller diktens stunder,
 Den rätta sångmön Minnets dotter är.
 Dess hem var det Atlantis, som gick under,
 Med högre kraft, med ädlare begär.
 På hafvets botten susa nu dess lunder,
 Och store andar gå i månsken der.
 Vår konst besvärjer dem. På våta vingar
 De dyka stundom opp, när skaldens lyra klingar.

Tro icke hopen, store sångarbroder! —
 Tag här en blomma från din egen mark;
 Ack, der är paradiset med dess floder,
 Som silfversnören i en rosenpark.
 Min ros förtjente icke att få bo der,
 Dess tagg för uddig var, dess doft för stark.
 Olika sångens gåfvor vi förstodo, —
 Ja, ringa gåfvan är, men håll den dock till godo!

*Hvad mer, om olikt våra sänger tona,
 Min ädlare, min bättre sängarbror!
 Din sångmö dväljes i en blomsterkrona,
 Som fridens engel i sitt Eden bor:
 Min är en sköldmö, älskar ej att skona,
 Trifs helst med Natten, tingens äldsta mor,
 Trifs uti stormen, i oroligt Kaos; —
 Hur skilda ej vi två, men låt ej det bedra oss!*

*Det går ej blott en väg, men der gå tusen
 Till mång-afsätsiga Parnassens topp.
 En förer nedåt ifrån himlaljusen,
 En annan går ur blomstergårdar opp,
 En våt af tårar är, en annan frusen,
 En genom minnen går, en genom hopp.
 En som Titan sin djerfva bana fyller,
 En annan fyller den, men helst ibland idyller. —*

*Kom, Mikaël, kom, låt oss sitta samman
 Och fylla Odins gamla land med sång!
 En gnista skänktes oss af gudaflamman,
 Så vårdom henne, förr'n hon släcks en gång!
 För höga Svea, gamla hjelteamman,
 Vi henne fått. Så sjungom utan tvång
 Och låt oss verka, tills hon är förgången,
 Det kära landet för, och för den kära Sängen!*

KRONBRUDEN.

I.

Vigseln.

Bröllop skall firas med ståt, och kronbrud viga
i Skatlöf.

Bispen är bjuden till bröllopet sjelf, ty man
vet, att han älskar

Seder från fädernas tid och grönskande glädjen
på landet.

Honom är Skatlöf kärt, alltse'n han vigde dess
tempel,

Kärt för Bråvalla-hed, och för Blenda, och Salen,
der KELLGREN

Vandrat i skönare dar, och älskat och diktat
KRISTINA.

Kär är församlingens prost, den silfverhåriga
vise,

Som studerade sig halfblind på himmelens runor.
Sedan Norberg gått hän, stod *han* som siare
närmast

Morgonrodnadens port och tydde dess rosiga
 inskrift. —
 Nu är han gången, han ock! I välsignelse hvile
 hans aska,
 Växe hans minne så högt som Syriske Libanons
 cedrar!

Midsommars-aftonen låg som ett grönskande
 flor öfver Wärend,
 Sagornas åldriga bygd, forndiktens steniga hög-
 land;
 Ty förr'n tionde Carl knöt hop, hvad aldrig bort
 söndras,
 Skånes blomstrande ö, nej half-ö, åter med
 Götha,
 Wärend stod som en verld för sig sjelf, dess
 grönskande lunder
 Speglade kronornas hvalf i sjöar, kända af in-
 gen.
 Fjerran var Danakung, och Svea konung än mera.
 Götha, med hufvudet stödt på Kålmårds mos-
 siga hållar,
 Badade foten allen i Vetterns sydliga vågor.
 Hvad, som var nedanföre mot sjön, behoddes
 af våldsmän,

Männer för sig, en vikingastam, med styrkan
till lagbalk.

Sagor i tusendetal, vanställd men lefvande
Edda,

Diktad i sammandrag, en bild af fädernas As-
gård,

Thorslund hafva vi der, och *Inges hög* med sitt
stenklot,

Ristadt med runor, om runor det är, oläsliga
ännu,

Odins Krubba, men tom, ty åttafotingen saknas,
Asa för kämpar berömdt, nu marknads-kämpar
allenast,

Velints härd på en klippa i sjön och *Vitalas* mu-
rar.

Bleking, från Norrige bebyggt, alltse'n Hårfager
der styrde,

Knöt sin grönskande krans emellan vågen och
Värend. —

Sagorna lefva ännu, men *Sturleson* är ej kommen
Att dem knyta ihop, som en krans isklockor
på Island.

Tiden vänder alltmer sin håg från fäderne-
sagan,

Lyssnar till nutids sorl och oroliga sqvallret för
dagen. —

Sol sjönk rodnande ner i Helges heliga vå-
 gor.
 Majstång, sirad med löf och med band, stod
 smärt som en ungmö
 Nära den källan, der förr Sanct Sigfrid döpte.
 De unga
 Dansade sommaren in kring blommiga stängen,
 och knappast
 Slöt sig ett öga den natt. Natt var det ej
 heller, men halfdag.
 Vakna och stojande gladt kringstrungo Bisko-
 pens barnbarn,
 Henrik, biskop *in spe*, och Emma och Disa
 och Gerda.
 Pilten, fast liten och yngst, treårige pelarn för
 kyrkan,
 Klättrade ändå högst och grep sin kringla från
 stängen. —
 Men med sol steg Biskopen opp, ty så är hans
 vana,
 Drack från balkongen himmelens luft och det
 doftande kaffe.
 Vagnen körde nu fram, och långt förr'n klockan
 med nio
 Slag vigt sabbaten in, han höll för porten i
 Skatlöf.

Kom nu med buller och bång och med skott
brudsvennernas skara,
Redo, till antal tolf, på små, men eldiga, hästar,
Förande mellan sig den ståtligt sirade brudgum.
Efter dem kommo i trippande skridt brudtär-
norna äfven,
Suto som darrande löf i sin jungfrusadel, och
förde
Bruden emellan sig, en smärt gestalt, men dock
yppig,
Blåögd, men håret var brunt, som vanligt hos
döttrar af Blenda,
Ty det kaukasiska guld är blandadt med mörkret
från Finved.
Hög var tärnan att se och rak som stjelk af en
lilja;
Lifvet du famnade lätt med ett handtag, en-
dast du finge.
Nedanföre likväl sig hvälfde ländernas rund-
ning
Yppig och stark, och barmen var snörd i en
kedja af silfver,
Sprängd ej ännu, men hoppande högt för sla-
gen af hjertat.
Präktig var brudens drägt, en drifva virkad af
linne,

Men kring midjan der satt fältbindeln af siden
                                     från Carlshamn,
 Blå som himmelens hvalf, den bärs blott af
                                     däkor från Varend,
 Arf af Blenda, se'n hon mot en fiende värnade
                                     landet. —
 Öfverst en krona af silfver, förgylld, med blix-
                                     rande stenar
 Kanske af slipadt glas, men de strålade som
                                     diamanter.
 Och med sin grönskande prakt kröp gladt i
                                     lockarnas skymning
 Lingonriset omkring; det är myrtenkransen i
                                     Norden.
 Tåget slutades sist af anförvandter, och bland
                                     dem
 Brudens fader var främst, nämndmannen från
                                     skogiga Odal,
 Jemte den åldriga nämndmans-mor, skön än för
                                     sin ålder;
 Liljorna dröjde från friskare dar, fast rosorna
                                     vissnat.

Höll nu tåget invid grönmalade porten af
                                     kyrkan,

Der mot de kommande gick högvördige Doktorn
och förde
Brud och brudgum till stol, som var byggd för
begge i choret.

Gick så med sång och med bön och med text,
idyller ur Bibeln,
Tagna ur hjertat och vändande dit, den krist-
liga gudstjenst.
Mycket förnummo vi då om döparn, rösten i
öcknen,
Hur han förkunnade den, som komma skulle,
ty plötsligt
Stiger en Gud ej ner till vår jord, men han
skickar, som solen,
Morgonrodnadens glans förut att bereda sig
vägen.
Ville nu Doktorn förrätta den heliga akten, men
Bispen
Reste sig upp, tog bok, och talte bevingade or-
den:

"Äktenskapet är stiftadt af Gud. I dagarnas
början

Slumrade Adam; då togs ett reffen under hans
hjerta,
Skaptes så qvinnan deraf: hon är kött af hans
kött, hon är anda
Utaf hans anda; till tröst, till hjelp är hon
skapt, till försköning.
Ljuft skall hon dela och ledt med den man,
som hon valt, och förlänga
Glädjens flyktiga stund, och trösta i sorgernas
dagar.
Huset bestyra skall hon till ordning, en van-
drande husgud,
Fostrande barnen i tukt och i Herrans förma-
ning, att de må
Knyta en grönskande kraus kring föräldrarnas
kärlek i hemmet.
Derföre älsken hvarann i tro och i ära! På ära
Hvilar offentligt väl, som enskilt. Fädernes-
landet,
Staten, hvad äro väl de, om ej det vidgade
hushåll?
Saktmod höfves en man, den starkare. Tåla
är qvinnans
Mod, och att öfverse, fördraga och vika, dess seger.
Endrägt är skickad af Gud: en fridens, en tref-
nadens engel,
Står

Står han på vakt vid de ringares dörr, och stän-
 ger bekymret
 Ute, som tränger i marmorpalats, sår törne i
 praktsal.
 Ringhet, ja fattigdom sjelf, är icke allenast en
 pröfning,
 Ofta en härdning det är, utvecklar krafter, som
 annars
 Aldrig kommit till lifs, sjelfständighet, stolthet
 och heder.
 Ofta i ringhetens hem der sitter beskyddande
 engeln
 Tyst vid de slumrandes bädd och bygger, i leen-
 de drömmar,
 Broar af aftonrodnadens moln till himlarnas
 himmel."

Alltså talade Biskopen nu, och mycket der-
 jemte,
 Varnande, bedjande, varmt, ty ibland han äl-
 skar att tala;
 Läste så bönerna opp, men vid stället om barn
 och om blomma
 Brudgummens öga vardt eld, och purpur var
 kinden hos bruden.

Sedan, när akten var slut, framträdde lyckön-
skande både
Fader och moder och syskon och slägt med
hjerteligt handslag.
Efter dem Biskopen kom, och rörd på strålan-
de panna
Kysste han rodnande brud. Det är lofligt för
Bispen i Wexiö.

Steg nu ur samlingen fram högvärdige Doktorn
och sade:
"Alla J veten derom, hur brudens moder har
länge
Tjent i prostgård före min tid och sedan der-
under,
Aktad som hörde hon dit, och rosenkindade
bruden
Är guddotter åt mig, hon har vuxit opp med
de mina;
Derför är det med skäl, som nu *jag* gör bröllop åt
henne.
Brudpar, fader och mor och slägt, jag bjuder
er alla.
Väl är jag ensam, Gudnås! och stoft den maka,
jag ägde,

Men mor Ingrid blir nog, jag hoppas, värdinna
för dagen:
Först är det icke i dag, som hon hjälper den
gamle i Skatlöf." —

Alla tackade nu, och ur kyrkan gingo de man-
grannt
Ner till det prestliga tjäll, der bordet var du-
kadt med hästsko.

II.

Måltiden.

Samlad kring runden alltre'n af det rikt upp-
dukade bordet
Stod nu af hungriga gäster en ring: främst bru-
den med brudgum,
Båda föräldrarna se'n till höger, och Biskopen
närmst dem.
Följde i ordningen s'en de andra. Tappert var
anfall
Både mot skinka och soppa och fisk, mot stek
och mot pudding.
Kannan af silfver, tre mark tung, gick flitigt
kring laget,
Prydd med en Carolin på locket, med skum-
mande Mars-öl.
Medan nu drabbningen var som hetast, talades föga,
Tuggades mer, men snart i triumf kom bålen
och sattes
Neder för värden. Då löste sig tungornas band,
och som fjärlar
Infall flögo omkring och skämt bland klingan-
de skålar.

Biskop, ej synnerlig vän af punsch med ci-
 tronernas syra
 (Öl fördrager han ej, men gläds åt perlande
 drufsaft),
 Drack af det vin, han fört med, och talte med
 grannen till venster,
 Brudens åldriga mor: "Som jag hör, är ni gam-
 mal i Skatlöf,
 Kände väl KELLGREN alltså, jag menar prosten,
 het Jonas?"

"Femtio år är det nu, — med en halvesuck
 svarade gumman —
 Sedan jag här kom i tjenst, en femtonåring, en
 grebba.
 Prosten jag kände fullväl, sju år jag tjente i
 huset, —
 Brodren också, herr kunglig Sektern. Om som-
 rarna kom han
 Ofta till Skatlöf ner. Man sade, det var för
 prostinnan,
 Vettig och liflig och skön, men hon älskade
 honom som syster.
 Sjuklig var svågern och lutad och blek, men
 det syntes på honom,

Att han fordom var skön. Förunderligt glän-
ste hans ögon,
Pannan hvälfde sig högt, och löjen lekte kring
munnen.

Mycket voro Kristina och han tillsammans: —
mig var hon
Städse en mor, och fryntlig och god, och skön
som en engel.

WALLQVIST ofta kom ut, när den främmande
vistades hos oss,
Högväxt, reslig och ung, en man med rosiga kinder,
Strålände ögon, och djerf, långt mer än Bisko-
par anstår.

Kunglig Sektern — ja den han skref eller läste
beständigt;

Upp med solen han steg, och kaffe bragte jag
tidigt.

Sorgsen var han ibland och gret, men alltid
dock älskvärd.

Mycket han vandrade kring med prostinnan
på Bråvallaheden,

Mycket i skog och i mark, och länge voro de
borta.

Ute i Salen der ligger en ö, der byggde de
lusthus;

Dit vi flyttade ut prostinnans harpa, och ljuden

Dallrade mången qväll de lyssnande vågorna öfver.
Ofta jag hämtade dem med min båt i skim-
rande månsken.

Kära de voro hvarann. — Nu hvila de begge i
grafven!

Samtal hvälfde nu hit och nu dit. Vid
Biskopens sida
Satt der korporal FRISK. Han var med i Nor-
rige. Förut han
Stridde i Leipziger-slag, var begapad och hedrad
af alla.
Mannen var herrlig att se, en sluten gestalt
och en jernfast,
Carolinerna lik på den tid, då de tuktade Ryssen:
Pannan var bred och ögonen små och ansigtet
krutsprängdt.
Smyckad var han till öfverflöd med tappra
medaljer,
En ibland dem var Rysk. Då föllo de vred-
gade orden:

”Tapperhet är mig kär, och dess tecken vär-
derar jag äfven,

Men, förlåt mig, min vän, Rysk prägel ej passar på Svenskt bröst." —

"Prinsen har skaffat mig den." — "Den är Rysk" —

"Men Svenskar och Ryssar
Äro ej fiender mer." — "Med förlof, de äro och
blifva.

Wigarf skiljer dem åt för alltid." — Han ämnade
säga

Mera, men måltid slöts, och värden lät bära sin
frände,

Kaffe, bland gästerna kring, en Arab från lyckliga
Yemen.

III.

Dansen.

Solen sänkte sig nu, midsommar-solen, och
strödde

Guld öfver Bråvallahed, öfver sköldmö-högen
och kungs-hög.

Bruddans skulle begynna nu snart, violerna
stämdes:

Undan med stolar och bord, ty sal skall rödjas
för dansen.

Biskopen talade då till värden: "Hvarföre ej dansa
Ute på Bråvalla der i det gröna? Himlen är
molnfri,

Skön och betydelsefull är en dans på grafvarna
alltid.

Lifvets yrande fröjd är oftast granne till döden,
Slumraren nere i mull störs ej af de dansan-
des hvimmel."

Nu drog tåget åstad. I spetsen filande spel-
män,

Vid var den utsigt kring. I öster glittrade
 Salens
 Silfverskifva med öar och skär. I vester, bak
 bergen,
 Öfver Wieslanda träd, der SAMUEL ÖDMANN har
 uppväxt,
 Stupade solen i blod, men klar var himmelen
 ofvan,
 Och inunder vår fot sof döden i grönskande
 vaggan. —
 Hänryckt Biskopen satt, och talte de flygande
 orden:

”Klassiskt är stället, J män! Här diktade for-
 dom den store
 Sångens och sanningens vän. Hvarföre lefver
 han ej mer?
 Skalder ha vi ännu, och eolsharpor i Norden
 Klinga från Hernösand, från Mälarens stränder
 och Fyris;
 KELLGREN ha vi ej mer, ej nu, då bäst han behöfdes!
 Dikta må Skalden ej blott, ej endast bilda det
 Sköna,
 Tänka skall han också, ty folkets medvetande
 är han,

Ännu ett ledungs-tåg mot det ytliga, skefva
och platta!

Plattare jorden ej hört än politiska jollret för
dagen.

Tiden i baklås är, och förvänd de yrandes ande.
Slå de mäktiga slag, de blixtrande, åter för
sanning,

Att vi må känna en gång med blygd hvad vär-
digt och rätt är,

Värdigt det väldiga folk, som Vasarne lefvat
och dött för!

Se, som sångare blott, var du icke alltid det högsta,
Diktens himmelska sol sken klart blott öfver
din afton;

Men från början du var och verkade som Natio-
nal-vett.

Slutligt behöfde du knappt att lyfta din klub-
ba, ty hopen

Visste, du fanns, det var nog, och förstummade
hastigt med bäfvan.

Gif oss den tiden igen! Dikt vårda vi nog,
dig förutan." —

Gråtande talte han så, och fyllde det skum-
mande glaset,

Tog af hatten, och bad till Gud med strömmande ögon:
"Fädernas helige Gud, som Svea beskärmat
och värnat,
Skandinaviens Gud och jordens och mennisko-
slägtets!
Se, väl äro vi stoft, men ett stoft, som tänker
och andas,
Forskar det Sanna, och bildar det Sköna, och
vågar det Rätta.
Skänk oss, o Fader, en man, som åter upp-
rättar de fallna,
Lyfter Gideons svärd, och skär bort vanäran
ifrån oss;
Gif oss en KELLGREN ännu!" — Och knäböjd
tömde han glaset,
Egnadt åt KELLGREN främst, och åt Fädernes-
landet och Äran.
Glaset var, som han sjelf, en Gustavian, och
på sidan
Kungens namn var ritadt i guld, med en krona
deröfver.
När det var tömdt, han slängde det högt, men
eken emottog
Det på sin mossiga gren. Der hänger det ännu
och dallrar

Glasharmonikan likt, och klingar sin klagan i
vinden. —

Solen sjönk medlertid bak bergen, och skug-
gorna växte.
Mörkt blef det icke ändå, ty månen satt, som
en Saga,
Bleknad på himmelens hvalf, och förtäljde om
Bråvalla under.
Dansen svärmade än kring foten af konungens
ätthög,
Bröst der slog mot bröst, och händer krama-
de händer.
Skulle då slutligen nu krans dansas af bruden,
som sed är. —
Har du sett i April, när skyar jaga kring so-
len,
Nyligen vaknad till lif? Än gömma de hen-
ne i mörker,
Och än blickar hon gladt derur med strålande
panna;
Alltså syntes den rodnande brud framdarra i
dansen.
Krigs-dans är det, en glad. Ty brud skall er-
öfras, försvarad

Af brudtärnors här; men förrädaren sitter i
ljertat.

Kinderna hissa en flagga, än röd, det är blyg-
selns, och derpå

Hvit, då önskar hon tyst få parlamentera och
ge sig.

Krigsputs vankas der fler. Hvar fästning, som
hunnit belägras,

Tänker från början ändå bli tagen med storm
eller godo,

Kommendanten är glad, ju förr belägringen sluta-
tas. —

Stoj nu var der och strid. Brudtärnorna slöto
en ring kring

Rodnande brud; men med mor, med de gamla
i spetsen, dock trängde

Qvinnorna fram ännu mer; — men se, då kom
som en stormvind

Brudgum, som slitit sig lös ur mannaringen,
och lyfte

Bruden på seniga armarna opp och skyndade
undan. —

Gästerna skingrades nu. Det var midnatt. Hä-
starne kommo,

Biskopen steg i sin vagn och försvann i dam-
mande sporrstreck.

Förklaringar

till poëmet Kronbruden.

Däka. } Småländska provincial-uttryck för *ung flicka*.
Grebba. }

Finved. En skog i Kronobergs län, dit Finnar fordom inflyttat.

Wigarf. Ärfd blods-hämnd.

Yemen. Arabisk provins, hvars förnämsta handelsplats är staden *Mokka*.

Åttafotingen. Sleipner, Odens häst.

Öfversigt

af tiden för de större poëmernas första utgifvande.

Poëmet Frithiofs Saga utgafs fullständigt 1825. De sista nio sångerna hade förut (1820—22) varit införda i åttonde och nionde häftena af tidskriften Iduna.

Poëmet Gerda har ej varit utgifvet förrän i denna samling.

— *Axel utgafs första gången 1821.*

— *Nattvardsbarnen första gången 1820.*

— *Kronbruden har ej varit utgifvet förrän i denna samling.*

II.
SMÄRRE DIKTER.

Första Perioden.

(till 1812).

Till min hembygd.

Du, som min barndom gaf din omsorg och din
  stämpel,
Ditt minne växter än, o hembygd, i mitt bröst.
Mitt öra längtar än till dina ekos röst,
Och fjerran dyrkar jag ditt skogbevuxna tempel,
Der du bland klippor reser opp din bild,
Gigantiskt dristig och poetiskt vild.

Hur kraftigt hvarje drag din enkla skönhet talar!
Hvar tanke i ditt sköt blir, som din himmel, klar.
I dina forsars fall den vilda Styrkan far,
Och Friden vandrar tyst i dina dunkla dalar,
Då dina fjäll, bland himlar stigna opp,
En krans af stjernor fläta kring sin topp.

Så var den glömnda bygd, som födde Ossians yra.
Med Guden i sitt bröst, med vinden i sitt hår,
Han stod på klippans spets och sjöng. — Försvun-

na år

Som hamnar stego opp att dansa kring hans lyra:
Fram genom sekler kom hans gudasång
Med dufvans enfald och med dundrets gång.

Hur ljuf din Sommar är! På en gång jätte vorden,
 Han stiger blomsterkrönt ur isars vagga opp:
 På en gång knopp och frukt han sållar i sitt lopp,
 Och rundar i ett drag hvart ax, som kröner jorden,
 Då dagen sjelf, med skördarn i förbund,
 Stjal hälften bort utaf sin hvilas stund.

Skön är din Vinter sjelf. Jag såg, jag såg ju hjelten:
 En drifva i sitt skägg, en tallkrans kring sitt hår,
 Han far och silfverkorn kring dina lundar sår,
 Och med förfrusen hand strör liljor öfver fälten:
 På böljan, nyss i krig mot klippans brant,
 Han lägger tung sin sköld af diamant.

Hvad fröjd min barndom fann bland dina frusna
 fjällar,
 Då än på skidors längd, som flög på drifvans bryn,
 Ifrån dess spets vår tropp nedstörte, som från skyn,
 Än for på skor af stål att rita böljans hällar!
 Omkring oss vintern, våren på vår kind,
 Med bröst af oskuld, och med fot af vind.

Hur skön jag månen såg i vinternatten tåga!
 Hans strålar slumrade bland drifvors bädd. —
 Med hast

Kom Nordan. — Klippan skalf, sjon soptes, stam-
men brast,

Och norrsken fräste ner från himmelen i låga:
Och skogens rå, med natten vaknad opp,
Stod i ett yrmoln uppå fjällens topp.

Men mild din sommarnatt går att vår syn förnöja.
Af bygdens lek ett skall förföljer hennes spår:
Ett perleregnet af dagg hon vrider ur sitt hår,
Och stjernor slockna tidt på hennes ljusblå slöja,
Då skrämnd och snar sin tysta vagn hon styr
Emellan dag, som skymmer och som gryr.

I aldrig vissnad prakt sig dina lundar sira.
Med diadem af moln, med fot, som trampar Styx,
Står jordens årsbarn, furn, som ned från heden
rycks

Att resa herrskande bland böljors skum sin spira,
Ej speglad mer i insjöns lugn, hvars brädd
Är i en gördel utaf klippor klädd.

Dig, som min hembygd ger så rikt åt mödans händer,
Tyranterns burna skräck och åldrig frihets värn,
Förgömda klippans son, jag helsar dig, o Jern!
Som förr med hämnden gick att stycka Latiens
länder,

I flykten slog dess örnars legion,
Och satte Nordens berg till verdens thron.

Stig tryggadt opp i dag bland palmerna af friden,
Der folken darrande dig lösa till sitt skygd:
Och lugnt din massa se, uti din fosterbygd,
Till plogbilns eggjar hvässt, till skärans cirkel
vriden:

Och, segrande som lia eller svärd,
Nu meja skörden, nu en väpnad verd!

Låt mången veklig bygd de seders prål förljufva,
Som blifvit dygdens graf och sannings plågoris!
Det folk, jag föddes bland, vill blott, på fädrens vis,
Sin enfald och sin plog, sin frihet och sin grufva:
Dess tjäll hann ej förderfvet, och dess tro
Står fast som klippan, der dess skatter bo.

Ta'n möjor af min bygd, den krans, er lands-
man binder;
Bland stadens dockor än hans hjerta mindes er.
Från himlen i er krets steg hvitklädd Oskuld ner,
Och fröjd och hälsa blott ha sminkat edra kinder.
Sjelft spegelns lof er blygsamhet försmår,
Som Luna rodnande från böljan går.

Förråder mig min sång? — Din son, o hembygd,
vinne

Dock i din hulda famn en hydda någon gång,
Din höghet för sin själ, din enfald för sin sång,
Och dina ädlas bröst till grafvård för sitt minne;
Och låt din skugga, dina blommors doft,
Ej sky den torfva, der du lagt hans stoft!

Den Vise.

Hvarför darrar du, min svaga like,
Svälld och sänkt, likt böljan, för hvar fläkt?
Du, dock kung i varelsernas rike,
Du, med sjelfva himlen dock i slägt?
Skall det *intet*, som du kallar Lycka,
Blind uti sin ynnest som sitt hot,
Skiftvis bädda molnet för din fot,
Och i stoft din stolta hjessa trycka?
Blott ett kastadt spån på slumpens elf,
Allt af andra, *intet* af dig sjelf?

Se tyrannen! — hvilken skock af trälär
Vid hans blods-bud bäfvar stum och lyss!
Nu en blink, — han sjelf i stoftet krälar,
Trampad af den hop, han tryckte nyss.
Skåda hjelten! — Hundra stoder resa
Högt i skyn hans ära, svept i blod;
Se! ett Zama ger åt segrarns mod
Knappt en öcken der för flyktens nesa,
Och det höga spöket af hans namn
Sjunker, likt en dunst, i jordens famn.

Dock — må höjden hotas, blott den Gode
Bodde trygg i sökta skuggans sköt;
Blott hans hydda fri för stormen stode,
Och hans skördar intet hagel bröt.
Fåfängt! ock *hans* gömma räcka qvalen,
Slumpen tar allt hvad dess gåfva var,
Döden slår hvad lyckan lemnat qvar.
Vexlingen når höjderna, når dalen;
Och hvarthelst vi skåda, ödets slaf
Sitter tårögd på sin sällhets graf.

Till hvad motsats är då menskan buren?
Är dess sjungna storhet icke hel?
Der — Guds afbild, kronan i naturen,
Der — en boll för lyckans gyckelspel!
Höjs då ingen mäktig hand, som formar
Sjelf sin lott, i trots af lyckan säll?
Sträckes intet bröst af klippans häll
Emot störtningen af ödets stormar:
Bröst, när verldar hvälfvas, fast och lugnt,
Solen likt i fästets medelpunkt?

Jo, de finnas dessa stora själar,
Hvilkas namn, till motvigt dock bestämdt
Mot den hop, som inför lyckan krälar,
Håller menskovärdets vågskål jemnt.

Jo, en dygd — sig jorden deraf hedre —
 Finnes dock, som står, lik Alpens topp
 Öfver molnens regioner opp,
 Öfver stormens ras, som gnyr dernedre,
 Lugn, sublim, af ingen fruktan tärd,
 Än på gruset af en störtad verld.

Var mig helsad, tingens kung, du Wise,
 Himlens bild på stoftets ringhet tryckt!
 Jordan dig försmäde eller prise,
 Hopens doms-sorl räcker ej din flygt.
 Hög som stjernan, bofast uti Norden,
 Pligten lyser för din fot. Du går
 Obekymrad om för dina spår
 Öppnas Eden eller remnar jorden;
 Klippan bommar till din väg. Välan!
 Ej din pligt kan brytas, — klippan kan.

Låt den svage Nöjets älskling fira
 Blott en dygd, som utan offer vanns,
 Glädjens systerbild, hvars sköra spira
 Lyds, blott då hon vinkar oss till dans.
 Se, begären lifvets spel regera!
 Välj, — var deras herre eller gäck!
 Lika vindar i Ulyssis säck,
 Ge de skeppsbrott, när ej stängda mera:

Brottets thron är i den svages barm,
Och Egiden vill en mäktig arm.

Hvarje dygd, som blott med nöjet födes,
Skrämes snart af plågan bort igen;
Men, som himlen uppå Atlas, stödes
På sin fasta dygd den Vise än.
Öfver äran, makten, rikedomen,
På en höjd, som stjernehalvvet brant,
Står dess tempel, stöddt på Rätt och Sannt.
Offra, menska, — eller helgedomen
Stänges. Offer vill den dygd der bor;
Lugn dess dotter, möda är dess mor.

Med en styrka, undan ödet räddad,
I triumf han släpar sina qual:
Nordens hjelte lik, bland ormar bäddad
Qväder han ännu sitt Bjarkamal.
Från vårt grus hans fria tanke ilar,
Öfver skyar stiger klippan så;
Kring dess slagna sidor åskor gå,
Evigt solsken på dess hjessa hvilar.
Frukta kan han, — men blott för ett brott;
Hoppas kan han, — men på himlen blott.

Ej går han att inför världen bära
 Prålet af en dygd, från känslor ren:
 Djupt förhatlig är dess döda lära,
 Kallt som månens är dess lånta sken.
 Mensklighetens vän, dess lott dig sårar!
 Af din dygd ej endast stark, men god,
 Egua plågor du med tystnans mod,
 Andras möter du med hjälp och tårar. —
 Himlen strålar i den Visas tår,
 Som en vårsol mellan skurar står.

Opp till maktens höjder honom lyfta
 Att med stormarna och åskan bo!
 Smickret, flärden till hans hjerta syfta;
 Menskligheten blott ger han sin tro,
 Ser sin sällhet endast i det helas,
 Dess i ljus och frid och sanning blott:
 Och, när hvar sin rätt beskyddad fått,
 Harmas ej, att blott hans egen felas;
 Utan klagan, lönt som Belisär,
 Tyngst af bördor, sjelfva hatets bär.

Växer skuggan kring hans låga boning,
 Dväljs han nöjd uti dess gömda famn,
 Glad att ge till afundens försoning
 Lutet mer än drömmen af ett namn.

Mången telning går han der att amma,
 Som skall skugga andra åldrar blott:
 Och förnöjd, allenast han gjort godt,
 Ängrar ej, om han gjort otacksamma:
 Vill det rätta, sorglös om dess lön,
 Och tror dygden, äfven straffad, skön.

Sanning, eko från en Gud, som talar
 Lugn i dygdens, storm i brottets bröst!
 Dina thordön i tyrannens salar,
 I förtryckets tjäll bär han din tröst.
 Tingens ordning för din gudastämpel,
 Solar flamma i din facklas glans:
 Din förgömda gång är sferers dans,
 Fästet och den Vises bröst ditt tempel.
 Vid *ditt* ljus han synar grafvens land,
 Och slår spiran utur ödets hand.

Finns hon denna storhet, som jag målar?
 Är hon svärmarns drömbild, och ej mer?
 Flärdens slappa syn ej tål dess strålar,
 Tviflarns starke ande dem beler.
 Du, som menskans högre krafter glömde,
 Ger din feghet då åt dygden band?
 Gå, vrid svärdet utur Vasas hand,
 Krossa bågarn, som Sokrater tömde,

Tysta häfderna, släck minnets glans,
Och skrik se'n, att denna dygd ej fanns!

Der du står bland häfdernas ruiner
Jättevålnad, o hvem är du då?
Minnets fackla kring din hjessa skiner,
Sekler böja knä för dig — och gå.
Du är Cato! från din punkt ej rubbad,
Står du inför verdens segrare.
Hell dig, menskovärdets hämnare,
Dygdens riddare, af döden dubbad! —
Mot hans bröst hvälf härar, verldar hvälf!
Hvad har Cato emot dem? — sig sjelf.

Och hur mången Regulus, som glömdes
Emot *en*, på ryktets höjder ställd!
Huru mången vis, som ej berömdes,
Känd och jordad i sin trånga däld!
Yngling! kanske hvilar här, i skygden
Af de multna trän, en dygdig man.
Kom och känn, att stor är människan,
Stor igenom visheten och dygden. —
Himlens arfving, glömda dygd! din hamn
Bjuder vörndnad än ur grafvens famn.

Höga

Höga känsla utaf menskans värde,
Hvad är jordens son förutan dig?
Blott en klump, som grafvens svalg förtärde,
Se'n den styckats af begärens krig:
Spindelväfnad är hans vishetslära,
Grusets barn hans tanke, djerfvast höjd,
Kropp hans plåga, skugga blott hans fröjd,
Stoft hans gyllne slott och vind hans ära:
För det väl, hans åtrå honom ljög,
Jorden är för låg och skyn för hög.

Stormarna omkring hans hjessa vaka,
Främling sitter han på lifvets ö.
Hvart han ser, framför sig och tillbaka,
Svallar okänd evighetens sjö.
Dimmor hvila kring dess fjerran stränder,
Dunkelt anade af hjertats hopp; —
Men *din* hand ur natten räcket opp
Och en lyseld öfver djupet tänder.
Själén, höjd från grusets region,
Ser sin vagga i den Högstes thron.

Tiden, grånande, sin ban fullbordar,
Tills han målet för sin ringdans ser.

Skörden utaf solar och af jordar
Mejas mogen af hans lia ner.
Allt är rof utaf förgängligheten,
Tomt står rummet, der Naturen var;
Menskan blott är än densamma qvar,
Hennes tanke fyller evigheten.
Uti Kaos' natt ej lif, ej ljud,
Intet, intet, utom hon — och Gud!

Vid en borgarflickas graf.

Vakna, skaldmö, sjung en enkel sång!
Hon är död, den älskansvärda, ömma.
Må den dygd, som hyddans skuggor gömma,
Lefva ock i ryktet någon gång!
Hopen hennes värde ej erfarit,
Skymning höljde hennes korta lopp:
Minnet endast utaf hvad hon varit
Som en stjerna ur dess graf går opp.

Hvem fick penseln, som behagen målar? —
Skönhets stränga, Gratiens fria drag,
Kind, som blommar, blick, som himmelskt strålar,
Måle Wieland dem och icke jag!
Fåfängt på dess hela väsen trycktes
Skönhets prägel, regelbundet sann:
All dess glans blott återskenet tycktes
Från en eld, som i dess hjerta brann.

Dessa Furier, ibland tidens sköna
 Rysligt grinande, der Gratier le:
 Högmod, blindt att egna fel ej röna,
 Afund, klarsynt att blott andras se,
 Inbilskheten, som på dyrkan pockar,
 Nycken, som på en gång ger och tar,
 Fåfängan, som tusen hjertan lockar,
 Lättsinheten, som dem grymt bedrar: —
 Alla dessa barn, som mörkret födde,
 Skyggde undan för dess ljusa själ;
 Och den första önskan, som der glödde,
 Var ej eget, men sitt slägtes väl.

Hemligt tröstade hon andras smärta,
 Öppet deras fröjd hon gladdes åt:
 Endast kärlek bodde i dess hjerta,
 Rent som Evas, förr'n hon äppet åt.
 Sällhet skulle hon sin ovän unnat,
 Om en ovän blott hon kunnat få:
 Verldens hat för sig hon önska kunnat
 Blott för nöjet att förlåta då.

Utur kretsen af den högre verlden
 Födseln stängde henne, skuggans vän;
 Men dess hjerta, upphöjdt öfver flärden,
 Vände, tröstadt, i sig sjelf igen.

Liljan lik, som djupt i dalen tynas,
Såg hon, sorglös, mörkret kring sin stig:
Var för skön likväl att icke synas,
Och för blygsam att ej gömma sig.

Uttryck hade hon för hjertats lagar,
Stum hon satt vid jollrets tomma glam,
Tänkande i tanklöshetens dagar,
Och i yrselns ålder allvarsam.
Hög och ädel, som den vises dygder,
Mild och älskvärd, som en moders bön,
Mognade hon, jordens låga bygder,
Ej för er, men för en högre lön!

Ack! för den, för den blott ämnad vorden,
Led dess själ af stoftets tunga band:
Vilsen irrade hon kring på jorden,
Evigheten var dess fosterland.
Dessa ensamhetens tysta tårar,
Denna suck uppöfver stjernor sänd,
Denna heta blick, från stojets dårar
Emot grafvens lugn med trängtan vänd,
Detta själens inre ljus hon kände,
Himlens dotter än på jorden kvar,
Och hvar tanke, höjd och tacksam, vände
Från naturen till naturens far.

Redan skredo timmarna mer tröga,
Sakta rosen på dess kinder dog:
Sorgen tynade i hennes öga,
Som med återhållna tårar log.
Engeln lik, som, hastigt uppenbarad,
Står med vingen lyft, snart från oss skild,
Så hon syntes, redan halft förklarad,
Smärtans, känslighetens sköna bild! —

Har jag målat dig, du ädla, fromma?
Käns din bild i dessa enkla drag?
Snart, o snart, förvissnar denna blomma,
Flyktigt häftad vid din hår i dag.
Kallt är hjertat, förr så varmt för nöden,
Släckt är ögat, jords och himmels vän:
Mullen är din säng, din brudgum Döden,
Och som tiden lång din sömn hos den!

Dagens sköna, sen i grafven neder!
Lifvets vishet ifrån döden kom.
Kanske öppnas ock hans famn för eder,
Förr'n er ungdoms Wienervals gått om.
Edra nöjen, ve! han dem förstörer,
Edra planer, ve! han bryter dem.
Tänken dock hvad eder frid tillhörer,
Yra döttrar af Jerusalem!

O! med några tårar Flärden gråter
Från sin väckta känsla snart sig fri,
Och kanske i morgon hoppar åter
Tanklös, såsom förr, en graf förbi.
Forndygd, med dess allvar, är begrafven,
Tidens ande är så svag, så trång:
Döf är människan och döf är grafven; —
Tystna, skaldmö, med din enkla sång!

Pindens faror.*(Till Kristofer Myhrman.)*

Hur full af vådor och hur sen
Är vandringen kring Pindens branter,
Der höjdens väg är blott på en
Och fallet uppå tusen kanter!
Bland otack och bland vådors rön
Gror Minnets lager, fåfängt skön,
Bland afgrunds-djup står Vishets tempel:
Dess glans drog mången dældens son,
Som återvände derifrån
Blott brännumärkt med föraktets stämpel.
Sublim, vår dyrkan evigt värd,
Är Sanningen, hur sent hon skrider,
Af Vettenskapen förd, och sprider
Sin dager kring en halfvild verld,
Från helgedomen af Naturen
Drar, blygsamt dristig, slöjan ner, '7
En själ åt sinnligheten ger,
Och höjer djurens kung från djuren.
Må hennes seger, jorden kär,

För hopen, undransfull förkunnas:
Men månn' det hopens händer är,
Som vården af dess vapen unnas?
Låt i en glans, som ej förgås,
Med vådlig storhet snillet äga
Dess fackla, för att lysa oss,
Dess vigtskål, att naturen väga!
De ge beröm, med mäktig arm —
De ge förakt, med svaghet förda,
Som hjeltens sköld för dvergens barm
Blir icke mera skygd, men börda.
Sitt lyckliga och glömnda tjäll
Den Starke lemne för det fjäll,
Der stormar bo och thordön bullra,
Och danse, lastad med den häll,
Som krossade den svages skullra.
Han blixtre dag i tankens natt,
Han hvälfve vettenskapens öden,
För lönen af en domstol, satt
I minnets drömverld, bortom döden.
Glad åt dess sena rätt, med mod
Försmå han här sin rätt att skydda;
Och att få, död, en ärestod,
Han sakne, lefvande, en hydda!
Hans ifver, ock på drömmar byggd,
Gaf jorden ljus, gaf jorden skygd:

Upp, den att tillbe, ej att härma!
Utaf den solvagn, som han kör,
Den svagare sig önska bör
Ej tyglarna, men ljus och värma.
Och denne, lysten till ett namn,
Ser spöka för sitt hopp dess hamn,
Och öfvergifver allt att hinna'n:
Den viker undan för hans famn,
Som för Ixions molngudinnan.
Låt honom också, barnsligt nöjd,
Se snart, med oförfaren fröjd,
En lager grönska kring sin tinning:
Den sköflas af en väderpust,
Och hjertats lugn är hans förlust,
Och ångern, ångern är hans vinning.
Af harmen följd, vid bördan böjd,
Med offren af sin ungdoms fröjd,
Med vakorna, bekymren, qvalen,
Han släpar sig vid Pindens fot,
För svag att gå dess höjd emot,
För fåfång att bli kvar i dalen,
Och ändtlig, gömd i glömskans vrår,
Med skräpet af sin vishetslära,
Sin irring, men för sent, förstår:
Af lifvet ingen sällhet får,
Och utaf döden ingen ära.

Hvar dödlig fick sin mätta krets
Att verka i, att lycklig vara:
Ej med sin lägres lugn tillfreds,
Ser dåren ej den högres fara.
I uppror mot naturens lag,
Som fordom englarna i Skriften,
Han faller liksom de, för svag
För den förfärliga bedriften.
Den Visare inom sin sfer
Går, nöjd att kär och nyttig aktas,
Och ej för dældens lugn begär
Den rätt att på en höjd föraktas.
De skuggor honom födas sett,
Han ger sitt namn åt deras tystnad
Och rodnar ej, med mognadt vett,
För spåren af sin ärelystnad.

Du mins den tid (hur säll var den!)
Då för min syn Inbillningen
Höll fram sin magiska lanterna,
Och snillens ljus och lagrars hopp
Som stjernor gingo ned och opp
I vacuum af min barndoms-hjerna.
Du såg då mången sömnlös natt,
Hur nöjd vid min Homér jag satt

Och sväljde glosor, fåfängt tröga,
I hopp att lyfta från sitt grus
Mitt sinne en gång till det höga,
Och värma mig invid de ljus,
Som lyste fjerran för mitt öga.
Men se! de flykta för mitt hopp
Och växa i sin flykt, och brinna
Med hvarje stund allt högre opp,
Som floden växer i sitt lopp,
Att sist i hafvets rymd försvinna.
Den dröm, som jag så lycklig fann,
Lär, skringrad, åt min blick, som vaknar,
Att se det intet, som jag vann,
Och den oändlighet jag saknar.
Mitt öga, tröttadt mer och mer
Från mål till mål att gäckadt ila,
Med saknan's sena klokhet ser,
Ifrån sin halfdag, åter ner
På mörkret utaf dalens hvila.

Säll den, som ej gaf bort sin vår
För några blad kring sina hår,
Ett rof för morgondagens fläktar:
Som ej steg opp att gapa på
De högre ljus, han ej kan nå,
De flygter, han ej följa mäktar:

Hvars ungdomskraft, åt flärden nekt,
Åt nyttan skänkt, med trägna händer
Den moderliga torfva vänder,
Uti hvars sand han fordom lekt;
Som ser, förr'n sommarns dag förflutit,
Sin hydda byggd, sitt eget bord
Af barn och makas krets kringlutit,
Och räknar, när hans höst är spord,
Glad sina skördar och sin hjord
I skuggan, der hans fäder sutit.
En slipprig vishets öfvermod
Ej för hans lugn sträckt tviflets snara;
Han känner nog, att vara god,
Han äger nog, att lycklig vara.
Ej bjöd han Oron till sin gäst,
Af ryktets mun ett lof att prässa,
Och ingen lager, flyktigt fäst,
Förvissnar på hans trygga hjessa.
De blyga nyttor, bygdens tröst,
Hvaraf han icke sökte hedern,
Stå opp i blomning kring hans höst,
Som liljor kring den gamle cedern.
Hans dar, som inga skiften känt,
Nå tyst sitt mål, af friden burna:
Och stilla dygders monument
Står, dyrkad af hvar god, hans urna.

Konstnärn.

Du föddes Tidens barn. Till lif och känsla väcks
 Du vid dess moderbröst. Fly, fly, det är för-
 giftadt!

Sök dig ett annat hem, af högre andar stiftadt,
 I diktens rena luft, i minnets dalar väx!

Der lef, der bilda dig! Vänd se'n som man
 tillbaka,

En bjudande gestalt, en okänd, fjerran från;
 Men ej att för dess pris, dess lumpna nöjen
 vaka,

Men hämnande och sträng, lik Klytemnestras
 son!

Sänk ej ditt öra ner till pöbelns sorl i dalen,
 Från himlen stammar du, ej från den låga
 jord,

Och, döf för hopens skrik i söder eller nord,
 Ställ obekymrad opp de höga idealen,
 Allt som dig Guden lärt, i marmor eller ord!
 Till modets fala dom, till ögonblickets, vädje
 Den, som utaf dess lof sitt enda värde vann;
 Du, evighetens prest, du verdens medborgsman,
 Förkunna seklers sorg, förkunna seklers glädje!

Ack! när i skaldens bröst den helga stunden slår,
När bättre verldars glans nerblixtrar från det
höga,

Och Valhall och Olymp och Evigheten står
Med sina formers prakt inför hans tjusta öga;
När öfver diktens son, dess aningar och hopp,
Oändligheten spänt det svala tältet opp,
Der ingen tid mer täljs, der ingen sol mer brinner,
Och jorden, som en dunst, i himlarna försvin-
ner; —

Ve dig, olycklige! Hvem lärde dig att då
Betänka världens dom, betänka Tidens läxa?
Går ej ditt gudaverk fram af sig sjelf ändå,
Som utur jordens barm de rika källor gå,
Som under vårens sol de lätta blommor växa?

Det Eviga.

Väl formar den starke med svärdet sin värld,
Väl flyga som örnar hans rykten;
Men någon gång brytes det vandrande svärd
Och örnarne fällas i flygten.
Hvad våldet må skapa är vanskligt och kort,
Det dör som en stormvind i öcknen bort.

Men Sanningen lefver. Bland bilor och svärd
Lugn står hon med strålande pannan.
Hon leder igenom den nattliga värld,
Och pekar alltjemt till en annan.
Det Sanna är evigt: kring himmel och jord
Genljuda från slägte till slägte dess ord.

Det Rätta är evigt: ej rotas der ut
Från jorden dess trampade lilja.
Eröfrar det Onda all världen till slut,
Så kan du det Rätta dock vilja.
Förföljs det utom dig med list och våld,
Sin fristad det har i ditt bröst fördold.

Och

Och viljan, som stängdes i lågande bröst,
Tar mandom, lik Gud, och blir handling.
Det Rätta får armar, det Sanna får röst,
Och folken stå upp till förvandling.
De offer, du bragte, de faror, du lopp,
De stiga som stjernor ur Lethe öpp.

Och dikten är icke som blommornas doft,
Som färgade bågen i skyar.
Det Sköna, du bildar, är mera än stoft,
Och åldren dess anlet förnyar.
Det Sköna är evigt: med fiken håg
Vi fiska dess guldsand ur tidens våg.

Så fatta all Sanning, så våga all Rätt,
Och bilda det Sköna med glädje!
De tre dö ej ut bland manskors ätt,
Och till dem från tiden vi vädje.
Hvad tiden dig gaf må -du ge igen,
Blott det Eviga bor i ditt hjerta än.

Förvillelsen.

Skall menskan fira ständigt än
Blott Sanning, hennes lott ej vorden,
Och jordens tröst, Förvillelsen,
Ej annat tempel ha än — jorden?
Förgäfves ödets lifstids-slaf,
Hvars plan är allt, hvars mål en graf,
Mot sökta ljus sitt öga vänder.
Mörkt är hvarthelst han ser sig om:
I natt han går, ur natt han kom,
Och ingen dag i dödens länder!

Helgd vare ryktet tänkarn har!
Hans forskning villorna förtränger.
Vi se den, länk för länk, — men hvar
Är fästet, hvarvid kedjan hänger?
Se'n han vägt luften, jorden mätt,
Täljt grandet, ställt kometen rätt,
Tänkt englarna och kufvat djuren,
Väckt jordens åskor, himlens ledt;
Han vänder mot sig sjelf sitt vett
Och frågar: "drömde jag Naturen?"

Gå, — lyft från grafven hennes dok,
Bjud evighetens midnatt klarna,
Läs chiffern uti ödets bok,
Naturen rätta, slumpen varna!
Hvad, om din blick, ur mörkret höjd,
Ser skuggan utaf lifvets fröjd
Fly skingrad bort vid Sannings dager, —
Säg då, hvem högst välsignas bör,
Den makt, som vis men osäll gör,
Den, som gör lycklig, men — bedrager?

Låt andars högre sällhet bo
I kretsar, från hvar dimma rena;
Men nöjets spridda blommor gro
För oss på villans grund allena.
Hon stämt vårt högmods tysta spel
Att konstigt gömma egna fel
Och medla frid med våra hjertan:
Hon satte Hoppet till vår vän,
Som låfvar glädjen åldrar än
Och ljuger läkedom för smärtan.

Hon ger den svage gubben tröst,
Som vaktar nöjd sitt guld åt — döden;

Och stjernan lär, på såradt bröst
Förljufva mannaåldrens öden:
Hon tjusar lifvets morgonstund
Med fröjd, som famnar jordens rund,
Med vänskaps tro, i döden svuren;
Hon skänker kärleken åt oss,
Och lifvar vid hans gudabloss
Den stela bilden af Naturen.

Hon stämt den första lyras ton
För lagrars lön, dem nycken knutit;
Och lönte mödan af en thron
Med glittret, kring dess trappa gjutit.
Hon lifvar ryktets trötta slaf,
Den hon, för Minnets drömlön, gaf
Ett lif, all lifvets fröjd förlustigt,
Och gäldar lugnet af hans dar
Med lof — se'n örat multnat har,
Med stoder — se'n hans öga brustit.

Hon bjöd den undergifna Tro
Gå plågan som en vän till möte,
Och vaggar jordens barn till ro
Invid sitt moderliga sköte.

På tiden, ödet sjelft, hon rår:
Utöfver lifvets gränser når
Den sälla lögnen af dess välde;
Och all vår önskan, all vår fröjd
Är ännu i den spegel röjd,
På grafvens andra brädd hon ställde.

Der gaf hon Negern, dunkelt lärd,
Den foster-öcken, han begråter:
Åt Odens dyrkare dess svärd,
Åt Mohammeds dess Harem åter.
Der andakts-svärmarn, sjelfgjordt qvald,
Ser sig i helgons sköt betald
För fastor, gisslingar och psalmer,
Och i martyrens bröst, hvars blod
Spills för ett ord, hon hviskar mod
Med susningen af Edens palmer.

Kom, villa, då! låt ditt behag
Bli evigt kvar bland tidens skiften;
Från lifvets törnen udden tag,
Och sålla rosor öfver griften!
Hvar dödlig skyr och njuter dig.
Din trollstaf vaktar hopens stig,

Din sköld af natt dess bröst bemannar:
Du hemligt filosofen för,
Och leende hans sällhet gör
Jemväl den stund, han dig förbannar.

Sol, som än aldrig klar gick opp,
Skörd, som ej kända länder bära,
Den råa vildens trodda hopp,
Och tänkarns ovisst vunna ära,
Säg, Sanning! om du, en gång lärd,
Din gåta löser för en värld,
Som bär och känner ej din stämpel,
Månn' det i stoftets mörker sker?
Och var vårt lif bestämdt till mer
Än till portiken för ditt tempel?

Mennisko-anden.*(Fragment)*

Arma främling, som förlorat vägen
Under natten, och förlägen
Famlar kring och lånar hus
I en bräcklig och förfallen hydda!
Akta dig, — hon kan dig icke skydda,
Men begrafva dig uti sitt grus.

Hvadan kom du, hvarför ser ditt öga
Trånande upp till den höga
Gudasal med silfverlampor i?
Har du lemnat släktingar och vänner,
I det blåa landet? känner
Du de saliga deri?

Kanske flöto dina barndoms-stunder
Sakta fram ibland dess lunder,
Som en bäck bland Edens trän? —
Kanske flyktade din ungdoms fröjder
På dess solbeglänssta höjder,
Som en dagg bland rosor hän?

— — — — —

Lifvet.

Se, hur döden ilar fram att kufva
Hvarje väsende, i evig fejd;
Lifvet, bäfvande, från nejd till nejd
Flyktar undan, som en jagad dufva.
Arma dufva, än för några dar
Värms du, hvilar du vid detta hjerta;
Men snart faller också jag med smärta,
Och vet icke till hvad land du far.

Så jag klagade, när vänner drogo
Bort i grafvens långa landsflykt hän,
Grönskan föll från kyrkogårdens trän,
Sjelfva blommorna på griften dogo.
Men i hjertat ropade hvar dag
Så en röst: "I tingens stora kedja
Hvarje länk skall lefva, skall sig glädja
Åt sitt lif, sin varelse, som jag."

Jag vill trycka dig till kärligt sköte,
O Natur! jag ser, jag älskar dig;

Men jag ryser, — räcker du åt mig
Blott en kall och liflös famn till möte?
Står jag ensam i en vidsträckt graf,
Der min suck blott ekos gensvar väcker?
Och den varma hand, som jag dig räcker,
Vet du, syster, vet du den ej af?

Ack! jo, låt mig tro, att du mig känner,
Du, som dig hos mig i tiden ställt!
Berg och dalar, blommor, trån och fält,
Bli'n mig lefvande, ej döda vänner!
Och J stjernor, lysande min stig,
Sedan dagen tryckt ihop sitt öga,
Då J blicken ner ifrån det höga,
Låt mig tänka, att J sen på mig!

Du välgörare, som evigt blänker
Från din himmel, och från pol till pol
Skänker lif åt allting, milda Sol!
Skulle du ej äga hvad du skänker?
Och du jord, som bär oss opp ännu,
Som för oss din bästa rikdom tömmer
Och oss en gång vid ditt hjerta gömmer,
Hulda moder, ja, visst lefver du.

Hvarför suckar vinden, hvarför gråter
Molnet öfver ett förtorkadt land?
Hvarför kommer till vår frusna strand
Våren jemt med sina blommor åter?
Lefva de ej, då de ge dig tröst?
Hårda själ, som ingenting beveker,
Se! den handen, som så ömt dig smeker,
Kallnar sjelf invid ditt kalla bröst.

Gif mig tacksamhetens ljufva börda,
Höga, tigande Natur, mot dig!
Gräs, som vaggar, flägt, som kysser mig,
Skulle jag er ömhet icke vörda?
Och du eld, som mig din värma ger,
Och du våg, som i min bägar blandas,
Och du luft, uti hvars famn jag andas,
Ja, som syskon vill jag älska er.

Frids-röster.

När de mäktige på jorden
Trampa en föraktad ätt,
Och i södern och i nordén
Styrkan öfver allt har rätt:
När den svagare förtryckte
Svekets dolk i gördeln bär,
I din egen barm du flykte
Och slut frid med verlden der!

Stiger dagen på det höga,
Blickar glad och fridsäll ner,
Hata ej! hans rena öga
Djupet af ditt hjerta ser.
Kommer qvällen med sin stjerna, —
Qvällen är med friden slägt:
Stäng ditt bröst för hat, så gerna
Som din dörr för nattens flägt!

Döm ej straxt den vilseförda,
Stolte broder, med förakt!

Icke vägde du den börda
Ödet på hans skullra lagt.
Icke talde du de strider,
Som han stridde för sin dygd,
Icke vet du hvad han lider
Af sin ånger, af sin blygd.

Du, som hämnd och hat förkunnar
I din egen himmels namn,
Ser du icke, himlen unnar
Rum åt alla i sin famn.
Om den slutna evighetens
Dolda rådslag hvad vet du?
Hvem har mätt Barmhertighetens
Bottenlösa djup ännu?

Ack, hvad gör det, hur vi kalla
Denne far, som dock är vår?
Hvad tillfälligt är må falla,
Det väsendtliga består.
Männ' den vise med sin lära,
Än så djup, så konstigt byggd,
Kommer verdens Gud mer nära,
Än den vilde med sin dygd?

Hör mig, hör mig, gode fader,
Väsen bakom verlden gömdt!
Ibland jordens myriader
Lys de många, som dig glömt!
Tyd för dem instiktnings-orden
Till hvad ädlast jorden såg:
"Gudi ära, frid på jorden,
Menskorna en helig håg!"

Menska, någon himmelsk flamma
Lefver i dig, vårda den;
Frid och kärlek måste stamma
Från den faderliga vän.
Vet du på din lefnads gåta
Något tröstligare svar,
Än att älska och förlåta
Sönerna af samma far?

Är du lycklig, väl, så gläd dig
Åt din lycka med en hvar,
Och ju mer du delar med dig,
Desto mera har du kvar.
Räck oss handen, vägra ingen,
Låt hvar glädje, som du njöt,
Flyga genom brödraringen
Liksom en elektrisk stöt!

Om du lider, om du faller
Misskänd, utan tröst och hopp,
Genom lifvets fångselgaller
Se i öppna himlen opp,
Der hvar hatfull själ, hvar bitter,
Svartnar som en slocknad brand,
Och Försonligheten sitter
På den Högstes höggra hand.

Yngling, du, hvars stjerna rullar
Öfver lifvets paradis,
Sola dig på dina kullar,
Hata ej, var glad och vis!
Medan än bekymret tiger,
Drick ur kärlekens pokal,
Drick dig varm, förrän du stiger
Ner i årens kalla dal!

Du, som re'n med fulla händer
Uppå lifvets höjder står,
Gör det goda, förr'n du vänder
Åter med förblekta hår!
Bygg med svettig flit din boning,
Bygg den uti fridens land,
Bjud hvar ovän till försoning
Och hvar vän till stöd din hand!

Du, som släpar sista stenen
Opp till lifvets pyramid,
Vill du från dess höjd se scenen
Utan fasa, så äg frid!
Ack, du vet ej, hvar du landar
Ifrån dödens stilla haf,
Derför mana goda andar,
Endast goda, till din graf!

Innan än din plats är öde
Bland de lefvande, gör godt,
Dö, och hoppas bland de döde
Ingen hämnd, försoning blott!
Ingen ånger, ingen vrede
Till din sotsäng tränge sig!
Stilla saligheter brede
Sina vingar öfver dig!

Nyårs-bön under kriget.

Hör oss, milde Fader, hör oss,
Du, som styr den vilda tid!
Lifvet ligger öppet för oss,
Låt oss gå dess ban i frid;
Låt oss berga undan tiden
Någon ädel handlings skatt:
Dygden, hoppet, sinnesfriden
Följe oss i åldrens natt!

Låt oss bedja: "frid på jorden,
Menskorna en helig håg",
Intet slafveri i Norden,
Intet på den blåa våg!
Tider bättre än de flydda,
Samma mod, mer lycka blott!
Välstånd i den ringes hydda,
Dygder i de högas slott!

Resignationen.

Titaner reste sig, och Pelion på Ossa
 De stapplade med trotsigt hopp,
 Och mången klippa flög Olympens borg att krossa
 Ur deras jättehänder opp.
 Men Zeus steg från sin thron med åskan, och
Minerva
 Ur molnen skakade sin klingande Egid.
 Nu hvilar Etna på de djerfva,
 Och minnet ler åt deras strid.

Förmätne dödlige, du ler åt forntids-sagan,
 Du glömmet allt, utom din sorg.
 Säg, löpar ej hvar dag ditt blinda knot, din
klagan

Till storms emot Olympens borg?
 Din röst — så klagar du — i lifvets öcken ropar,
 Der intet bröst ger svar, der ingen lund ger
skygd,

Och nordanvinden sammansopar
 De tunga spåren af din dygd.

Olycklige, du yfs, du skryter af din smärta,
Du kläder glädjen sjelf i svart.

Med ödet tvistar du: hvem dömmet? jo, ditt
hjerta,

På en gång domare och part.

Du väger bördans tyngd, men månn' din kraft
du mätte?

Mot hvad du kan och bör, säg mig, hvad gjor-
de du?

Din fordran växer opp till jätte,
Och din förtjenst blir dverg ännu.

Hvad stolthet drifver dig, du hittebarn af
Tiden,

Som ej ditt väsens ursprung vet,
Att fordra qvällens lön, förr'n dagen är förliden,
Och pocka på lycksalighet?

Skall tidens ur stå still, blott att för din skull
vridas

Att visarn peka må uppå din sällhets stund?
Allt lif är strid, der måste stridas;
Dag dör, gör natten ej sin rund.

Du ser det onda, — väl! men hvarför vill
du blunda

För allt det goda, jorden bär?
 Hur skön har himlen byggt sin lysande rotunda,
 Hur mången stjerna vinkar der!
 Har solen dig ej värmt, har vinden dig ej svalkat?
 Gaf ingen dygd dig mod, gaf ingen vän dig
 tröst?

O ve dig, har hvar glädje halkat
 Tillbaka från ditt hårda bröst?

Säg, har du aldrig stridt den ärofulla striden
 För pligt, på en gång ljuf och sträng?
 Flög aldrig dygdens lugn och hopp och sinnes-
 friden

På gyllne vingar kring din säng?
 Har du, olycklige, ej någons sällhet danat,
 Ej glömt en oförrätt, ej en välgerning lönt?
 Ej nånsin ofvan stjernor anat
 En fader för allt Godt och Skönt?

Hur liten är din själ, hur trång, om hon ej
 unnar

Den milda glädjen ock ett rum?
 Men du är otacksam, din sorg har tusen munnar,
 Och din lycksalighet är stum.

Du pockar på din rätt, men mins du dina
pligter?

Du ammar sorgens barn, och vill, att det skall dö.
Väg godt och ondt på samma vigter,
Och skördens frukter mot dess frö!

Är du så stolt, välan, för ödets blinda
nycker

Hvi böjer du din hals af stål?
Mot jätten ofvanfrån, som hotar och förtrycker,
Ställ jätten i ditt bröst, som tål!
Och står du sist en dag, lik Herkules på Oeta,
Med plågans klädning grodd vid skullran, väl,
var man,

Låt öcknen blott din klagan veta,
Och stig till Gudarna som han!

Frid i ert eget bröst, frid, dödlige, med
Tiden!

Hur flitigt ock hans lia går
Fram öfver eder skörd, så hoppens dock och liden,
Och plocken ax i mejarns spår!
Helt visst för edert knot sitt öra Ödet regler,
Kanhända lyssnar det till eder stilla bön,

Som himlen sina stjernor speglar
Allenast i den lugna sjön.

Ack! uppå glädjens graf jag ock min runa ristat,
Jag gret hvad lifvet kärast har.
Men bör jag otacksam blott räkna hvad jag
mistat

Och icke hvad jag äger kvar?
Hur månet älskadt band mig än vid lifvet binder!
Slägt, vänner, tacksamhet, dygd, ära, fosterland,
Uppå min lefnads bleka kinder
J målen mången purpurrand!

Du ungdom, som ännu med nöjets glada
tärnor

Kring lifvets majstång svänger dig,
Och sångmö, skuggans vän, som blickar opp till
stjernor

Och lågar och tillber med mig;
Du kärlek, som en verld i trogna armar håller,
Du sorglöshet, som tror, du mod, som trotsar
den,

Du minnets suck, du hoppets joller,
Hur glädjen J mitt hjerta än!

Låt mig ej, Faëton lik, med fräcka händer
fatta

I tyglarna på solens vagn,
Men blott med stilla mod, med glad förhopp-
ning skatta

Min skärf till mina likars gagn;
Ej tigga dagens lof för pligter, dem jag fyller,
Ej minnets sorgmusik beställa kring min bår! —
Ack, fast sin krycka han förgyller,
Männ' vår förtjenst dess längre går?

Låt mig, med heligt nit, hvar osäll like trycka
Till såradt hjerta, till försmådt,
Ej dömma andras fel, ej hata deras lycka,
Men glädjas och förlåta blott!
J, som mig älskat ha'n, jag tackar er, J gode!
Och du, som oförsont gick hän till skuggors land,
O att mitt hjerta du förstode,
O grafvens gäst, tag du min hand!

Och när jag lutande, vid dagarnas fullbordan,
På evighetens tröskel står,
Och hör dess nattvakts-rop, och känner, hur
dess nordan

Far uti mina glesa hår,
O då må någon dygd, må någon ädel hand-
ling
Stå upp och hviska tröst uti mitt öra än,
Och jag gå fram till min förvandling
Som mot en länge bådad vän!

Sitt på min axel än, du Minnets turtur-
dufva,
Och kuttra i de dödas land!
Och Hopp, tag du min hand, och led mig och
förljufva
Min vandring utmed Stygens strand!
Hur hjertligt skall jag der hvar fiende förlåta,
Hur jag skall söka opp bland skuggorna en vän,
Och trycka än hans hand, och gråta
Af glädje vid hans hjerta än!

Hör mig, du jordens Far, du himlarnas,
förränta
Min sällhets-fordran hur du vill,
Jag skall ej kräfva den, men tåla blott och
vänta,
Och prisa dig, att jag är till.

Men låt mig finna än, se'n detta hjerta fryser
I grafvens vinter till, en vän, som älskar
mig,

En själ, som ännu ömhet hyser
Och tror på dygden och på dig!

Kronos' söner.

Kronos fick en son på gamla dar;
Barnsölet var präktigt, vill jag lofva.
Psyche, som till dopet pilten bar,
Ville hedra sig med faddergåfva.

Det Förflutna — gossen hette så —
Såsom förstfödd och af gammal adel
Fick till sitt fidei-kommiss — hvad då?
Rätt till allas lof och ingens tadel.

Snart fick han en bror. Hvem rår därför?
Till nytt fadderskap var Psyche tvungen.
Tankspridd kom hon, var ej vid humör
Och såg snedt uppå den arma ungen.

Barnet nämndes *det Närvarande*,
Gudmors vrede fick det dyrt umgälla:
"Gå, blif hatadt af de lidande,
— Ropte hon — och glömdt utaf de sälla!" —

Yngste sonen — *Framtid* hette han —
Psyche tog till gunstling, stackars fjolla:
"Tag protektors min och seder an,
Lofva allting, och glöm af att hålla!"

Så bestämdes de tre brödrens lott.
Psyches önskan gick uti fullbordan;
När vi tro de tvenne om allt godt,
Dömma vi den tredje oåtspordan.

Klokt den äldste talar ur sin graf,
Ett orakel hördt i alla bygder:
Ingen dödlig vet hans lyten af
Och hvarenda dödlig vet hans dygder.

Fåfängt smeker det *Närvarande*;
Kalla stå vi vid dess gunst, som stoder,
Finne hvardagsgästen platt, och se,
Se med längtan mot dess yngste broder.

Hur *han* lockar! Hvilken vingad tropp
Utaf nöjen kring hans boning skalkas!
Hoppets spegel der han håller öpp,
Och slår honom sönder, då vi nalkas.

Stunden flyger, som en örn i skyn:
Höj dig opp att den i flygten fatta!
Menska, lossa bindeln från din syn
Och lär rättvist Kronos' söner skatta!

Hör den äldste brodrens visa röst,
Se med fågnad på den yngstes joller,
Men stöt ej den andre från ditt bröst,
Som med kärlek i sin famn dig håller!

Morgondagen är ju ofödd än,
Gårdags rosenröda kind är fallnad:
Tag den dag, du lefver, med till vän,
Och tryck ömt hans hand, förr'n hon är kallnad!

Dröm ej bort ditt lif i Minnets land,
Tro ej allt det smicker, Hoppet säger!
Deras skuggspel gif en blick ibland, —
Njut och verka i den stund, du äger!

Nelson och Pitt.

(1804)

Två kometer, hotande och grymma,
På Europas himmel ha gått ner.
Moln, som fridens morgonstjerna skymma,
Glesna mer och mer.

Segrare och hjelte var den ena,
Oftast lycklig, aldrig overksam,
Och kring böljan efter rof allena
Som ett hafstroll sam:

Stormig som den våg, hans kölar lydde,
Stor att se på, som hans ocean:
Endast fordna vikings-dygder prydde
Hafvets Tamerlan.

Obemärkt i friden, stor i faran,
Hekla lik, förstörande och kall,
Krossade han, liksom Simson, skaran
Ännu i sitt fall.

Statsman var den andre, djup i snille,
Mörk och dold, liksom en minas gång.
För den oro, som han stifta ville,
Verlden var för trång.

För ett upphöjdt rum i ryktets boning,
Kanske ock för gagnet af sin bygd,
Offrade han allt förutan skoning,
Allt — jemväl sin dygd.

Intet stort och heligt jorden ägde,
Ingen väg ej god för målets skull.
Menskors lif och deras sällhet vägde
Mindre än hans gull.

Utan skräck för åskorna, som bullra,
Fast, som Miltons fallne engel var,
Stod han trygg, och på Herkulisk skullra
Hatets Atlas bar.

Sjelf ej riktad utaf tömda länder,
Som på rof hans lejonkula stod;
Och han steg för domarn: — i hans händer
Var ej guld, men blod.

Aska äro begge. Deras minnen
Som två slocknade volkaner stå.
Klio, varnande för ädla sinnen,
Pekar rädd derpå.

Skynda, PITT, och vigla opp Tartaren,
Om en vrå blott der du fredlig såg!
NELSON, strid ännu med färjekarlen
Uppå Stygens våg!

England och Frankrike.

(1805)

England.

Ligg, du förderfliga, der och frät omkring dig
som kräftan,
Sluka nationerna opp, sluka och hungra ännu!
Filfras, hota mig ej, ty mig uppäter du icke,
Störta hvad throner du kan, Albions låter du stå.

Frankrike.

Strandar ej folkens rätt, den heliga, rundt
på din kritkust?
Hela din stat är han ej en dykeri-kommission?
Jorden stack du i brand för att strafflöst plundra
i vådan,
Lik den förhungrade haj stryker kring hafvet
din köl.

England.

Tyskland stridde och föll, du styckar dess
lemmar med svärdet,
Belgien gaf dig sitt gull, fick sig förtrycket igen.

Frankrike.

Hindus med perlor och blod ej köper sitt
 Eden ifrån dig,
 Negern är gisslad till döds, ack! för att sockra
 ditt thé.

England.

Står ej Hesperiens land som ett tempel, plundradt
 af vildar?
 Sjelfva det fattiga Schweitz stal du dock äran
 ifrån.

Frankrike.

Hafvet är fritt, men du stänger det till, som
 det vore ditt packhus,
 Beltens förreglade port bröt du, som vore han
 din.

England.

Jorden hyllar min makt, jag sitter på hafvet
 och dömmar,
 Krigare köper jag opp, konungar tar jag i sold.

Frankrike.

Ja, väl soldar du dem: betala din sold åt
 de döde,
 Ser du vid Austerlitz ligger din soldade här!

Eng-

England.

Guillotinen är still, men Pichegru stryps i
 sitt fängsel,
 Djupt bland Amerikas träsk gömmer sig Victor
 Moreau.

Frankrike.

Pitt och din helvetsmachin, den andra, kre-
 verade fåfängt,
 Nelson, den blodige, föll, rodret på Albions
 skepp.

England.

Sedan han spillrat ditt hopp, ditt sista på
 vågorna, föll han.
 Bygg mig en flotta ännu, lustigt att fiska den
 opp.

Frankrike.

Fiska så länge du kan, det är *din* tid ännu
 på djupet,
 Hämnaren stiger en dag opp på din fiskare-
 strand.

England.

Med kanalen omgjordar jag mig, som Pluto
 med Stygen,
 Aldrig en lefvande själ vände från Stygen igen.

Frankrike.

Herkules vände igen och Cerberus förde han
bunden,
Trollet med hufvuden tre: Herkules lefver ännu.

England.

Hör mig, hvad tvista vi om? Har världen ej nog
för oss begge?
Ära du önskar och makt, vinst är mitt bättre
begär.
Verlds-befriarens kall, men verlds-förläggarens
äfven
Hörer mig till; af de två lemnar det sista jag
sist.
Frihet ifrar jag för, det är handelsfrihet jag
menar,
Frihet för mig, det förstås, ej för de andra
också.
Derför jag bjuder dig fred, vi dela emellan oss
rofvat,
Grönskande jorden blir din, min blir den blå
ocean.

Frankrike.

Hör mig, jag känner dig väl, och föraktar din
krämare-statskonst,

Byggd på en handels-balans, stigen och fallen
   med den.
 Du är den gamla ännu, men hos mig allting
                                   är pånyttfödt,
 Kraften, föryngrad och djerf, längtar till rid-
                                       darespel.
 Jordan eröfrar jag sjelf, och hafvet följer väl
   efter,
 Den, som har stranden, har sjön; aldrig jag de-
                                       lar med dig.
 Icke din väpnade hand, din bedjande bjude
                                       mig freden!
 Böj för den bättre dig ned! sådan är freden,
   jag ger.

England.

Vimplarna flyga i skyn, det regnar, som for-
                                       dom i Sodom,
 Böljan är skummig af blod: möt mig, du trot-
                                       siga, der!

Frankrike.

Örnarna flyga i skyn, det dundrar, som åskan
                                       på domdag,
 Jordan är slipprig af blod: möt mig, du trot-
                                       siga, der!

England.

Stå som en hålig volkan, och förstör hvad som
blomstrar omkring dig,
Tills i din egen eld plötsligt du faller en dag.

Frankrike.

Ligg som ett blockskepp fast, men kreditens
ankare sviker
Och det förlorade vrak drifver för vind och
för våg.

Vid Prinsessan

Amalia Maria Charlottas födelse.

(1805)

Prinsessa! gåfva, som oss himlen bjöd
För sagnans långa dagar till belöning!
Låt dina bröder stå till thronens stöd,
Stå med din syster du till dess försköning!

Omkring din vagga skiner hoppets dag,
Och Sveas bygder gladt din födsel fira.
Behagens myrten från din moder tag,
Då lagern växer kring din faders spira!

Hög födseln gjorde dig, — gör sjelf dig god,
Lägg dygdens ära till din lyckas lotter;
Låt folket vörda dig, Gustavers blod!
Låt folket älska dig, Fredrikas dotter!

Nyårs-klagan.

(1807)

(Efter Schiller.)

Som en mördare det gamla året
Lades ner i grafven med vårt hopp.
Timman ljuder, och med blod i håret
Går det nya uppå himlen opp.

Se dig om! Från Torneå till Gibraltar,
Från der solen tänds dit hon går ner,
Har snart friden icke mer ett altar,
Har snart frihet ej en kula mer.

Fåfångt reste sig för menskovärdet
Mången kämpe med förtviflad håg.
Icke folkens rätt, blott Brennus-svärdet
Kastas ständigt på rättvisans våg;

Och med blodigt bröst, med skjutna vingar
Sjunker tidens ande ner igen.
Lik en luta, som i öcknar klingar,
Suckar ohörd hvarje slägtets vän.

Öfver söderns obesökta sjöar,
Öfver nordens, flyger seglarns lopp.
Alla fjerran kuster, alla öar .
Söker han, blott ej de sällas, opp.

Stor är jorden: hvimla ej i gräsen
Tusen lif och uti böljans skum?
Ack! men likväl för ett lyckligt väsen,
För ett enda, äger hon ej rum.

Ädle vän, låt oss ej längre skåda
Ut omkring oss efter hopp och tröst;
Undan tidens stormar låt oss båda
Flykta, flykta i vårt eget bröst!

Endast i ditt hjertas stilla gömma
Skådar du det Rätta än en gång.
Frihet endast diktens riken gömma,
Och det Sköna lefver blott i sång.

På Drottning

**Fredrika Dorothea Wilhelminas
födelsedag.**

(1807)

Väl lyfter kriget sina tusen händer,
Väl klingar stål mot stål:
Den ringes täppa, liksom furstens länder,
Är samma härjuings mål.

Dock ej ditt Svea fruktar eller hotar;
Hon står på fjällen än
Och sträcker ut sin ena hand, och motar
De rasande med den;

Och firar gladt den dag, som skänkte jorden
Det skönaste hon ser,
Då högst till himlen det förtjusta Norden
För sin Fredrika ber,

Som tröstar Kungen, då den lugna fröjden
Ej trifs i spirans skygd,
Och han står ensam på den kulna höjden
Med oron och sin dygd;

Som älskar landet, ej dess thron allena,
Och vill oss alla väl,
Och endast godhet har uti sin rena,
Uti sin ädla själ,

Och med sig kallade i hofvets salar
De samma dygder opp,
Som fordom vandrade i bygdens dalar,
En blyg och omärkt tropp.

Och därför bedja alla landets söner
För landets mor och hopp,
Och öfver stjernor flyga deras böner
På lätta vingar opp.

Krigssång för Skånska Landtvärnet.

(1808)

Hvi pröfvas ej huggande
Jernen ännu?
Hvi klyfvas ej skuggande
Hjelmar i tu?
Förlorad är tiden
I kojornas skygd:
Till fältet, till striden
För fädernebygd!

Hvad krigiska röster!
De komma från öster,
De dåna, som stormen kring fädernestrand.
De komma från vester,
De objudna gäster.
Till striden, till striden för fädernesland!

Ack! ett folk af stilla herdar, bodde
Vi lycksalige i okänd Nord;
Uppå fädrens fält vår föda grodde,
Och i fädrens dalar sprang vår hjord.

Våldets slagtningar oss brydde föga,
Liksom åskor hörda långt ifrån;
Men de nalkas, — och med blodigt öga
Tittar kriget ner på fjällens son.

De sekelgamla,
De lagbesvurna
Verldsformer ramla:
Det strömmar en flod
Af offerblod
Kring världens urna.

Som en rövare i natten smögo
De förrädiske med bortgömd dolk.
Plötsligt deras fanor flögo
Bland ett tryggt och fredligt folk.
Våra skördar komma de att ströfva,
Våra fäders ben att trampa på,
Våra qvinnors dygd att röfva,
Våra söners kraft att slå.

Oss dalarne nära,
Oss kringmura berg:

I bröstet är ära,
I benen är merg.
Vi samlas, vi tåga
Till fosterlands värn,
Med hjertan af låga,
Med händer af jern.

Fritt på pannan segrarn sätte
Mången stulen krona opp!
Fritt de svaga folken mätte .
Med sitt blod hans bödlars tropp; —
Än har ingen ovän stuckit
Ut sitt läger på vår strand,
Ingen oväns häst har druckit
Källorna i Göthens land.
Ännu ledas våra tärnor
Till sin brudstol af vår hand,
Ännu blicka Nordens stjernor
Ner på ett sjelfständigt land.

Blott hjertat är modigt
Och viljan är varm,
Vi lyfta vår arm
Och hämna oss blodigt.

Fritt öfver oss hvälf
Båd' Ryske och Danske:
Vi kaste vår handske
Mot ödet sjelf. —

Hvarför mäter icke hjelten
Sjelf sin kraft med Svenske mäns!
Hvarför vaka ännu Belten
Troget kring en hotad gräns?
Låt dem skicka sina slafvar,
Låt dem hvimla kring vår strand!
Inga byten, endast grafvar
Få de i de frias laud.

Ty Lejonet vakar
På jägarens ban,
Det ryter, det skakar
Sin väldiga man.
Det hör inga böner,
Det räds intet hot.
De osällas söner
Dess kula gå mot.

Bojor och blygd de förmätne ärna
Oss, som ej frukta, oss, som ej fly.

Förr ifrån himlen de stjåla en stjerna,
Än de ta bort från vårt land en by.
Många de äro: välan, så dricke
Jorden de mångas blod — och bli fri!
Många? — de stridande räkne vi icke,
Endast de slagna räkne vi.

Upp, mötom de krossande
Härrar med mod!
Upp, släckom de blossande
Åskor i blod!
På sträckande kampar
De flykta, — farväl!
Förskräckelsen trampar
De flyendes hälar.

Så länge ännu Carlavagnen vältrar
De gyllne hjulen omkring nordens zon;
Så länge bergen än ge jern och hjeltar,
Så länge står det gamla Sveas thron.

Den fallne skall hvila i
Fädernas jord.

Hans rykte skall ila i
Sjelfständig Nord.
Den gamle skall komma
På vacklande staf
Och lägga en blomma
På ynglingens graf;

En flicka med sväfvande
Lockar skall gå
Och fälla en bäfvande
Tår deruppå;
En skald skall besjunga,
Med hjertat i brand,
Den slumrande unga,
Som föll för sitt land.

Snart stormen tiger,
Och solen ler,
Och friden stiger
Från himlen ner.
Kring bygden skallar
Blott fröjd och ro,
Och under tallar
De frie bo.

Och dagen firas
Med dans och lek,
Vår panna siras
Med krans af ek.
Den fyllda kannan
Kring laget går,
Och ingen annan
Är skåln än vår.

Krigs-

Krigs-sång.*(Omarbetning af föregående poëm)*

Hvi pröfvas ej huggande
 Klingor ännu?
 Hvi klyfvas ej skuggande
 Hjelmars i tu?
 Förlorad är tiden
 I kojornas skygd.
 Till striden, till striden
 För fädernebygd!

Trygge suto vi och hörde
 Åskorna derute gå.
 Dunderguden, hur han körde,
 Kunde dock ej Norden nå.

Ifrån vester, ifrån öster,
 Hvarje budskap friden svär.
 Plötsligt ropa tusen röster:
 Fienden är här, är här.

Mordbrand är hans krigs-förklaring,
Falskhet är hans riddarsköld,
Och till menskoblods besparing
Tar han Ehrensvärds graf — med stöld.

Vi draga det rostade
Svärdet med mod,
Det svärdet, som kostade
Tusendes blod.
Snart vilja vi pröfva,
Om eggen är god,
Om jätten kan döfva
Båd' klinga och mod.

Låt den snåle kronor samla
Hvar han kan en krona få.
Sveas kronor tre, de gamla,
Låter han väl bli ändå.

Här bland Odens ättelägg
Trifves han ej länge just,
Och hans stridshäst sällan gnägg
Mer än en gång på vår kust.

Derför bor, från fordomtida,
Sjelfbestånd bland bergen än;
Derför Sveas stjernor skrida
Ännu öfver frie män.

Så länge gullskenade
Carlvagnen går,
Så länge hvitmenade
Fjällryggen står,
Och jern bor i grufva,
Och männer å strand,
Så länge de kufva
Ej Svihiods land.

Inga nya rön vi tarfva,
Möta faran utan sorg:
Ryssen kommer — men från Narva,
Dansken — men från Helsingborg.

*Hvarför mäter icke hjelten
Sjelf sin kraft med Svenske män?
Obetvunget inom Belten
Hvilar Götha lejon än.*

Men den kloke vill ej draga
Sjelf åstad, och det med fog:
Det är farligt till att jaga
I den djupa lejonskog.

*Ty skogskungen vakar på
Jägarens ban,
Han ryter, han skakar på
Gnistrande man.
Han lyss ej till böner,
Han räds ej för hot;
De osällas söner
Dess kula gå mot.*

Stor är deras här att nämna,
Tallös såsom hafvets sand,
Och det enda val de lemna:
Döden, eller slafvars band.

Derför är det lätt att välja
För en hvar, som föddes fri.
Ej de stridande vi tälja,
Blott de slagne tälja vi.

*Så mötom de sökande
Härrar med mod,
Så släckom de rökande
Åskor i blod.
Ej vilja vi bida,
Ty bloden är ung,
Och skönt är att strida
För land och för kung.*

*Hur herrligt att draga de
Trotsiga ned!
Hur lustigt att jaga de
Glesnade led!
På sträckande kampar
De flykta, farväl!
Förskräckelsen trampar
De flyendes häl. —*

*Solen sjunker, och med solen
Sjunker äfven stridens gny,
Men ett präktigt sken kring polen
Purpurfärgar haf och sky.*

*Och med böjda knän vi prisa
Härrars Gud, som allt förmår,
Våra söners söner visa
Stridens fält om tusen år.*

*Den fallne skall hvila i
Fädernas jord;
Hans rykte skall ila i
Sjelfständig Nord.
De åldrige komma
På vacklande staf
Och lägga en blomma
På ynglingens graf.*

*En flicka med sväfvande
Lockar skall gå
Och fälla en bäfvande
Tår deruppå.
Och skalderna sjunga
Med hjertat i brand
Den slumrande unga,
Som föll för sitt land.*

*(De två återstående verserna äro oförändradt lika med de
begge sista i poëmets första upplaga.)*

Du skall plåna ut ditt Sveas nesa,
Och, vid gudarösten hon väcks af,
Skall förmultnad storhet resa
Jättelemmar ur sin graf.

En ny ande komma skall i Norden
Och *en* tanke klappa i hvar barm:
Friheten och fosterjorden,
Och en sköld skall klinga på hvar arm.
Blöda, flykta skall vår sekelsgamla
Tvedrägts-hydra med förqväfdä rop:
Alla splitets händer skall du samla
Till ett enda handslag hop.

Fåfångt smickret skall ett öra söka,
Fåfångt hyckleriet en larf;
Ingen vantros nattgestalt skall spöka
Uti ditt och ljusets tidehvarf.
Sanningen skall stiga utan slöja
För de Stora fram med manlig ton:
Blott den fria vördnaden skall böja
Knä för altare och thron;

Nya skördar vagga öfver heden,
Nya skatter gå ur klippans skygd,

Och sitt gyllne frukthorn freden
Tömmer öfver stad och bygd.
Oceanen sväljer sina kungar,
Bryter sina bojors tvång,
Och dess blåa vagga gungar
Nordens rikdom än en gång.

Prins, länge du ännu ett tröttadt Svea frede!
Men kommer farans dag, då är du än vårt hopp,
När hämndens morgon gryr, och Lejonet står

opp

Och lyfter blodig ram och skakar manens vrede,
Och rusar i sin kraft ur hotad kulas dörr
Och uti tusens blod fördunklad ära tvättar,
Och ibland åskor går, som AsaThor gick förr
Fram öfver Jotunheim och trampar på dess
jättar.

Dock, o prins, med bleka kinder
Sångmön dina lagrar binder
Ibland krigets vilda skrän:
Men dess glädje är att lyfta
Tidens, ödets Atlas-klyfta
Ifrån trötta skullror hän.

Derför låt den himlaburna
Sitta vid din fot ännu,
Och vid fordna snillens urna
Vakta lågan, liksom du.
Lifva, skydda du den blyga,
Som ej känner hof och stad,
Och, när dina rykten flyga
Verlden om, låt henne smyga
I din äras krans ett blad!
Lär åt verlden, att hon våller
Äran äfven af ett land,
Och att den förgättna håller
Staten med osynlig hand:
Att den vilda tiden aktar
På dess stämman, att hon vaktar
Ensam minnets helgedom,
Som ej läses opp för alla,
Och att kungar stå och falla
En gång inför hennes dom. —
Prins, som söker ej det höga
Blott i thronens grannskap mer,
O! förlåt, med hoppfullt öga
Carolina på dig ser.
Hör du hennes röst, som ber?
Kommer du från stormbeklädda
Maktens höjder till den rädda

Icke som en skyddsgud ner?
O! ej vill du fåfängt lifva
Bland förhoppningar blott dess,
Att ditt stora namn få skrifva
Främst ibland beskyddares:
Att dess första stöd skall blifva
Samma hand, som thronens var,
Och att AUGUST vill oss gifva
Åter Augusti dar?

Svea.

(Belönt af Svenska Akademien 1811)

Jord, som mig fostrat har och fädrens aska
gömmar,

Folk, som ärft hjeltars land och deras dygder
glömmar!

Ur skuggan af min dal jag egnar dig en sång.
Dig söfver smickrets röst: hör sanningens en
gång!

En annan sjunge fritt till våra tiders heder
Om våra nya ljus och våra milda seder;
I yppig hvilas famn han fritt förakta må
De hjeltedar, som flytt, den kraft han kallar rå.
För sorglös njutning född, för lekar blott och
löjen,

Han läspe tidens lof och fire dagens nöjen.
En hvar sitt lynne har. Jag älskar dig ej, tid,
Som smilar öfver oss i falsk och veklig frid.
Mig gläder stormens sus och fädrens stora
minnen;

Jag älskar deras mod och deras höga sinnen,
Då Nordens son ej än tog andras seder an

Och njöt hvad jorden gaf, och tålte som en
man.

Bort med den falska konst, som sinnets kraft
förvekar,

Och flärdens tomma prål och yppighetens le-
kar! —

Folk! som vid öcknens barm växt opp, och med
besvär

En knapp och oviss skörd från frusen torfva
skär,

Som, strödt kring polens ring bland skogarna
och fjällen,

Upphugger, nattbetäckt, din bergning utur
hällen!

Hvad yra fattar dig? Du säljer utan blygd
Ditt fria sjelfbestånd, din ära, ja din dygd
För tomma njutningar från fjerran stränder
förda,

Som suga landets merg och sinnets krafter
mörda;

Du härmar oförsynt, och glömskt af fädrens
lag,

All Söderns veklighet och — saknar dess behag.

Naturen lede dig. Hon gaf för skilda zoner

Åt sederna sin färg, åt språken sina toner.

I Söderns paradis, der solens milda kraft

Uppammar sjelfsådd skörd och kokar drufvans
saft,

Der himlen jemt är blå, och i en evig sommar
Orangens gull slår opp och lagrens krona blom-
mar,

Och mellan bäckars sorl och vestanvindars gång
Sjelf språket smälter bort i lena toners sång; —
Der bjöd naturen sjelf den glada menskan njuta;
Hon leder nöjets dans och knäpper sångens
luta,

Och lifvet, fritt för sorg som för behofvens
hot,

Är yppigt som den jord, som blomstrar för din
fot. —

Kring Roms besegrare, kring Odens ätteläggare,
Hon gjutit isfylld våg och murat fjällens väggar:
Utöfver snöklädd trakt med dristig hand hon
satt

Det stormbebodda moln, den norrskens-lysta
natt.

Se kring dig! flammande kring fjällen fästet
svänger,

Utöfver forsens svall förvågna klippan hänger,
Och skogen hvart du går, omgjordande din stig,
Står hög och allvarsam och blickar ner på
dig.

Här sjunker dal vid dal, der klyft på klyfta
lastad

Står opp, i hedendag af jättehänder kastad:

Tätt öfver skullran hän de höga stjernor gå;

I klippan växer jern, och männer deruppå.

Här vill naturen se det enkla, allvarsamma,

Här vill i torftigt bo hon stora sinnen amma.

Här vandre fri och stolt bland fjällarna en ätt,

Som sjelfmant gör sin pligt och kräfver ut sin
rätt,

Och i sin enfald vis, uti sitt armod ärad,

Omfamnar faran glad, och döden oförfärad.

Så växte fordom opp bland tallarna en slägt,

Som kufvat Österns våld och Söderns bäfvan
väckt.

O! Sveas fordna dar! o fädrens gudaminnen!

I seklers långa natt J skymten och försvinnen.

I sången lefven kvar! — Den tiden är förbi,

Då trygg som klippans rot, som himlens vind
så fri,

Och närd utaf den skörd, som på hans täppa
grodde,

Europas segrare i Nordens hyddor bodde.

För ära och för rätt, för kung och fosterland,

Han slösade ej ord, men väpnade sin hand.

Han plöjde fädrens jord och ärfde deras seder,

Såg glad i lifvet in och trygg i grafven neder;
 Och skild från vekligt prål och yppighetens flärd
 Han ej beskattad blef, men ärad af en verld.
 Ej Asien klädde än, ej Indier honom födde,
 För honom Söderns folk, och ej dess drufvor
 blödde:

Osmakligt var ej än hvad helst som nämndes
 Svenskt,

Hans sinne, som hans drägt, var varmt och
 fosterländskt;

Och inga nöjens gift, och ingen ångers smärta
 Stal helsan från hans kind och modet ur hans
 hjerta.

Nöjd med hvad jorden bjöd, och skog och bölja
 gaf,

Han sökte ingens skygd, och hade ingen slaf.
 Med svärdet och en vän han trygg och rik sig
 trodde,

Och gästfrihet var namn på hyddan, der han
 bodde.

Så lefde han förnöjd, och utan qvinnligt knot
 Han gick med öppet bröst sitt ödes storm emot,
 Förtrodde blott åt Gud sitt hjertas tysta klagan
 Och kysste fadrens hand inunder faders-agan.

Hans religion var dygd. Ett handslag var
 hans ed.

Med

Med samma djerfva mod han tänkte, som han
stred;

Och manligt dristig, fri, af ingen fördom fången,
Steg djupt i forskningen och höjde sig i sången. —

J ädle, mossa gror på edra glömda ben,
Er lefnads hjelkedikt är slutad längese'n.

En annan verld står opp. Välan, välan, J
fäder!

Hvem är den menskoätt, som på er aska
träder?

O blygd! Är detta er, är detta Göthers stam,
Fåfänglig, glitterströdd, småsinnad, afundsam,
Med sina små begär, med sina halfva dygder,
Och Söderns yppighet i fattigdomens bygder?
Hvar är din fordna kraft, ditt fordna allvar?

Hvar

Det hjeltenamn, o folk, som trötta ryktet bar?
Och nitet, som gaf gods, gaf lif för statens
heder,

Och ärans gudadröm och fädrens rena seder?
Du leker utan blygd på deras helga stoft
Och jollrar flärdens ord och fångar blommans
doft.

Gå, jag har ingen sång för dylika bedrifter,
Lägg bort ditt ärfda namn och köp dig andra
grifter!

Hvad säger jag? O Gud, o Sverge, Vasars jord!
Förlåt den vilda sorg, förlåt en ynglings ord,
Som ville ge sitt lif, sin sällhet tusen gånger,
Blott att ej se ditt fall, din blygd, din sena
ånger.

Se, ifrån fallets brant, der svindlande du stod,
Du rycktes nyligen af dina ädlas mod.

Med hjertat mildt och fritt, med håret silfver-
färgadt,

Beskyddar CARL ännu ruiner, dem han bergat,
Och Segrarn står bredvid, beundrad af en
verld,

Och OSCAR växer opp att föra Fingals svärd.
Skall aldrig deras namn ditt dufna sinne väcka?
Skall evigt ditt förderf hvar ädel möda gäcka?
Och är den enda lön, du ämnar deras dygd,
Ett fortsatt skådespel, o Svea, af din blygd?
Du bär ej utländskt ok. Ditt eget ok är värre.
Hvar slaf af sitt begär har en tyrann till
herre.

Den ej umbära kan, bär lätt en oväns hand,
Och svärdet trifves ej uti hans snåla hand.
Du sofver, Svea folk! Hvem vill din hvila
rubba?

Men sveket med sin dolk, men våldet med
sin klubba,

De vaka omkring dig. O väckte dig min sång
Med djup af grafvens röst, med dån af åskans
gång!

Se, med de väldige ha dina fäder tvistat,
Men nu går solen upp i länder, som du mistat.
O Finland, trohets hem! O borg, som Ehrensvärd
byggt,

Nyss lik en blodig sköld från statens hjerta
ryckt!

En thron står opp ur kärr, hvars namn vi knappast
vetat,

Och kungar böja knä, der våra hjordar betat;
En annan skär vår skörd och upptar klippans
jern,

Som rodnar utaf harm att smidas till hans värn.
Hvad återstår oss snart? Allt närmre tränger
jätten,

Han står på fjällets spets, och ögat slukar slät-
ten. —

”Men han ger fred och skygd.” Välan! tag honom
mot

Och kyss hans hjeltehand och slumra vid hans fot!
Förskräckligt vaknar du. Se, stad och hyddor
brinna!

Du man, hvar är ditt svärd? hvar är din dygd,
o qvinna? —

Farväl, du Sveas värn, farväl, du hjeltars land!
 Se, Bottnens bölja för vår gråt intill din strand. —
 Välan, en högre makt nationers öden väger;
 Gråt, Svea, hvad du mist, men skydda hvad
 du äger!

Från Sundets rika strand längst upp till fjällhög
 Nord,
 Der Lappen flyttar kring sin frihet och sin
 hjord,
 Hvad skogbegrönta berg, hvad fält med skördar
 prydda!

O! älska vi vårt land, nog ha vi land att
 skydda.

Låt, Svea, dina berg fördubblad ge sin skatt,
 Låt skörden blomstra opp i dina skogars natt;
 Led flodens böljor kring som tamda undersåter,
 Och inom Sverges gräns eröfra Finland åter!
 Du äger icke allt af fädrens helga bygd;
 Haf mer än deras land, haf ännu deras dygd,
 Den lugna storheten, den djerfva frihets-anden:
 Knyt fastare ihop de sprängda samfundsbanden;
 Stå ej bekymmerslös midt i en väpnad verld,
 Och hvila, om du får, men hvila vid ditt svärd!
 Blif åter, Svea folk, blif åter hvad du varit:
 Lär af hvad andra land, af hvad du sjelf er-
 farit. -

Det frihet är och rätt och ljus du vakar för:
 Hör mensklighetens bön, om du ej skaldens
 hör.

Se tiden! Är han gjord för svagheten och flär-
 den?

Eröfrare gå fram, som jordskalf, genom verlden.
 Europas gamla form ej längre hålla vill,
 Den nya skapelsen med svärdet yxas till.
 Hvad throner störtas om! Hvad riken sönder-
 styckas!

Förtrycket nämns försvar, och Rätt är det, som
 lyckas.

Tror du dig ensam trygg? Så är ej våldets art.
 Var viss, det klappar ock uppå din fjällport
 snart.

Betänksamt ödet står, med griffeln höjd, att
 rista

I kopparn in vår dom, den eviga, den sista.
 Ett ögonblick ännu! Det plånar ut, med köld,
 De nötta kronorna, o Svea, från din sköld.

Upp, ännu är det tid att deras helgdom berga,
 Än har du kung och stat och grafvar till att
 värja,

Och vålnan af ett namn, som minnets stolthet
 gör.

Kan du ej rädda dem, så kan du dö därför. —

Se, Belten kasta än kring dig de fria armar,
Och fjällens fästning står, och himlen sig för-
barmar.

Än sår du egna fält och kan dem fylla än
Med malmstöpt åskas hot, med klingor och
med män.

Än kan du med ditt mod en häpen verld för-
fära,
Och rädda, fallande, åtminstone din ära. —

Så sjöng jag. Solen sjönk. Med stjernor
natten kom.

Till ringa hyddas lugn jag ville vända om.
Bedröfvad, tyst, jag gick utöfver dödens sängar.
Men hör! Ett sällsamt ljud far genom harpans
strängar,

Och natten ljusnar opp, och röster ropa mig,
Och själen, hög och fri, från stoftet svingar sig.
I glans är verdens rund för skaldens syn för-
gången.

En Gudom fattar mig. Det bor en Gud i sången.

Jag ser en syn.
(O lyssnen till orden!)

Det dånar i jorden,
Det flammar i skyn.
Valkyrrior rida
På frustande hästar.
Hell, dödsjungfrur, hell!
I dag skall man strida.
I Valhalla gästar
En skara i qväll.

Upp, männer, till striden!
Den kommer ej mer.
I dag fäster tiden
Sitt öga på er.
Se högarnas famnar
Upplåtas med dån,
Och fädernas hamnar
Stå upp derifrån.
De se, hur J fäkten. —
Den bortdöda verld,
De ofödda släkten
Anropa ert svärd.

Mulna hopar
Skaka fädrens spjut.

Stridslur ropar,
Lösen flyger ut.
Svärdsklingor springa och blodströmmar vandra,
Härarna famna i vrede hvarandra.

Mörker och dam
Omhölja jorden.
Framåt, fram!
Strid är för Norden,
Strid är för frihet, för barn och för maka.
Vägen går framåt, den går ej tillbaka.

Hafvet, förskräckt,
Tiger och undrar.
Solen är släckt,
Asa-Thor dundrar.
Undan! Der kommer han, der kommer kungen.
Blodiga rosor han sår öfver ljungen.

Carlarnes svärd
Brinner i handen,
Slår, och en värld
Bleknar i sanden.
Fädren, som skåda hur striden sig vänder,
Klappa från högen i dimmiga händer.

Segren är ryckt
Till oss af hjelten.
Brusande flykt
Gjuts öfver fälten.
Bäfvän, förstörarn, förödelse-bringarn,
Jagar de slagne på flåsande springarn.

Den slagtning är slagen,
Och fritt är vårt land.
I blod sjunker dagen
Vid himmelens rand.
De fallne nerträda
Till Asarnes hof,
Och Barderna qväda
De bleknades lof.

En Gud ser jag komma
Med kransade hår.
Der växer en blomma
I hvarje hans spår.
Han lyfter de fria
I faderlig famn,
Gör svärdet till lia,
Och Frid är hans namn.

Och Svea sitter å sin thron på fjällen,
Med stjernekrönan omkring gullgult hår.
Hon blickar stilla ner i sommarqvällen;
Dess rykte nyfödt genom världen går.
Fullbordat har en dag hvad sekler ämnat:
Dess kraft är pröfvad och dess namn är hämnadt.

Se, upp till statens nya tempel tåga
Ej skilda flockar, men ett brödrafolk.
Det ligger aska öfver afunds låga,
Och tvedrägt faller för sin egen dolk.
Ren som en stjerna blickar Religionen,
Och lag och frihet hålla vakt kring thronen.

Förderfvet, flärden kan ej längre stanna;
Dess smitta flyr för Nordens friska vind;
Och allvar hvilar på hvar manlig panna,
Och oskuld rodnar på hvar tärnas kind.
Flit, välstånd blicka ur hvar hyddas fenster,
Och i palatsen bor det blott förtjenster.

Och fritt är hvarje bröst, och fri hvar tunga,
Och statskonst öppen såsom solens ban.
I fordna öcknar gyllne skördar gunga,
Och skeppen dansa öfver ocean.

De milda dvergar, skymtande i qvällen,
Uppläsa skrinlagd rikedom ur hällen.

Och hög och fri, på blåa skyar buren,
Står sångens mö, ett barn af Nordens land,
Högtidlig, dristig, enkel som naturen:
I harpans strängar stormar hennes hand.
Hon sjunger kraft och mod i millioner,
Och Södern lyssnar till de höga toner.

Så såg jag synen
I norrskens-natt.
Dess bilder försvunno,
Och stjernorna brunno
Vid himlabrynen
Igen så matt.

Jag lyfte min hand
I natten, och svor
Att lefva och dö för mitt land.
Och stormen for
Med orden till himmelens rand;

Men stjernor och hafvet, och fjällen och heden,
De hörde den dyra, den heliga eden.

Och solen rann opp
Ur lågande öster
Och sken på mitt hopp.
Och skogarnes röster
Och hafsvågens sorl och den susande nordan
De sjöngo den dag, då min syn får fullbordan.

Du sofver i skyar
Bak österns port,
Du dag, som vår ära förnyar.
Upp, skynda dig fort,
Och stig öfver blånande sjö!
Du ofödde hämnare, kom utan hinder,
Och låt mig få se dina lågande kinder
Och värma mitt bröst i ditt sköte — och dö!

Men J, som kören med de gyllne tömmar
Er stjernevagn utöfver Nordens sfer, —
På Sveas kronor och på Göthas strömmar,
J höge Carlar, blicken nådigt ner!

Rätt ofta tror jag eder stämma höra,
Då tyst och rörd jag blickar till er opp.
Hon hviskar sakta uti nattens öra
Om forntids ära och om framtids hopp.

Men var ert minne, var er dygd förgäfves,
Skall Svea falla här i tidens höst
En slaf bland folken utan namn, och qväfves
Er hjeltelåga evigt i dess bröst; —

Då styren stjernbeströdda tistelstången
Mot hafvets afgrund med förtvifladt mod,
Att med vår jord vår skam må bli förgången,
Och ingen veta hvar ert Svea stod!

Till en aflägsen älskarinna.

Molnen ha smält,
Våren, ur slumret väckt,
Kring våra fält
Släpar sin rosendrägt:
Ve mig! mitt glödande hjerta
Svalkas ej, svalkas ej af dess flägt.

Dansande möt
Honom, du sälla tropp!
För dig han göt
Sorlande källans lopp,
Stämde han fåglarnas sånger,
Öppnade rodnande blommans knopp.

Men ej åt mig
Susar hans vinge tröst.
Stormarnas krig
Tiger ej i mitt bröst.
Glädjens vissnade blomma
Slumrar för mig uti evig höst.

Ser du ej, Hopp,
Löftenas brodd förstörd?
Växer ej opp
Saknadens tistelskörd?
Klagar ej rösten af Minnet,
Fjerran från lyckliga dagar hörd?

Anna! dess röst
Klagar hon ock hos dig?
Säg, i ditt bröst
Isar ej glömskan sig?
Offrar i nattens tystnad
Du äfven saknadens suck åt mig?

Häfves din barm
Trogen, som förr, och öm?
Flödar än varm
Der mina lågors ström?
Gråter du mina tårar?
Drömmer du mina känslors dröm?

Och hvarje trakt,
Se'n du är från mig skild,

Hvart du ger akt,
Står den ej öde, vild,
Grafvens öcken, befolkad
Endast utaf din älsklings bild?

Fåfångt ändå,
Fåfångt naturens hand
Mellan oss två
Sträckte sitt rosenband;
Fördomens kalla isbarm
Värmes ej opp af vår sköna brand.

Suckande vind,
Far till min Anna, far!
Kyss hennes kind,
Hviska så: "lycklig var!
Kanske den kommande våren
Ser af din älskling blott stoftet qvar."

Hvad är det mer?
Der bortom grafvens rand
Vårsol ju ler
Öfver ett bättre land.
Välkommen efter mig, Anna!
Döden löser ej våra band.

Till

Till den frånvarande.

Hur lycklig var jag förr! Min Anna, hvar är du?
Hvart for den sällhet hän, hvartill mitt hjerta
trängtar?

Jag hade maka förr. En ensam dufva nu
Jag sitter kuttrande uti min bur och längtar.

Jag går uppå ditt rum. Hur tomt, hur ens-
ligt der!

Ett öde tempel likt, som sin Gudinna saknar.
Hvar plats, som burit dig, är dock mitt hjerta
kär,

Och vid hvart föremål ett saligt minne vaknar.

Jag till din spegel går och tittar efter dig,
Men glömsk och otacksam din bild han mer
ej äger:

Jag går till ditt porträtt, men det ej tröstar
mig;

Det är som grafven tyst och hör ej hvad jag
säger.

Jag vandrar till din sten, en pilgrim med
min staf,
Dit mången gång du gick bredvid mig så för-
trogen:
Jag sitter lyssnande, men ingen vagn hörs af,
Blott bäckens sakta fall och vindens suck i
skogen.

Jag går i blomstrens park och uppå stängeln ser,
Der dina bilder förr du ansade och närde.
Mot jorden hänga de sin dufna krona ner,
Ty längtan, längtan blott, dem liksom mig
förtärde.

Jag går i lunden ut. Hvert träd, der förr du
skar
Mitt namn, står likt en vän och bjuder mig att
stanna.
Jag tar den lätta båt och till din holme far,
Och böljans sakta sorl och vinden hviska! "Anna."

Det är din födslodag. Kom till mitt hjerta,
kom!

Mitt sällhetsbref gafs ut för tjugu år tillbaka.
Det är försegladt än; men, när ett år gått
om,
Förseglingen bryts opp, och fästmön är min
maka.

Grannskapet.

Jag står uti mitt fönster här
Och ser till ditt.
Der sitter du, som är mig kär,
På tjugu steg är du mig när;
Ditt hjerta det är mitt.

Jag kunde sitta, hand i hand,
Och se på dig,
Och blicka i ditt ögas brand,
Och kyssa liljorna ibland,
Som rodnade för mig.

Jag kunde stå och lyssna till
Din rörda sång,
Och sucka, när du tege still,
Ty ej så skön är lärkans drill,
Ej näktergalns en gång.

Jag kunde vara lycklig, jag,
Och är det nu.

På rullgardin, i månskens-dag,
En skugga syns med ädla drag, —
Den skuggan det är du!

Jag ber dig: se till månen opp
Uti det blå!
Två älskande stå på dess topp,
Två englar på en liljeknopp;
O vore vi de två!

En gång vi sitta der i ro
Och kyssas ömt,
Och tala ännu om vår tro;
Men de, som ner på jorden bo,
Ha längese'n oss glömt.

Ögonen.

Jag vet två ögon alltid sköna,
Men skönast, när de se på mig
Och lofva att min kärlek löna
Och domna hän och sluta sig;

Och begges våra hjertan brinna,
Mund trycks mot mund och famn mot famn,
Och jordens, himlens rund försvinna
I saligheter utan namn.

Och sedan, när de öppnas åter,
Ett matt, ett fuktigt skimmer, — nej
En dagg lik den, som himlen gråter
Uppå en blå förgätmigej.

Två himlar äro mig de båda,
Två himlar med Guds englar i.
Kom, låt mig än en gång dem skåda,
Kom till mitt bröst att qvar der bli!

Den lycklige.

Hur lycklig gör du icke mig
Hvar gång, som jag får se på dig
Och på de ädla drag, de rena,
Dem fordom Grekland såg allena!

De skimra i sitt bleka ljus
Från mensklighetens Riddarhus:
Af jordens färger ha de föga,
Men himlen blånar i ditt öga.

Jag kunde sitta, dagen ut
Och dagen in, förutan slut,
Och likafullt mig lycklig akta
Att dem betrakta, blott betrakta.

Och se'n, hur lycklig gör du mig
Hvar gång, som jag får *höra* dig,
Den milda stämman och den rena! —
Så tala englarna allena.

Der ges ej sång, som klingar så,
Ej ton så skön att lyss uppå,
Som när du hviskar mig och säger:
"Jag älskar dig och du mig äger."

Om ej mitt hjerta var dig kärt,
Hvad vore väl mig lifvet värdt?
Ack! minnets dröm och dagens ära
För din skull äro de mig kära.

Men lyckligast dock gör du mig
Hvar gång, som jag får *kyssa* dig,
Och våra själar sig förena. —
Så kyssas Gudarna allena.

Det är min sällhets poësi,
Att du, att du tar del deri
Och lågar, som när solen skiner
På hvita liljor och jäsminer.

Min själs begär, mitt lif, min tröst,
Begrav, begrav mig vid ditt bröst!
Ack, i den grafven vill jag hvila:
Dit låt den lycklige få ila!

Den Enda.

Med anletsdrag, som alla hjertan fånga,
Med blickar milda som en majsols sken,
Den enda sitter här bland många,
Men bland de många ser jag endast en.

Hur svårt för kärleken att sig fördölja,
Att jemt bevaka, jemt förstå sig!
Men mina ögon henne följa,
O följde hennes också endast mig!

I hennes hem.

Här är din barndoms tid förfluten,
Här har du drömt din oskulds dröm,
Här, lik en ros bland tisteln bruten,
Din själ stod fram, så skön, så öm.
Här sjöng dig lunden sina sånger,
Och liljan växte kapp med dig,
Och sjön har speglat hundra gånger
De dragen, som förtjusa mig.

Hur kärt har mig ej stället varit
Och är det än, då du är der!
Du vet nog hvad min själ erfarit
Hvar gång, som jag oss tänkte här.
Här skulle mogna, ej blott knoppas,
En salighet så öm, så varm.
Ack! hvad du en gång lät mig hoppas
Här i min himmel, vid din barm!

Man tadlar oss, man vill oss skilja,
Och sqvallret måste ha sin gärd,

Men blif ej rädd, min bleka lilja,
Jag vet hvad hopens dom är värd.
Tro ej, att den förstår ett hjerta,
Som du dock en gång mitt förstod:
Det ges ej glädje utan smärta,
Och kärlek fins ej utan mod.

Låt alla solar blifva kalla,
Min glöd är ej med dem förbi!
Låt stjernorna från fästet falla,
Men jag skall dock dig trogen bli.
Gå, sök kring Södern, sök kring Norden,
Det ädlaste, det bästa tag;
Men aldrig finner du på jorden
En man, som älskar dig som jag.

För längese'n.

Mins du, hur stunderna försvunno
Den tiden, som så snart försvann?
Mins du, hur våra hjertan brunno
I salig tjusning mot hvarann?
Jag räknar ej min saknads stunder,
En Gud har räknat dem allen,
Men hjertat suckar dock derunder:
"För längese'n, för längese'n!"

Der kom en annan tid: ditt sinne
Blef kallt, hvarför vet jag ej än.
Min sällhet bleknade till minne,
Men dock jag ägde qvar en vän.
Din hand fick jag dock ännu trycka,
Fick gråta vid ditt hjerta än:
Det var ändå en tröst, en lycka,
Men längese'n, för längese'n!

Har allt, har allt för mig försvunnit,
Ej älskarinna blott, men vän?

Blås åter på den glöd, som brunnit,
Och säg mig: liten lefver än!
Blif som du var i fordna dagar,
Då solen af vår lycka sken,
Och kyss mig, under det jag klagar:
"För länge-, alltför längese'n!"

Farväl.

Snart fält och lunder, berg och dalar
Oss skilja, när jag från dig far,
Och huru ömt jag till dig talar,
Så får jag ändå intet svar.
Hvar afton jag den kära saknar,
Som satt bredvid och tjuste mig,
Och hvarje morgon, då jag vaknar,
Jag vet, jag ej får råka dig.

Säg icke, att jag kan dig glömma!
Du tror det icke sjelf en gång,
Vet nog hvad känslor genomströmma
Mitt hela lif, mitt tal, min sång.
Från yrseln, nöjena och flärden
Du vändt min håg för längese'n,
Från allt förutom dig, — och verlden
Han är mig blott ditt återsken.

Jag ser din bild i solens lågor,
Jag hör din röst i bäckens sus,

Och nattens djupa, dunkla frågor
Du tyder mig vid stjernors ljus.
Det sköna, jorden har, det höga,
Som himlen —, din symbol mig är;
Den sky, som blånar, är ditt öga,
Och liljan dina färger bär.

Tro mig, fast ock vi skiljas vida,
Så blifva hos hvarandra vi.
Du sitter icke vid min sida,
Nej, ty du sitter deruti;
I venstra sidan, der det flammar
Ett hjerta, der du dyrkad är,
Der har du valt din slutna kammar,
Och in släpps ingen annan der.

Hur skönt de ädla, bleka dragen
Ur djupet blicka upp på mig!
Hur ömt de himmelska behagen
För mina ögon måla sig!
Din stämmas milda toner ljuda
Harmoniskt i mitt öra än,
Och dina läppar ännu bjuda
En kyss af lågor åt din vän.

Farväl, var trogen! — Blodet isnar
Vid tanken, att du glömma kan;
Var trogen, ty mitt hjerta vissnar
Den stund, du älskar någon ann.
Farväl, min lefnads morgonstjerna,
Du, bättre hälften af min själ,
Mitt väsens medelpunkt och kärna,
Du evigt älskade, farväl!

Kyssarna.

Kyssarna.

För hvar enda vers, jag gör,
 Lofvar du en kyss mig gifva;
 Arket fullt jag borde skriva,
 Mindre har jag skrivit för.
 Men man måste hålla måtta,
 Jag med vers, med kyssar du.
 Låt mig räkna: der är sju!
 En dertill, det gör mig åtta.

Numro åtta är fatal,
 Greklands sångmör voro nio,
 Och en Svensk dertill gör tio. —
 Elfva var Apostlars tal,
 Ty jag räknar icke Judas,
 Honom, som i vänners lag
 Kysste falskt: det gör ej jag,
 Helst när vackra läppar bjudas.

Huru står min räkning här?
 Aderton; det är dock något.

Nitton — rimmet gör besvär,
Derföre jag fyller tjoget.
Strofen är ej full som jag,
In i hamnen vill jag styra,
Derföre till godo tag
Denna gång med tjugufyra!

Altarena.

Hur mycken andakt i landet röjs!
Hur religiösa bli våra bygder!
Din panna, Laura, till altar höjs —
Åt sanningen och de ädla dygder.
Fritänkarn sjelf faller häpen ner
Och tror på Gudomen och tillber.

Låt vilden dyrka, så godt han kan,
Den sol, som flammar ifrån det höga;
Jag dyrkar solen jag, liksom han,
Men dyrkar henne uti ditt öga.
Det känslans, godhetens altar är,
Och lågan evig, som Vestas, der.

Du vet: af sorgen är lifvet tryckt,
Men se, till tröst har en Gud för nöjet
På dina läppar ett altar byggt
Åt Gratierna och det ljufva löjet.
Der firas tusende kyssars fest,
Hur skönt att der vara offerprest!

Min andakt stiger. Han höjs din barm,
Begärens, kärlekens, nöjets altar,
All jordisk tjusnings; men till min harm
Jag aldrig gudstjensten der förvaltar.
Dess helgdom gömmer en altarduk
Och mig bortvisar han afundsjuk.

— — — — —

—

Jorden och Årstiderna.

En gång Jorden, stackars fru,
Efter hvad som ryktet larmar,
Låg och frös, som hon gör nu,
I den gamla Vintrens armar.

Trög var gubben; ty begrip
Att hans styrkas tid var faren;
Dock — som han var enda karlen,
Frun var trogen *par principe*.

Ung och glad och yr steg Våren
Som en Amor ner ur skyn;
Rosor blommade på hyn,
Rosor doftade ur håren.

Kärlek, suckar, harm och prut,
Frun i hemlighet charmerad,
Apparencen väl sauverad,
Dygdigt motstånd, lyckligt slut.

Sommarn kom, så stark, så frodig,
Varm och eldig på allt sätt.
Damen, kristligt tålmodig,
Led — och gaf den starke rätt.

Dock, hur snart ens eld förgår en,
Helst med fruntimmer af ton!
Hösten sågs, en man till åren.
Glad tog Sommarn permission.

Åter nya komplimenter.
Rik är Hösten, som ni vet,
Och med passande presenter
Vann han damens tacksamhet.

Ack! men se hans lockar gråna,
Snart är han en vissnad hamn:
Terra lägger sig att tråna
Än en gång i Vintrens famn.

Från den tiden, vår fru moder,
(Se, hvad vanan dock förmår!)
Har, till trots af bytta moder,
Fyra älskare hvar år.

Jordens döttrar! hvilken lära
För er hela sköna ätt!
Är det icke dottrens ära,
Om hon brås på mödernet?

Förlofvade och Giffta.

Förlofvad gick Adam i lustgården grön,
Bredvid honom Eva den väna.
Det par var så kärligt, den park var så skön,
Och Herranom skulle de tjena.

De kysstes, de smektes i oskyldig ro,
Anständigt gick allting till väga.
De svuro för stjernor och måne sin tro,
Som ännu förlofvade pläga.

Den naknaergal spelar i palmernas topp,
Den vårvind far sval öfver näset,
Och fjärlarna domna på rosornas knopp,
Och dufvorna kyssas i gräset.

Och nejden var enslig och natten kom på,
Den älskande barm börjar svälla.
Den vägrade frukten han lockade så —
De föllo, de syndiga sälla.

”Skandalen är arg, — konsistorium skrek —
Den fallna till äkta han tage!”
Och straxt sändes ut för att sluta den lek
En engel med kappa och krage.

Och nu blef det lysning och vigsel utaf
Och bröllop på vanliga viset;
Men se'n svängde engeln sin flammande staf
Och körde dem ur paradiset.

Och sörjande drogo de, herre och fru,
I äktenskaps-öcknen att vandra:
En kyss sände de emot Eden ännu,
Men kysste ej mera hvarandra.

Trolofvade jungfru, trolofvade sven,
Till brudstolen skynden så varligt!
Förlofningens Eden ej öppnas igen,
Och fallet, det sköna, är farligt.

Till Elof Tegnér*vid dess giftermål.*

Kom, o broder! jag vill trycka
Varmare din hand än förr,
Ty du står framför din lycka
I ditt dunkla ödes dörr.
Du har byggt din egen hydda
Och en maka fört dertill,
Och ditt hopp, det länge flydda,
Det bevingade, står still. —

På den korta banan mellan
Graf och vagga, som fylls mest
Af vår dårskap opp, är sällan
Rum för någon glädjefest.
Broder! äfven för de sälla
Är hvar skön och lycklig stund
En oasis i öcknens rund;
Låt oss dricka af dess källa,
Låt oss hvila i dess lund!

Ser du, jag har föregått dig
Med min ringa föresyn; —
Liksom dig, så har man spått mig
Himlen här inunder skyn.
Broder! ingen himmelsk gåfva
Njutes oqvald på vår jord;
Dikten är så snar att lofva,
Blott förnuftet håller ord.
Låt poëten gerna rosa
Sina ideal, — hvad mer?
Verklighetens lif är prosa,
Här och der en vers du ser.
Svärmeriet har förstorat
Huslighetens lycka. — Nej,
Paradiset är förloradt
Och på jorden fins det ej.
Natten söfde icke, solen
Sken ej på en enda blott,
Som var nöjd med hvad han fått, —
Och du vigs vid kullerstolen,
Icke vid din sällhet blott.
Fritt för stjernorna, för månen
Svärj din lycka, svärj din tro,
Tro mig: i de Giftas bo
Är Bekymret äldste sonen.
När, utom en syndig kropp,

Som vill födas och förplägas,
Andra kapital ej ägas
Än det slag, som säges opp; —
När man icke vill förränta
Ut sitt tänkesätt, ej vänta
Något af de Storas stöd,
Och ej äta annat bröd
Än det bästa — det förtjenta; —
O! då händer någon hvar
Att han somnar, att han vaknar
Mindre glad, än förr han var,
Och rätt många skatter saknar,
Fast han ock den äkta har.
Mången kraft, som världen eggjar,
Mången yppig ros, som hör
Till den fria luften, dör
Ut emellan fyra väggar; —
Hjertat, förr så rikt, blir ack!
Fattigt, såsom Svenska Banken,
Och den vilde skenarn, tanken,
Blir en sedesam Vallack.
Verlden krymper hop, vårt väsen
Växer fast till slut, likt gräsen
På sin tufva, i en punkt,
Och vår egendom, vår smärta,
Känd uti ett annat hjerta,
Trycker sinnet dubbelt tungt. —

Släng min brudskrift under bordet!
Hittills spår den intet godt;
Det är orätt, men, jag svor det,
Jag vill skriva sanning blott.
Alltså vidare i texten:
Menniskan är aldrig nöjd,
Lik en man af måttlig höjd,
Som med jättar mäter växten,
Mäter hon sin lefnads-fröjd
Med de höga idealen, —
Och jemt deri är hon galen.
Blott för sångmön, stackars nymf,
Är och blir det alltid skymf
Att ej nå dem eller — tiga;
Men i hvardagslifvet stiga
De ej ner från sin Olymp.
Derför bör *den* klokast skattas,
Som den gyllne regeln mins:
Att värdera hvad som fins
Och ej endast hvad som fattas.
Fordra icke hundrafaldt
Af hvart korn, som gror och knoppas!
Vänta missväxt-år, och hoppas
Litet, att ej sakna allt!
O! om blott vi flygten dämpe
Utaf vårt förmättna hopp,

Bygges ännu lätt en Tempe
 Inom egna väggar opp.
 Ej som det plär föreställas
 Uti diktens gyllne Hellas,
 Men som livvets Nord det fått, —
 Ej de saligas, men sällas,
 Ej gudomligt, menskligt blott.
 Vägen blir ej mer så ledsam,
 Ej så tunga dina spår,
 När en maka hos dig står,
 Som bland stormar, lik en fredsam
 Härold mellan härar, går;
 Som sin hälft af livvets börda
 Uppå trogna skuldror tar,
 Varning för den vilseförda
 Och en famn för hvilat har.
 Lycklig dock, trots allt bekymmer,
 Trots min brudskrift, lycklig den,
 Som från dagens möda rymmer
 I en makas famn igen,
 Som med glädjens lätta miner
 Mot förstämde drömmarn går,
 Och vid egen brasa tiner
 Isen ur den frusnes hår,
 Och det enkla bordet dukar,
 Der ej yppigheten slukan

Flitens lön och sinnets ro,
Och den sängen bäddar sedan,
Der två tvilling-gudar redan,
Kärleken och Sömnen, bo.
Stojar ej det yra nöjet
I hans boning mer hvar dag,
Stannar skämtet qvar och löjet
I hans fordna brödralag, —
Svärmar han ej mera, klingar
Ej hans glans, hans lyra mer,
Fäller Fantasien ner
Sina trötta Merkurs-vingar;
O hvad mer! — det återstår
Dock af sällhet mången annan:
Sanning med den öppna pannan,
Vishet med det hvita hår,
Och det sjelfbestånd, som håller,
Liksom verlden, sjelf sig opp,
Och den stilla dygd, som våller
Sinnesfrid och mod och hopp,
Och de nöjens mängd, som komma
Utan ånger, utan agg,
Och på hvarje lifvets blomma
Falla som en morgondagg,
O! hur lätt är att försaka
Mången stormig ungdoms-smak,

När man endast först en maka
Kysser under eget tak; —
Och när flärdens hundra mönster
Flyga med sitt spann förbi,
O, hur lätt att från sitt fönster
Le åt dårskapen deri! —
Och der falla många taggar
Ifrån lifvets törnros hän,
När du först en ättling vaggar
Uppå faderliga knän. —

Jag, som annars plägar rimma
Eller grubbla bort hvar timma,
Stulen från en tröttsam dag,
Skådar nu med välbehag
Huru i de spädas sinnen
Mina bleka barndomsminnen
Färgas åter drag för drag.
Hvilket lif i hvarje åder,
Deras själ hur ren, hur vek!
Hvilken helig oskuld råder
Ännu i de frommas lek!
Hur den himlaburna anden,
Ännu främling här i landen,
Skjuter vingar småningom,

Och

Och den långa natten viker,
Och en bättre verlds relik
Samlas, lifvas, bildas om!
När man då de späda manar
Till sitt bröst och håller der,
Och ens hjerta, vidgadt, anar
Hur en Gud sin verld har kär;
O! då ljusnar allt, då tiger
Hvart bekymmer, jorden ler,
Och den fulla himlen stiger
I ett menskligt hjerta ner.

Från de töckenhöljda fälten,
Hvilka Östersjön och Belten
Piska med en fuktig vind,
Är det långt till dessa ställen,
Hvarest Claras våg från fjällen
Löper som en jagad hind.
Men fast också floder vandra
Mellan oss, fast berg stå opp;
Våra hjertan nå hvarandra,
Våra sorger, våra hopp.
Derför, hur sig lyckan vänder,
Låt oss älska mer och mer

Först hvarann och sedan fler,
Och ej gå med tomma händer
Ifrån lifvets Zenith ner!
Glömda, oberömda flykte
Våra dagar, men vårt namn
Skall ej dö, fast intet rykte
Tar det i sin falska famn,
Blott en son är kvar, som vårdar
Våra minnen och de frön,
Som vi sått i tidens gårdar
För det Goda, ej för lön.
Och när åldern ändtligt bockar
Våra trötta skullror ner,
Och med silfverhvita lockar
In i evigheten ser;
O, då hoppas jag vi vandra
Hand i hand, då hoppas jag
Vi få hvila med hvarandra
Uti samma graf en dag!

Till Elof Tegnér's brud.

Du står vid kullerstoln. Din fria republik
Förbyts i monarki. Du svär de helga eder,
Och vexlar ringarna, och rodnar, och är lik
En engel, då han ser ur aftonrodnan neder.

Allt går ordentligt se'n. Lyckönskningar och
gråt,
Och platta skämt och stoj, som det vid bröllop
plägar.
Man bryr den arma brud. Man följs till bor-
det åt,
Och rundt kring laget går den fulla tröstebägar.

Men bålen når sitt slut, och dagen äfven sitt,
Igenom fönstrens rund de matta stjernor blicka.
Man blir likväl en gång de tröga gäster qvitt:
Välkommen, sköna fru! farväl, du sköna flicka!

Hvad rika ämnen här till kärlekens beröm!
Hur mången herrlig scène att måla con amore,
Om blott jag drömde än min ungdoms gyllne
dröm,
Om jag blott än en gång i fordna dagar vore!

Men ack! här sitter jag uppå min trädstol qvar
Och kan ej måla ens en sällhet, som mig rymmer.
På lama vingar re'n min sångmö från mig far
Och lemnar platsen fri för sjukdom och be-
kymmer.

Men kommer jag en gång till edra bygder än,
Då skall du från min själ de mörka andar
banna,
Ge tigaren sin röst, sitt flydda mod igen,
Och jaga molnen bort från öcknen af hans panna.

Till dess förljufva du en lycklig makes dar,
Och tänk en gång ibland på grubblaren i söder,
Som ingen glädje mer och inga rim har qvar,
Men dock är säll att ha den sällaste af bröder.

Eskulap.

(Svar på en parodi.)

Febus hade han till far,
Gjorde piller och mixturer
Och, der ingen fara var,
Utmärkt lyckeliga kurer.

Men, som detta kall är trist,
Och som Febi son, kan tänka,
Ville han som Bellettrist
Också i provinsen blänka.

Doktors lynne var ej godt,
Gerna såg han allting klandras,
Och för egen ära blott
Göt han litet gift i andras.

Men hvad sker? En oblid makt
Spelte vår poët det streket
Att hvar rad, som han frambragt,
Luktade från Apothekeket.

Och hans vers, af galla full,
Duglös var som hans recepter,
Och, om ej för nyttans skull,
Ingen frågade derefter.

Febus skrek med vredgad blick:
”Lär din fingerklåda styra!
Håll min mage du i skick
Och bry dig ej om min lyra!

”Blott i *din* metier var dum!
Spara dina melodier!
Först, när ej fins opium,
Kan du — skrifva parodier.”

Skrämd han hörde Febi bud
Och, hvad man så sällan röner,
Tog reson, fast han var Gud; —
Men hans söner, ack, hans söner!

Till en Kunglig Sekter
på dess födelsedag.

Till hvad för nytta kunnat vara,
Att en Sekter blef född, min vän,
Jag ofta önskat att förklara,
Men aldrig rätt begripit än;
Men när man punsch oss därför ger,
Hvem är, som då ej nyttan ser?

Hvad skäl för oss att gratulera!
Hur mycket bättre tar det lag
Uti kansliet att kopiera
Än uti poésien, som jag.
Du skrifver af, jag skrifver hop;
Hvem af oss kommer mest i rop?

Snart kunglig fullmakt uppå fickan,
Lön, som går till bevillning åt,
Ackord om tjensten och om flickan,
Gnabb, hushållsgräl och barnagråt,
Och slutlig kröning, kära du,
Af lifsens krona och din fru.

Se der den lott åt våra dagar
En lycklig stjernas gunst beskär!
En bål af tårar ödet lagar,
Men vi ha en af arack här.
I väntan låt oss tömma den!
Din lyckas skål, vår bror och vän.

Till Damerna*vid Magister-promotionen i Lund*

1808.

Kriget rasar öfver Norden. Tiden
Har löst bojan, der hvar Furie stod.
Årets morgon är i storm förliden,
Och dess middag rodnar än af blod.

Dock vi fire Pindens lugna fester,
Dock vi bygge uppå krigisk strand
Sångmöns altar, liksom lundens gäster
Sjunga än, fast nejden står i brand.

Eder blick det unga hjertat fångar;
Leden fången genom lifvets land,
Liksom genom Labyrinthens gångar
Theseus leddes af en skönhets hand!

Hård är mannen. På den brända kinden
Rinner ingen tår för likars väl.
Lätt som eolsharpan rörs af vinden,
Röres af hvar känsla qvinnans själ.

Öfver tiden, öfver verdens gränser
Gripa mannens vilda planer opp;
Längst der rymdens sista stjerna glänser
Trött han jagar sitt förmättna hopp.

Men för stundens sköna glädje buren,
Född för verklighetens milda ljus,
Qvinnan förer honom till Naturen,
Som en bror hem till sin moders hus.

Så förenas Dikten med det Sanna,
Skönhet mildrar hvarje kraft till slut,
Och på lifvets allvarsamma panna
Plånar lätt hvar tankfull fåra ut.

Friden komma skall en dag och skaka
Gyllne vingar öfver stad och bygd:
Lycklig den bland oss, som med en maka
Då drar hem i egen hyddas skygd;

På hvars tröskel endast vänskap stiger,
Ur hvars fönster endast glädjen ler,
Och den engel, som vid porten niger,
Goda flickor! är blott en af er.

Kloster-ruinerna.

Stå stilla, vandrare, och se dig om!
Här reste sig från gråa ålderdomen
Ett kloster, heligt då, — men tiden kom
Och gjorde hemgång uti helgedomen.

Dess murar nitet fogat fast ihop,
Men sekler trängde sig med våld emellan.
Nu till dess gård drar ingen pilgrims-hop,
Och ingen offerar i den helga källan.

Igenom porten är blott vindens gång,
Den vida rund, de djupa hvalf stå öde;
Från loften skrika ufvarne sin sång,
Men under slumra ändå tryggt de döde.

Se, tidens vishet åt legenden ler,
Och tviflarns fötter på relikn trampa;
Jag vördar, forntidsminnen, ännu er,
Och tänder åter er förtärda lampa.

Från dessa murar skyggde våld och brott,
Här ostörd vishet världens gång betraktat:
Inunder hvalfven salig andakt gått,
Och frid, lik Edens engel, porten vaktat.

Hvad trogna knäfall dessa hållar nött!
Hvad kraft förnummen i de helga orden!
Här anden, lågande, sitt ursprung mött,
För himlen lefvande och död för jorden.

O sägen, skuggor, ur er natt likväl:
Var edert lif af lidandet förgäta?
Var det blott frid, som bodde i er själ,
Och knäföll ingen sorg för stepbeläta?

Hvem svarar? Ack! blott lifvet klaga vet,
Och smärtans tecken i sitt våld det äger.
I grafven torkar ögat ut, som gret,
Och intet öra hör hvad döden säger.

Der — inom denna sönderfallna dörr,
Der mörka vålnader vid midnatt synas,
Der suckade kanske en nunna förr,
En blomma ställd vid korsets fot att tynas.

Den blinda vantron med förfärlig hand
Vigt in dess vår åt himmelen och döden.
Hvad voro mot ett radband hjertats band,
Mot himlens ära hvad var menskonöden?

På denna mossbetäckta stenkänk satt,
I skygd af dessa sekelsgamla ekar,
Hon kanske också mången månskensnatt
Och mindes gråtande sin barndoms lekar.

Hur qvald den sjuttonåra himlabrud!
Af älskarns kyssar i dess själ hvad minnen!
Dess tankar sträfvade med makt till Gud,
Men ack! till jorden sträfvade dess sinnen.

Hon täljer ut och täljer om igen
Sitt radband, suckande sitt Ave stammar;
Men under doket trånar ögat än,
Och samma hjerta under slöjan flamar.

Hvi ger religionen ej sin dotter tröst?
Hvi hör ej Kristi mor dess bön, som klagar?
Ack! hvi så syndig blef naturens röst?
Och hvi så hårda blefvo himlens lagar?

Vid krucifixet kallnade dess mund,
 Och kinden blektes af den heta smärta;
 Från sjunkna ögon flydde hvilans blund,
 Ty jord och himmel stridde i dess hjerta.

Så, okänd Heloisa, småningom
 Hon tärdes af, blef bortdöd och begrafven,
 Och ingen Pope med sångens trolldom kom
 Att väcka hennes minne opp af grafven.

Frid med din skugga! Du är hämnad re'n,
 Försvunna äro dina helgon alla.
 De trifes icke uti dagens sken,
 Der *Gud* står qvar, men alla *Gudar* falla.

Ej Isis söker mer sin döda vän,
 Ej lejonhöfdad Mithras dagen tänder;
 Titaners slägte står ej opp igen,
 Fast blixten slocknat i Kronions händer.

Och djupt förgömd bland fjällens skrefvor bor
 Den Göthiska, den blodbestrukna stoden,
 Ty på sin hammar sofver AsaThor
 Och ingen kämpe gästar mer hos Oden.

Hans altar bröts för helgonens omkull:
De hade ock sin tid, som sommarfjärnen;
Nu vandrar plogen i den vigda mull,
Och barnen leka med de helga kärnen.

Herthas barn.

Fordom grönlockade Hertha
Älskade himmelens Gud.
Se, i sin famn, vid sitt hjerta
Håller han ännu sin brud.

Arfvingar hade han tvenne
(Kärleken arfvingar ger):
Sonen bråddes på henne,
Dottren på fädernet mer.

Tålmod kallades gossen.
Modren med sorg honom när;
Och, som de nattliga blossen,
Bleknadt hans anlete är.

Stafven med törniga taggar
Stöder — och sårar hans arm.
Striden, den eviga, vaggar
Han i sin suckande barm.

Stilla

Stilla han vandrar och dyster,
Ögat till jorden slår ner.
Hoppet, hans skönare syster,
Pekar åt himlen och ler.

Lefvande är hon som tankan,
Glad som den blommande vår,
Och med en bindel af rankan
Fästes dess flygande hår.

Brodren med plågorna fäktar
Tröttad, men manlig och fast.
Systemen, den vingade, fläktar,
Och de fly alla med hast.

LjusAlfer! Svärjen oss begge,
Svärjen oss huldhet och tro!
Följen oss, tilldess vi lägga
Ner våra hufvud till ro.

Kämpande son utaf Hertha,
Håll mig i stormarna opp!
Trösta mitt lidande hjerta,
Himmelens dotter, du Hopp.

Strövers.*1. I Album på Löberöd.*

Förgätet, okänt var mitt namn,
 — Jag sökte ej, jag vann ej ryktets heder —
 Men det togs upp i Minnets famn
 Ifrån den stund jag skref det upp hos eder.

---

2. Hopp och Minne.

*H*opp och minne man mig prisa vill,
 Men hvad är dock slutligt dermed vunnet?
 Hvad jag hoppas kärt är än ej till,
 Hvad jag minnes kärt är re'n försvunnet.

---

3. Bästa rådet.

Blott du sjelf ditt öde räddar,
 — Annan visdom vet jag icke af —
 Och du ligger som du sjelf dig bäddar,
 Till och med uti din graf.

C. A. Tiliander*.

Broder, du är fallen! I sin knoppning
Höstad är din vår.
Lik Neapels vinberg, vår förhoppning
På volkaner står.

Broder, tiden flyger hän, och vingen
Mördar i hvart slag.
Trängre blir och ständigt trängre ringen
Af vårt brödralag.

Du, den ädlaste deri, den bäste,
Som oss älskat än,
Hof ditt öga opp till stjernströdt fäste
Och for hem igen.

Så förmultnar, djupt i grafven, kärnan
Af det hopp, vi satt.
Carolina! så har morgonstjernen
Slocknat i din natt.

---

* Astronomiæ Observator och lycklig Latinsk skald. Död
1806.

Ty hvar står den bland oss, som kan lyfta
Än en blick så klar?
Hvar är tankens örn, som från sin klyfta
Så mot solen far?

Hvar fins mer ett bröst så sannt, så redligt,
Af så Göthisk tro,
Lik den dal bland Alperna, der fredligt
Blott de gode bo?

Hur sokratisk, huru glad din stadga!
Med hvad hjertlig tack
Tog du nöjet, blåste bort dess fradga,
Och dess nektar drack.

Gick du hän kanske till mulna pligter,
Mödan sjelf blef skämt.
Ingen nyck var din. Som Themis' vigter
Stod ditt sinne jemnt.

Sjäng du bland oss att ur grafven kalla
Minnet af en vän,
Är Ovidii lyra, ropte alla,
Qvar i Schytien än?

Enkelt var ditt väsen, ville skona
För sitt lof en hvar.
Lugn och blygsamt, som en brud sin krona,
Du ditt värde bar.

Huru lyckan lyste dina öden,
Hur din stjärna brann,
Ingen ovän fann du, och blott döden
Var din afundsman.

Ädle vän, hur mången sällsynt gåfva,
Huru mången dygd
Gick i förtid ner med dig att sofva
Uti grafvens skygd!

O! var då ditt hjerta, var ditt snille
Utan gagn oss skänkt?
Är det borta, allt hvad godt du ville,
Allt hvad sannt du tänkt?

Nej, vi äro icke hvad vi skola,
Fast vår dag tar slut.
Nej, hvad lifvet börjat i sin skola
Bildar grafven ut.

Och hvad godt, hvad ädelt vi den lemne,
Vädren ej förströ.
Evigst lefver, som en Gud, dess ämne,
Fast dess former dö.

O, så lef och verka i det höga,
Dina stjernor ställ,
Och till mig se ner med deras öga
Någon enslig qväll,

Då jag sorgsen i mitt fönster sitter
Och din bortgång mins,
Och hvar tröstlös lärdom, hvarje bitter,
Som af lifvet vins;

Och dock känner, att i menskligheten
Något heligt bor,
Och mitt hjerta fylls af evigheten,
Dit din ande for.

L. P. Munthe *.

Dygd och Vishet äro blyga,
Tysta genom lifvet gå,
Värma, lära, öfvertyga,
Men som blomsterdoft förflyga
Deras stilla lof ändå.
Släkten uppstå och försvinna,
Dagen kommer, dagen far,
Och den långa glömskan tar
Deras ära. — Sånggudinna,
Säg oss hvad den ädle var!

Hvad han var? O att jag finge
Denna fjäder, snillet har
Dragit ur en engels vinge,
För att teckna hvad han var;
För att måla oförfeladt
Minen af hans sköna själ,
Af allt ädelt, som han velat,
Som han tänkt för menskors väl;

---

* Professor i Moral-filosofien vid Lunds akademi. Död 1807.

Hur han talade så gerna
Om det mål, vi sträfva till,
Om vår pligt, lik Nordens stjerna,
Som, när himlen hvälfs, står still;
Hvilket heligt hat han närde
Mot hvar handling fegsint klok,
Hur han ur sitt hjerta lärde
Skönare än ur sin bok;
Hur han dömde tingens värden
Sannt och ljust, men blygt likväl,
Huru rent han speglat verlden
I sin fördomsfria själ;
Huru skildt från hvar förläsen,
Från hvar sträfsint vishets blygd,
Huru menskligt skönt hans väsen,
Hur sokratiskt glad hans dygd;
Hur han afskytt att förnedra
Om han haft en ovän än;
Hur han älskade en vän,
Fann en vällust i att hedra,
I att offra sig för den. —
Penseln faller mig ur handen,
Nej, ej måla, sörja blott
Vill jag denne gode anden,
Som till högre vänner gått.
Här, der helig allvar tiger

Öfver grafven aningsfull,
Hvilken är den man, som stiger
Med ett tadel på hans mull?
Hvar är den ibland oss alla,
Som ej honom hade kär?
Hvilka hjertan äro kalla,
Hvilket öga tårlöst här?

Sanningen var hans Gudinna,
Sanning sökte han och fann,
Som en stoftets medborgsman,
Som de dödlige den finna.
Vid den döda bokstafs tvång
Ville han ej slafviskt fjettra
Hennes ande, hennes gång;
Blygdes icke att förbättra
Hvad han irrat sjelf en gång;
Trodde ej, att staten lider
Vid hvart nytändt ljus, hon sprider,
Vid hvar tanke, förr ej lärd;
Icke att Gudinnan strider
Blott med ett förrostadt svärd.
Men dess segrar glad han hörde,
Och han följde oförsagdt
Tidehvarfvets vagn, som körde

Genom mången okänd trakt.
Ingen pedantism förstämde
Harmonien utaf hans själ,
Ej Minervas ugglas skrämde
Gratierna bort likväl.
Hur den gamle Vises panna
Klarnade, hur slog hans bröst
Hvarje gång vid sångens röst;
Ty det Sköna och det Sanna
Rymdes begge lika väl
I hans himmelsvida själ.
Glada dar, jag kallar eder,
Sköna stunder af mitt lif,
Då hans öra sänktes neder
Till min sångmös tidsfördrif,
Varnade den oerfarna,
Muntrade den rädda opp,
Och bjöd mången stjerna klarna
Uti natten af dess hopp.
Ädle man, haf tack, haf evigt
Tack för hvarje lycklig gång,
Som en dygd mitt hjerta häfvit,
Som en sanning höjt min sång;
Tack ännu i evigheten
För hvar ren och skön gestalt,
Jag trott se i dödligheten,

För min tro på menskligheten,
För mitt hopp, för allt, för allt!

I det obekanta höga,
Dit du for, sök opp din KANT,
Skåda med förklaradt öga
Grunden till allt Skönt och Sannt;
Se i ödets protokoller,
Huru dygdens räkning står;
Spörj hvart släktet med sitt joller,
Med sitt Uriebref dock går;
Hvarför hydran fins, som blöder
I vår barm vid pligtens bud,
Hvarför pelarn göms, som stöder
Bryggan mellan oss och Gud:
Hvi så mycket ädelt, påtänkt
Till vårt slägtes väl, förgås:
Och hvar annan gåta, fåfängt
Forskad ännu ibland oss,
Då vid lifvets fönstergaller
Du satt qvar med oss, och såg
Ut åt himlen, och der låg
Dimma för din blick, som faller,
Säkert faller, ofvan skyn,
Som ett kläde från din syn.

Säkert minnets turturdufva
Flyger öfver grafvens rand,
Döden löser ej de ljufva
Sammanstämda själars band.
Derför dela än vår smärta,
Hör din vän ännu en gång,
Fyll ännu ibland hans hjerta
Med din himmel, fyll hans sång!
Tag emot hvar tår, vi blande
I ditt stoft med sorgsen själ,
Och farväl, du gode ande,
Ädle vän, ett långt farväl!
Mången tidens bölja seglar
Uti evigheten in,
Mången graf sin mun förseglar,
Förr'n härnäst sig himlen speglar
I en själ så skön som din.

M. Thelin*.*(På Nyårsafton)*

Se, min aftonbrasa brinner neder
Och det gamla året likaså;
Nästa ögonblick sin aska breder
Öfver begge två.

Lik en afsatt kung, hvars spira säljes,
Oblidt det af fordna slafvar döms;
Allt det onda, som det stiftat, täljes,
Allt det goda glöms.

Arme gamle, från hvars kala hjessa
Kronan faller denna natt ännu,
Icke vill jag smäda dig som dessa,
Som en ann' var du.

Många glada stunder, många mulna
Har du fört inom min trånga dörr.
Lifvets ängar grönska upp och gulna
Nu så väl som förr.

---

* Adjunkt vid Lunds akademi. Död 1807.

Dock en lyckligare må dig lofva,
Jag fick mindre än du tog igen:
Allt för ringa var din knappa gåfva,
Då jag mist en vän.

Nyss åt haf och dimma öfverlåten
Satt han med mig; men från vredgad sjö
Steg han tyst och bleknande ur båten
På en okänd ö:

Der det goda sig en fristad stiftar,
Och den tysta friden solar sig:
Med sin näsduk står han der och viftar
Ett farväl åt mig.

Ack! dess grottor ingen vårvind friskar,
Intet budskap ur dess dalar far.
Minnet blott med bleka läppar hviskar
Hvad du för oss var.

Ädle broder, alltför tidigt gången,
Icke vill du glömma oss, o nej.
Men förlåt den allt för sena sången!
Sorgen skyndar ej. —

Du, som stiger redan för att hyllas
Upp för trappan af din kungastol:
Skall din bana utan tårar fyllas,
Unga nyårssol?

O kanhända — så det vill mig ana —
Förr'n du gått i vesterns kamrar in,
Hvålfver öfver vänners graf din bana,
Eller öfver min.

E. Rosenblad*.

Låt mig dela eder sorg, J gode!
 Jag vill gråta honom, också jag.
 Ve mitt hjerta, om jag orörd stode
 Vid de ädles lidande en dag.
 Och du yngling, af ditt namn, din ära,
 Af din lycka dock ej fästad här!
 Jag vill vandra till din graf och lära,
 Lära suckande hvad lifvet är.

Ty hvad sinne har ditt fall ej slagit?
 Hvar står den, som ingen suck dig gaf?
 Mången ädel tafla har du tagit
 Ouppvecklade med dig i din graf.
 Mången ämnad dygd och stort exempel
 Föll med dig att icke uppstå mer,
 Lik den tomtning till ett präktigt tempel,
 Som en vredgad åska bryter ner.

Fast ej fanor öfver grafven sväfva,
 Fast ditt rykte än ej fullväxt var,

Ädle

---

* Kornett. Död 1808.

Ädle yngling! skall ej sången jäfva
 Att ta opp ditt namn i sitt förvar.
 O! hur mycket annat än bedrifter
 Gör vårt värde bort vid lifvets gräns!
 Ära öfver våra hjeltars grifter,
 Dessa blommor öfver ynglingens!

Hvar står dygden renast, menskligheten
 Störst, om icke för en ynglings själ,
 Innan plågan och erfarenheten
 Diktens skatter från hans hjerta stjal?
 Kärlek, som blott andras väl begärde,
 Brödra-tro, som den i fabeln fanns,
 Mod till offer, dröm om menskovärde, —
 O! lef i hvart hjerta som i hans!

Helga ära! svåra dygders moder!
 Lik hvar ädel, älskade han dig:
 Som en kolonnad af ärestoder
 Ville han se åren stå kring sig.
 Klaga, sorgsna vålnad, på ditt öde!
 Lifvets nöjen gaf du hän med köld,
 Ack, men klaga: till de store döde
 Steg du neder med en omärkt sköld.

H

Dock, kanske uti den långa natten
Blir han tung den krans, som ryktet band.
Kanske tvätta alla Lethes vatten
Icke blodet ifrån hjeltens hand.
Väl dig, yngling, att du ren dig ställer
För den domstol, dit vi alla gå.
Kring ditt minne såsom eterneller
Endast fridens blyga dygder stå.

Som en vacker vårdag var hans sinne,
Klart och lugnt och varmt och gladt som den.
Misstrons svarta moln smalt bort derinne,
Hela världen var hans hulda vän.
Hjertligt bjöd han banden åt den skara,
Som stod lägre än han sjelf ännu;
Fördom! ädlare än du vill vara,
Högmod! mera verkligt hög än du.

Lyckan villigt åt hans dar sig skänkte,
Mer hans gäldnär än hans blinda vän,
Och der andra på dess njutning tänkte,
Tänkte han på att förtjena den.
Re'n vid foten af den branta kullen,
Der hon bor, och viss att toppen nå,
Gick han trygg; — nu är han stoft i mullen,
Och hans lycka trampar vandrarn på.

När jag såg hans ungdom, frisk som våren,
 Styrkan, glädjen i hans rena blick,
 Icke trodde jag, det var till båren,
 Som han hän utur vår samling gick.
 O! hvad är dock lifvet? Tryck, med smärta
 Tryck hvar vän, du har, intill din barm!
 Bröder, sen! — der brast ett ädelt hjerta;
 Svea, se! — der föll en mäktig arm.

Gamle fader! molnens här sig skockar,
 Ingen aftonrodnad lyser mer,
 Stormen far i dina hvita lockar,
 Gamle fader, böj din hjessa ner!
 Ve dig, lifvets fjällar äro höga;
 Ingen son skall stödja dina fjät.
 Ve dig; emot himlen lyfts ditt öga;
 Ingen, ingen son skall sluta det.

Och, du moder! jag har sett din smärta,
 Jag har hört den djupa suck, som går
 Från ditt lidande och milda hjerta,
 Likt den luta, som blott sorgen slår!
 När jag såg dig stilla öfverlåten
 Åt dig sjelf, åt smärta och Försyn,
 Trodde jag mig se din son begråten
 Af en engel, flyttad ner ur skyn.

Evigt, utan hjälp, ditt hopp är fallet
 Som en bläddra uppå Stygens våg.
 Tomt, som paradiset efter fallet,
 Står hvart ställe, der du honom såg.
 Ack! när solen utur böljan stiger,
 När hon rinner uti böljan ner,
 Ropar du hans namn. Men grafven tiger,
 Eko svarar dig — och ingen mer.

Ensam vakar du i midnattsstunden,
 Tyst är natten, himmelen är klar:
 Susade det icke der i lunden?
 Lyssna! kanske det hans vålnad var.
 Kanske, ömkande en moders öden,
 Kom han med en kyss, ett famntag än?
 Bort, — hans famn är kall, hans kyss är döden —
 Bort, olyckliga, och gråt igen!

Bleknad hänger uti vester månen,
 Stjernan ser på dina tysta qual,
 Vinden suckar: han är borta sonen,
 Han är borta, svara berg och dal.
 Ack ja, borta är han. Fåfängt ilar
 Din försagda blick kring nejden der.
 Ej en gång hans kära aska hvilar
 I den torfva, som dig ännu bär.

Kom och räck mig handen! Jag har gråtit
Hvad jag älskade så högt som du.
Mången sorglig stund jag re'n förlåtit,
Mången väntar mig kanske ännu.
Lär mig du den svåra konst, du äger,
Som ej trotsar plågan, men fördrar,
Och oss äfven under tårar säger,
Att ditt hjerta dock en sällhet har.

Njut den tröst, att han var känd och saknad,
Som ock du en mulen dag skall bli.
Lättsinneten sjelf, ur yrseln vaknad,
Helsar stoftet, då hon går förbi.
Börden, skönheten, förtjensten unnat
Tårar åt hans minne mången gång.
Äfven jag har gifvit hvad jag kunnat:
Saknans suckar och en hjertlig sång.

Broder! denna helsning öfver stjernor,
Detta handslag i de dödas land!
Låt oss tro, att ödets blinda tärnor
Ledas likväl af en faders hand;
Låt oss tro, att genom grafven hinner
Lifvet än med vårt försvunna hopp,
Likt den flod, som under jorden rinner
Att gå, renad, uti dagen opp.

Silfversparre*.

Hvarfår gråta vi den döde?
Föll han ej i vårens dar,
Innan lunden än stod öde,
Innan ängen härjad var?
Förr'n i kapp med tidens dårar
Han på lyckans branter lopp?
Förr'n han bergade med tårar
Höstens tomma kärftar opp?

Väl dig, krigare af Norden!
I den långa nattens köld
Ligger du på fosterjorden,
Som Spartanen på sin sköld:
Der bredvid ditt stoft sig höjer
Suckande det vilda haf,
Och den trötta solen dröjer
Längre för att se din graf.

O, hvem ville ej ha reglat
Tidens portar efter sig,

---

* Fallen i slaget vid Ratan 1810.

Hvilken ville ej ha seglat
Öfver glömskans våg med dig,
Innan än i Norden kändes
Nesa, fastän nederlag,
Innan Ratans skamfläck brändes
På vår ära in en dag?

Derför gläd dig du och gästa
I den gamle Odens sal!
Skynda dig, för Nordens bästa
Töm den skummande pokal,
Innan äfven bland de döde
Skymfas Sveas hjeltenamn,
Innan ryktet om vårt öde
Jagar dig ur Valhalls famn.

Du, hvars systerliga tårar
Falla mot den kalla jord,
Tro mig, lifvets glädje dårar,
Endast grafven håller ord.
Tro mig, mången yngling ginge
Gladt i dödens riken in,
Blott han visste, att han finge
På sitt stoft en tår som din.

N. Hesselén *.

Ifrån grafvarna vi vända åter,
Från förgängelsens och dödens rum.
Ljuset vill ej se hur dygden gråter,
Genom fönstren faller dagen skum.
Dödens tecken sal och gäster sira,
Tystnan herrskar uti svartklädt lag.
Det är saknans fest vi fira,
Det är sorgens högtidsdag.

Du, hvars aska jorden återbördar,
Du, hvars minne växer ur din graf,
Eternellen lik, den vintren vördar,
Blomstrande, fast ock dess stjelk bröts af,
Se från stjernor, der du vistas,
Se med mildhet från de blåa land
Ner på runorna, som ristas
På din urna af en olärd hand!

Ej på bördens tomma slump och flärden,
På dig sjelf din lycka stödde sig.

---

* Biskop i Lund. Död 1811.

Utur kojan steg du fram för världen,
Dina anor räknar du från dig.
Lik en bäck, bland ängens blommor faren,
Spegelklar och ren din lefnad låg.
Ingen afund häfte vid Tiaren,
Intet harmset öga stjernan såg.

Inga moln uppå prelatens panna
Skrämde ringheten ifrån hans dörr.
Med det Rätta, Redliga och Sanna
Räknade du slägt ännu som förr.
Dock fast intet hot din vilja tydde,
Fast hvart bud sin herrskardrägt tog af,
Styrkans högmod undrade — men lydde
Gubben, lutad mot sin graf.

Pedantismens mörka andar drogo
Långt ifrån din boning med sitt hot.
Gästfrihet och Glädje togo
På din tröskel vän och främling mot.
Med en min, som ej på vörtnad pockar
Med en väns, ej en beskyddares,
Satt du lugn bland dina silfverlockar
Som en kristnad Sokrates.

Mognad vishet låg i hvad du sade,
Sjelf i glädjens ton den låg ändå;
Ty ditt skämt, likt biet, hade
Icke honung blott, men gadd också,
Mången träffad narr med blygsel vände
Hem ifrån dig, undraude med skäl,
Att den lugne Vise kände
All hans galenskap så väl.

Stilla verka, gagnande försvinna,
Ej att prisas utaf bygd och hof,
Var det mål, du ville vinna,
Ensam främling för ditt eget lof;
Lik den dagg, som himlen droppa låter,
Endast nattens öra hör dess fall,
Men, när solen tändes åter,
Grönska både dal och vall.

Tvenne menskoåldrar gick du nära,
Hand i hand med Tiden, nöjd och god;
Ty du lyssnade till gubbens lära,
Och hans djupa ande du förstod.
Ingen hörde dig den gamle klandra,
Och när ändtligt delte sig er stråt,
Skildens J ifrån hvarandra,
Som två vänner skiljas åt.

Fredligt, fridens man, du hvile
I den jord, vi alla samlas i!
Oron, hatet och intrigen ile
Bäfvande din graf förbi!
Blott den stilla Sorgen smyge
Dit i natten, och det rädda Hopp:
Sångens milda svanor flyge
Från dess mullhög till din himmel opp!

Anmärkingar.

- Sid. 117. *Till min hembygd*. Stycket, författadt om våren 1804, var infördt i *Carlstads tidningar* för d. 9 Juni s. å.
- Sid. 122. *Den Vise*. Belönt 1804 af K. Götheborgska Wetten. och Witterh.-Sambället och infördt i dess Handlingar med motto: *Sub pedibusque videt nubes et sidera Daphnis*.
- Sid. 131. *Vid en borgarflickas graf*. Författadt i Dec. 1804 öfver Bryggaren Pahlsons enda dotter Anna Maria, död i Lund vid tjugu års ålder.
- Sid. 136. *Pindens faror*. Dedikation till Skaldens blifvande svärfader af afhandlingen: *de Diis Iliadis*. Lund 1804. De sista raderna af poëmet äro här ej upptagna.
- Sid. 155. *Fridsröster*. Författadt 1807.
- Sid. 161. *Resignationen*. Författadt 1808; af allmänheten ej känt förr än 1842, då det fanns infördt i en tidning.
- Sid. 181. Prinsessan Amalia Maria Charlotta, den andra i ordningen af Gustaf IV Adolfs döttrar.
- Sid. 186. *Krigssång för Skånska Landtvärnet*. Är här införd i sin äldsta form.
- Sid. 193. Med kursiv stil äro här de ställen ur poënets första upplaga betecknade, som vid omarbetningen blifvit bibehållna eller blott obetydligt förändrade.
- Sid. 204. *Svea*. Den äldre läsarten är i några strofer återställd. Poënets motto var: *Pro Patria*.
- Sid. 222. *Till en aflägsen älskarinna*. Författadt i Lund om våren 1804.
- Sid. 225. *Till den frånvarande*. Författadt vid Råmens bruk d. 12 Sept. 1805. — För de öfriga erotiska dikterna kan tiden ej med visshet angifvas, helst flera af dem bära spår af en sednare behandling.
- Sid. 245. *Jorden och Årstiderna*. 1805.
- Sid. 250. *Till Elof Tegnér vid dess giftermål*. Skrifvet i Lund om våren 1810.
- Sid. 259. *Till Elof Tegnér's brud*. De första fyra verserna använde Förf. i en sednare brudskrift 1813.
- Sid. 261. *Eskulap*. Till en läkare i Carlstad, som parodierat Tegnér's poëm *till hembygden*. (Jfr "Lefnadsteckningen" sid. LI). Motto: *Noli me tangere*.
- Sid. 274. *I Album på Löberöd*. Skrifvet den 13 Nov. 1808.
- Sid. 288. I denna graf-sång har Författaren gjort några sednare ändringar, som här begagnats.

Tillägg.

Med afslutandet af denna period äro de förnämsta af Skaldens ungdoms-dikter i allmänhetens ägo. Bland de här intagna saknas ingen af högre värde; men der fins en och annan af blott underordnad. Ty äfven det sednare slaget har här i någon mån bort representeras. Blott ofullständigt skulle läsaren eljest erhålla svaret på frågan: "Huru skref TEGNER, då han först som skald uppträdde?" — Perioden af hans mästarskap är den nästa. Här är den af hans debut.

Men om i den nästa perioden bör upptagas allt, har i denna ej bort upptagas för mycket. I litterär-historiskt afseende kan visserligen hvar enda rad af en stor skalds hand sägas äga intresse; icke så i poëtiskt. Att, så vidt möjligt varit, söka tillfredsställa begge dessa intressen, har varit utgifvarens bemödande. Han har, ur den rika tillgången på handskrifter från Skaldens vittra studietid, åt denna samling förbehållit först och främst det i poëtiskt afseende utmärkta, sedan, och i bredd dermed, det ur litterär-historisk synpunkt mest karakteristiska. Den uppmärksamme läsaren skall på detta sätt lättast få en öfversigt af den TEGNERSKA poësiens utveckling, och redan i det mindre fullkomliga skönja elementerna till dess blifvande storhet.

Innehållet delar sig i olika grupper, allt efter ämnets och tonartens skiljaktiga beskaffenhet. Efter sången till min hembygd, som har hela karakteren af en inspirerad dedikation, ett sångmöns förstlings-offer, framträda främst de didaktiska poëmerna, mot periodens slut antagande ömsom en allegorisk drägt, ömsom en religiös lyftning, Efter dem följa politiska och fosterländska sånger, de sednare med sin kulmination i Svea. Rummet bredvid dem intages af erotiska dikter, genomlöpande hela skalan af elegisk längtan, glödande njutning, blossande sinnlighet. Öfvergång sker sedan till blandade dikter af dels skämtsam och satirisk, dels allvarsam art; hvarefter sist följer en krans af de vackraste graf-sångerna från denna period. Ett urval har här varit så mycket mer på sitt ställe, som synnerligast i afseende på detta diktslag gäller hvad Författaren en gång sjelf yttrat, "att han, i yngre år, med alltför ovarsam hand strödde omkring sig dessa förgängelsens blommor." *

Inom hvarje särskilt grupp har den kronologiska ordningen blifvit följd, så vidt den med någon grad af visshet låtit sig bestämma. **

* "Elegi vid en broders död" (se *Lefnadsteckningen*, sid. XLIII) är här ej upptagen, då samlingen i öfrigt ej går längre tillbaka än till 1804.

** Poëmet *Fridsröster* har i *Lefnadsteckningen*, sid. LXV, af misstag blifvit hänfördt till en sednare period, hvilket härmed rättas.

INNEHÅLL.

Fortsättning af de Större Poëmerna.

	Sid.
Axel	3.
Förklaringar till poëmet Axel	43.
Nattvardsbarnen	47.
Förklaringar till poëmet Nattvardsbarnen	78.
Kronbruden	79.
Anmälan om detta poëm	81.
Förklaringar till poëmet Kronbruden	113.
Öfversigt af tiden för de större poëmernas första utgifvande	114.

Smärre Dikter.*Första Perioden (till 1812.)*

Till min hembygd	117.
Den Vise	122.
Vid en borgarflickas graf	131.
Pindens faror	136.
Konstnärn	142.
Det Eviga	144.
Förvillelsen	146.
Menniskoanden	151.
Lifvet	152.
Fridsröster	155.
Nyårsbön under kriget	160.
Resignationen	161.
Kronos' söner	169.
Nelson och Pitt	172.
England och Frankrike	175.
Vid Prinsessan Amalia Maria Charlottas födelse	181.
Nyårsklagan	182.
På Drottning Fredrika Dorothea Wilhelminas fö- delsedag	184.
Krigssång för Skånska landtvärnet	186.
Krigssång (sednare bearbetning)	193.

	Sid.
Till Kronprinsen Carl August	199.
Svea	204.
Till en aflägsen älskarinna	222.
Till den frånvarande	225.
Grannskapet	228.
Ögonen	230.
Den lycklige	231.
Den enda	233.
I hennes hem	234.
För längese'n	236.
Farväl	238.
Kyssarna	241.
Altarena	243.
Jorden och årstiderna	245.
Förlofvade och Gifva	248.
Till Elof Tegnér vid dess giftermål	250.
Till Elof Tegnér's brud	259.
Eskulap	261.
Till en Kunglig Sekter på dess födelsedag	263.
Till Damerna vid en Magister-promotion	265.
Klosterruinerna	267.
Herthas barn	272.
Strövers	274.
C. A. Tiliander	275.
L. P. Munthe	279.
M. Thelin	285.
E. Rosenblad	288.
Silfversparre	294.
N. Hesslén	296.
Anmärkingar	300.
Tillägg	301.

STOCKHOLM, 1857.

P. A. NORSTEDT & SÖNER,

KONGL. BOKTRYCKARE.

